Udfordringen

... hele kirkens ugeavis

Søndag den 24. november 2024 * Uge 48 * * Årgang 52

"Den, der drikker af det vand, jeg vil give ham, skal aldrig i evighed tørste."
(Joh. 4, 14)

Gladiator II er underholdende, men uoriginal, skriver vores anmelder

Side 31

Tal Dansk Café i Odense modtager Aktivitetspris 2024

Side 31

Dansk firma designer bibler til hele verden og har også designet en bibel til ordblinde

Side 3

Glæd dig til masser af godt læsestof i årets juleavis, som du kan få en forsmag på i denne uge

Læs mere info på side 2 - og gå på opdagelse i avisen

Kan bestilles på hosianna.dk - se bagsiden for pris m.m.

Prøvenummer af Udfordringens juleavis er indlagt i dette nummer. Bestil avisen til uddeling inden 25. nov. kl. 12.

Du har modtaget en anderledes avis

Kære abonnent på Udfordringen. Avisen er i denne uge lidt anderledes en normalt.

Som du véd, er Udfordringen i al almindelighed ikke en avis som alle andre, hvilket kommer til udtryk på mange forskellige måder. I denne uge kommer det til udtryk på den måde, at vi har lagt det meste af næste uges juleavis ind i midten af denne uges avis.

Det betyder altså, at du i næste uge modtager en avis fuld af indhold, som du allerede har kunnet læse i denne uge. Det har vi gjort af flere årsager.

Min forgænger på posten som redaktør for Udfordringen havde (og har) om nogen et stort hjerte for evangelisation. Derfor har Udfordringen i mange år udgivet en særlig juleavis.

Målet med juleavisen har altid været, at den, udover at være interessant for avisens faste læsere, også skulle egne sig til uddeling til mennesker, som normalt ikke læser avisen og som normalt heller ikke kommer i kirke, så de kan blive mindet om, hvad julen egentlig handler om.

Det ønske har vi stadig. Derfor udgør næste uges avis den årlige juleavis, og eftersom du allerede har haft mulighed for at læse den i denne uge, kan du i næste uge med ro i sjælen give avisen videre til en, du har lyst til at dele den med. Måske kan det ligefrem blive anledning til en kop kaffe og en snak med naboen.

Du kan også – som mange enkeltpersoner og menigheder allerede har gjort – bestille en stak aviser på vores webshop hosianna.dk. Jo flere du køber, jo billigere er stykprisen.

Nu ved du jo, hvordan juleavisen kommer til at se ud, hvilket kan være meget rart, inden man bestiller den, hvilket iøvrigt også er en af årsagerne til, at du kan se juleavisen allerede i denne uge.

Tak, hvis du bestiller dine juleaviser, på hosianna.dk inden mandag kl. 12, hvor vi skal fortælle trykkeriet, hvor mange aviser, de skal trykke.

Simon Thidemann
Ansvarshavende redaktør

Mindeord om Carsten Vang

Tidligere lektor ved Menighedsfakultetet, Carsten Vang, er død

Carsten Vang, der i næsten 40 år har undervist på Menighedsfakultetet (MF) i Aarhus, døde fredag den 15. november efter længere tids sygdom.
På MF's hjemmeside skriver fakultetslederen og formanden for Menighedsfakultets bestyrelse:

"Det er med stor sorg, at vi modtog meddelelsen om Carstens død, for vi har mistet en kær ven og kollega. Samtidig er vi utroligt taknemmelige for alt, hvad Carsten har betydet for MF og dansk kirkeliv igennem mange år," skriver fakultetsleder Thomas Bjerg Mikkelsen.

Sune Skarsholm, der er formand for MF's bestyrelse, uddyber:

"Med Carsten Vangs død har vi mistet en personlighed, der har haft enorm stor betydning for opbygningen af MF som institution og for alle de mange mennesker, som lærte ham at kende gennem undervisningen og hans tilstedeværelse i miljøet. Carsten var livslangt dedikeret til MF's vision om at uddanne teologer, der er grebet af Kristus og har tillid til Bibelen. Han var en passioneret og begavet underviser inden for sit fag og et utroligt vidende menneske om historie, politik og samfund.

Vi takker Gud for alt, hvad han har givet os gennem Carstens liv, og beder samtidig om trøst, håb og fred til hans hustru, Merry, og til hele familien. Æret være Carsten Vangs minde!"

En afholdt underviser

To af Carstens kolleger gennem mange år på MF skriver i en nekrolog blandt andet:

"Allerede i studietiden gjorde Carsten Vang sig bemærket som fagteolog. Hans store interesse var Gammel Testamente. Han udviklede enestående sproglige evner i hebraisk og blev allerede som studerende ansat på MF som sproglig underviser i gennemgangen af gammeltestamentlige tekster. Han var på et fem måneders studieophold i Jerusalem i 1977 for at lære moderne hebraisk og skrev ved afslutningen af studiet en prisopgave ved det teologiske fakultet om Jeremias-bogen. Det var derfor en gevinst for MF, at han fra januar 1984 lod sig ansætte som lærer i Gammel Testamente, hvor han blev en afholdt underviser. Altid velforberedt og kompetent, og hans engagement og kærlighed til faget var umiskendelig."

Forsvar af GT's troværdighed

30. juni 2023 gik Carsten Vang på pension efter mere end 39 års ansættelse på Menighedsfakultetet.

Carsten Vang var kendt for sit vedvarende forsvar for Gammel Testamentes troværdighed. Det viste sig for eksempel i forbindelse med, at den sidste autoriserede bibeloversættelse udkom i 1992. I årene forud var Carsten Vang med til at vurdere prøveoversættelser samt komme med ændringsforslag, og i 1988 blev han inviteret med i Bibelselskabets revisionskomité, hvor han bidrog til at kvalificere den nye oversættelse.

Gennem de fleste af årene har Carsten Vang arbejdet med den historiske troværdighed af den gammeltestamentlige historie, især med fokus på beretningen om udvandringen fra Egypten og israelitternes indvandring og bosættelse i det forjættede land.

Carsten Vang påpegede også, at nyere arkæologiske udgravninger i Nildeltaet på forbløffende vis stemmer overens med det, som Mosebøgerne skildrer omkring udvandringen. Derudover var Carsten Vang særligt optaget af forholdet mellem Hoseasbogen og Femte Mosebog.

Carsten Vang deltog i redaktionen af tidsskriftet Tel og har i tidens løb ydet talrige bidrag, som blev samlet i bogform og udgivet i 2023.

Carsten Vang blev 71 år.

Begravelsen afholdes lørdag den 23. nov. kl. 11 fra Christianskirken i Aarhus. Efterfølgende er der mindesamvær på Menighedsfakultetet.

Bodil/Simon

Tidligere formand for Nyt Liv 80 år

I anledning af Bent Christensens 80 års fødselsdag den 22. november skriver Poul Erik Haahr på vegne af bevægelsen Nyt Liv, Dronninglund:

"Tidligere indehaver af Dronninglund Plantecenter, Bent Christensen, kan fredag den 22. november fejre sin 80-års fødselsdag. Han blev udlært som gartner i Thomsens Planteskole i Aalborg.

I omkring 55 år havde Bent og hans hustru, Elsebet, et velrenommeret plantecenter med spændende planter af høj kvalitet og en trofast kundekreds. Igennem en årrække var han formand for Bo Grønt Danmark. Han var en afholdt fagfælle og meget kvalitetsbevidst i alt, hvad han havde med at gøre.

Bent er et særdeles aktivt menneske og har gennem mange år deltaget i en del forskellige bestyrelser. I Dronninglund var han bl.a. med i vandværkets bestyrelse og med til at oprette Dronninglund Friskole i 1985 sammen med Nyt Liv folk i Dronninglund, og han var formand for skolen gennem næsten alle årene. Han har også i en lang årrække været formand for Nyt Liv, både i Dronninglund og på landsplan.

Vi har lært Bent at kende som et yderst flittigt og hjælpsomt menneske. Den kristne tro og det kristne arbejde står hans hjerte nær. Han er god til at lytte og altid parat til en personlig og fortrolig samtale."

Bodil

Præst i Saralystkirken, Kirke og Kulturcenter, i Aarhus fylder 60 år

Præst John Lorenzen fylder 60 år den 26. november.

John blev ansat som præst i Saralystkirken, Kirke og Kulturcenter, i 2010. Saralystkirken var en nybygget kirke i Aarhus Syd, og menigheden havde et ønske om at række ud og være synlige for borgerne i denne bydel. Derfor blev der taget initiativ til åbne kulturarrangementer, musikskole og et bredt socialt arbejde for at skabe netværk til familier og enlige.

Saralystkirken er en del af Evangelisk Frikirke Danmark, tidl. Missionsforbundet.

Stor berøringsflade

John Lorenzen har en innovativ evne til at se nye muligheder, der udvider eksisterende indsatser. I dag har Saralystkirken en stor berøringsflade med borgerne i Aarhus Syd, hvor fællesskaber, troen på Jesus og det at tale om tro er et synligt og åbent tilbud til alle.

John Lorenzen er præst i Saralystkirken, som er en del af Evangelisk Frikirke Danmark.

Menigheden vokser og bærer præg af både at være kirke i en studieby og samtidig være en menighed for mange generationer.

Præst siden 1992

John Lorenzen er uddannet præst fra Ansgar Teologiske Højskole i Kristiansand og har suppleret med en diplomuddannelse i ledelse samt en Master i ledelse og udvikling. Han har siden 1992 arbejdet som præst og konsulent i Evangelisk Frikirke Danmark, hvor han startede i Rønne.

I 1997 blev han præst i Vestermarkskirken i Grindsted, som i denne periode oplevede en stor tilgang, der også førte til opførelsen af en ny og større kirkebygning. I en periode var han også ansat som konsulent for nationale og internationale volontører.

Tværkirkeligt arbejde

I Aarhus har John sat sit præg på det brede tværkirkelige samarbejde, hvor han både som formand for Evangelisk Alliance Aarhus og flere andre initiativer bidrager til at styrke samarbejdet mellem byens folkekirker, frikirker, valgmenigheder og frivillige organisationer.

Kirkens Social arbejde

John Lorenzen er formand for den nystartede forening Kirkens Sociale Arbejde i Aarhus, der inspirerer til samarbejde og netværk på tværs med det formål at styrke sociale indsatser og skabe fællesskaber for borgere i byen, hvilket John ser som en af kirkens vigtige opgaver.

Det himmelske juleshow

John Lorenzen var desuden initiativtager til Det himmelske Juleshow i Aarhus, der i en årrække samlede musikere, kunstnere og kirker fra hele Jylland til et musikalsk og underholdende show med det formål at samle ind til uddeling af julehjælp i samarbejde med Kirkens Korshær og Blå Kors.

Udover det lokale fokus i Aarhus repræsenterer John Lorenzen Frikirkenet i Landskomiteen for Himmelske dage, der i 2025 holder sine folkemøder i Silkeborg. Dette er en del af Danske Kirkers Råd.

John Lorenzens fødselsdag bliver fejret med en åben festlighed for folk i og omkring Saralystkirken, oplyser menigheden.

Bodil

Dansk firma designer bibler for ordblinde

Næsten hver femte person lider af ordblindhed. Og ofte er bibler ekstra svære at læse.

Af Bodil Lanting

Den grafiske virksomhed 2K/Danmark har specialiseret sig i at designe skrifttyper og layout af fx bibler og har brugt flere år på at udvikle den helt rigtige skrifttype for ordblinde. Ideen opstod i USA for fem år siden, da en kvinde bad Klaus Erik Krogh, der er direktør i 2K/Denmark, om hjælp.

Dengang underviste Klaus Erik Krogh på en konference i regi af *Evangelical Christian Publishers Association* i Nashville. Kvinden efterspurgte en bibel, der var nemmere at læse for folk med ordblindhed end de typiske bibler med smalle skrifttyper og tynde sider.

"Hun havde fået den indskydelse, at hun var nødt til at tage til denne konference for at finde nogen, der måske kunne hjælpe hende med at skabe en ordblinde-skrifttype," fortæller Klaus Erik Krogh ifølge Christianity Today.

Levende legende inden for bibeldesign

Klaus Erik Krogh, der kaldes "en levende legende inden for bibeldesign", besluttede at påtage sig opgaven, så 2K/Danmark begyndte at teste skrifttyper, designs og koncepter for at lave en bibel specielt beregnet til folk med læseproblemer.

Resultatet blev en skrifttype, hvor bogstaverne har lidt tykkere "seriffer" (fødder). Skrifttypen Grace (nåde) – er lavet specielt til de millioner af kristne, der kæmper med at læse Bibelen på grund af ordblindhed.

Engelske Grace-bibler

To store bibeludgivere udgiver nu bibler med det danske firmas nye skrifttype. *Lifeway Christian Resources* har lavet to ordblindevenlige versioner af Christian Standard Bible (CSB), henholdsvis en børnebibel, der udkommer nu, og "*CSB Grace Bible"*, der udkommer i februar.

"Firmaet 2K har hjulpet The Grace Bible med alle de kompetencer, de råder over, både som skriftdesignere, bogdesignere, satsleverandører af kompliceret sats som bibler og som konceptudviklere af bibler," fortæller Klaus Erik Krogh til Udfordringen.

Crossway Publishing, som udgiver den engelske standardversion, planlægger at udgive *ESV Holy Bible: Dyslexia-Friendly Edition* i januar.

Samarbejde med Cambridge University

Op mod 20 procent af verdens befolkning har svært ved at læse på grund af ordblindhed, selvom kun en brøkdel får diagnosen.

2K/Danmark har under udviklingen af skrifttypen Grace samarbejdet med Cambridge University, hvor forskere gennem årtier har arbejdet med at udvikle metoder og værktøjer til at teste læsevanskeligheder.

Grace Typeface har en tykkere vægt i bunden af bogstaverne, som "forankrer" dem til grundlinjen. Dette mindsker tendensen til, at bogstaver "hopper eller flyder" for læsernes øjne. Bogstaverne har også forskellige mellemrum for at gøre det lettere at skelne mellem fx b og d eller p og q.

Derudover er der større mellemrum i hele teksten, bogstaverne er større, og det samme er mellemrummet mellem linjerne. Ingen afsnit er længere end 11 linjer. Desuden er skrifttypen størrelse 11, og der er ingen fede eller kursiverede ord og heller ingen fodnoter. Man bruger også tykt papir, så bogstaverne på den ene side ikke "skinner igennem" på den næste.

"I samarbejde med Cambridge kan vi nu præsentere løsninger, der er bedre end dem, forskerne testede," fortæller Klaus Erik Krogh. "Vi har fuld adgang til alle deres elektroniske læsetestværktøjer, og vi bruger dem som inspiration til at forsøge at udvikle skrifttyper, der faktisk er mere effektive."

Klaus Erik Krogh har valgt at gøre Grace Typeface tilgængelig for flere udgivere fremfor at tage monopol på ideen. Det hører med til et godt liv, at man kan læse en roman eller en digtsamling eller synge salmer fra en salmebog, mener han.

"Jeg tror, at jeg skal bruge alt det, Gud har givet mig, til at berige andre menneskers liv. Noget så vigtigt, bør du bruge efter bedste evne," sagde han til Christianity Today.

2K/Denmark har designet og layoutet Bibelen på Hverdagsdansk, som udgives af Forlaget Scandinavia, samt Studiebibelen fra Det Danske Bibelselskab. Forlagene har dog endnu ikke lavet aftaler om produktion af en bibel for ordblinde på dansk, oplyser virksomheden.

CEO Klaus Erik Krogh og hans firma har sammen med forskere i Cambridge udviklet den letlæselige skrifttype Grace Typeface.

Denne engelsksprogede bibel er trykt med den nye Grace-skrifttype fra den grafiske designvirksomhed 2K/Danmark.

GENESIS

The Creation of the World

1 In the beginning, God created the heavens and the earth. 2The earth was without form and void, and darkness was over the face of the deep. And the Spirit of God was hovering over the face of the waters.

3And God said, "Let there be light," and there was light. 4And God saw that the light was good. And God separated the light from the darkness. 5God called the light Day, and the darkness he called Night. And there was evening and there was morning, the first day.

6And God said, "Let there be an expanse in the midst of the waters, and let it separate the waters from the waters." 7And God made the expanse and separated the waters that were under the expanse from the waters that were above the expanse. And it was so. 8And God called the expanse Heaven. And there was evening and there was morning, the second day.

9And God said, "Let the waters under the heavens be gathered together into one place, and let the dry land appear." And it was so. 10God called the dry land Earth, and the waters that were gathered together he called Seas. And God saw that it was good.

11And God said, "Let the earth sprout vegetation, plants yielding seed, and fruit trees bearing fruit in which is their seed, each according to its kind, on the earth." And it was so. 12The earth brought forth vegetation, plants yielding seed according to their own kinds, and trees bearing fruit in which is their seed, each according to its kind. And God saw that it was good. 13And there was evening and there was morning, the third day.

14And God said, "Let there be lights in the expanse of the heavens to separate the day from the night. And let them be for signs and for seasons, and for days and years, 15and let them be lights in the expanse of the heavens to give light upon the earth." And it was so.

–

16And God made the two great lights—the greater light to rule the day and the lesser light to rule the night—and the stars. 17And God set them in the expanse of the heavens to give light on the earth, 18to rule over the day and over the night, and to separate the light from the darkness. And God saw that it was good. 19And there was evening and there was morning, the fourth day.

20And God said, "Let the waters swarm with swarms of living creatures, and let birds fly above the earth across the expanse of the heavens." 21So God created the great sea creatures and every living creature that moves, with which the waters swarm, according to their kinds, and every winged bird

1 GENESIS 1

Bibelens første kapitel som det fremstår i den ordblindevenlige ESV Grace Bible.

Seriffer eller "fødder" er små grafiske tilføjelser til bogstavets krop, som gør, at de ikke så let "hopper" for ordblinde læsere. Et eksempel på en skrifttype med seriffer er denne, som hedder Times New Roman.

Kilde: Wikipedia

Ærkebiskop træder tilbage efter "intern" håndtering af rystende misbrugssag

Ærkebiskoppen af Canterbury meddelte den 12. november, at han vil trække sig tilbage. Det sker efter offentliggørelsen af en rapport om hans håndtering af sagen om fire årtiers sadistiske overgreb begået af den nu afdøde advokat og lægprædikant John Smyth, både i England, Sydafrika og Zimbabwe.

Justin Welbys meddelelse kom efter dage med stigende pres, hvor kritikere sagde, at hans position var blevet "uholdbar" efter offentliggørelsen af Makin Review's endelige undersøgelsesrapport.

Her anklages Church of England for at have dækket over den chokerende misbrugssag. Justing Welby havde ansvar for beslutningen om at undlade at underrette politiet, da han blev opmærksom på sagen i 2013, skriver Christianity Today.

Ærkebiskop Justin Welby træder tilbage efter kritik af håndteringen af en enorm misbrugssag, der kom til at fortsætte gennem fire årtier, først i England, senere i to afrikanske lande.

"Afskyelige overgreb"

Sagen handler angiveligt om sadistiske overgreb på over 100 drenge og unge mænd, blandt andet på kristne børnelejre, gennem fire årtier.

Justin Welby har oplyst, at han har bedt kongen om tilladelse til at træde tilbage som ærkebiskop af Canterbury. Samtidig udtalte han:

"Makin Review har afsløret den lange sammensværgelse om tavshed angående John Smyths afskyelige overgreb."

Welby erkender, at han "personligt og institutionelt skulle have taget ansvar for den lange og re-traumatiserende periode mellem 2013 og 2024."

"Når jeg træder tilbage, gør jeg det i sorg over alle ofre og overlevende efter misbrug," sagde Welby.

Dato for fratræden stadig ukendt

Det er endnu ikke fastlagt præcist, hvornår ærkebiskoppen fratræder.

Opfordringer til hans tilbagetræden blev ledet af biskoppen af Newcastle, Helen-Ann Hartley, og støttet af indflydelsesrige personer inden for Church of England, herunder ærkebiskopsrådets medlem Dr. Ian Paul og talsmand Giles Fraser.

Et andragende på Change.org med krav om Welbys fratræden samlede 14.000 underskrifter. Samtidig kræver nogle, at endnu flere biskopper bør fratræde, fordi de ikke i tide tog de nødvendige skridt til at stoppe misbrugeren og hjælpe ofrene.

Meddelelsen om Welbys fratræden kommer blot få uger efter højlydte krav om hans tilbagetræden fra store dele af det anglikanske kirkefællesskab i anledning af ærkebiskoppens planer om at indføre velsignelse af samkønnede par.

Bodil

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen er udbyttebetalende og har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere på vores hjemmeside: www.mwcompounders.dk

Kontaktpersoner:
Johannes Møller: 61 76 69 05 Dan Wejse: 26 83 37 44

KLUMME

Vi er nødt til at bruge ord

Jeg glæder mig rigtig meget over kampagnen: Lad os tale om tro. Kampagnen bygger på nogle rigtig gode podcasts, som er lagt ud på nettet. Man skriver bare "Lad os tale om tro" i søgefeltet, og så får man en række spændende tros-dialoger med kendte troende og tvivlende.

Jeg har længe ønsket, at der offentligt skulle tales mere om kristen tro, kristenlivet og kristne fællesskaber. Der er så meget godt i kristentroens verden, som mennesker har brug for. Dette behov indleder videoerne med at fortælle om: Ni ud af ti i Danmark er medlem af et trossamfund, og en undersøgelse har vist, at 80 % oplever et åndeligt behov.

Efter hver af videoerne er der nogle spørgsmål til samtale. Jeg håber, at de vil blive brugt. For vi traditionelle kristne er for stille med troen. Denne stilhed har nogle kendisser brudt – og tak for det. Deres åbenhed og frimodighed er opmuntrende.

Jeg tænker allerede på nogle nye mulige kampagner. Tænk, hvis der kunne bryde en interesse ud for at tale om at være Jesu disciple. Sloganet kunne bygges over samme skabelon: "Lad os tale om at være Jesu disciple."

Jeg tænker også på, om ikke kampagnen, "Try Prayer!" (Prøv at bede!), som jeg for år tilbage oplevede i Skotland, kunne bruges i Danmark?

Vi er nødt til at tale. Vi har i alt for mange år været alt for tavse. Som om det var farligt at vidne. Vi har endda fromt kunnet forsvare vores tavshed med et gammelt citat, som tillægges Frans af Assisi: "Prædik evangeliet, om nødvendigt brug ord." Hvis den hellige Frans har sagt sådan, så var det talt ind i en helt anden tid og situation end den, som er vores i dag. Hvis ingen taler om troen nu om dage, er der rigtig mange, som ikke får chancen for at modtage evangeliet. Det kværner med ord omkring os dagen lang. Hvis der ikke indimellem lyder kristne ord, vil kristendommen være ikke-eksisterende for de fleste.

Jeg fik en oplagt mulighed for en måneds tid siden i en flyvemaskine. I en samtale med et yngre ægtepar sagde manden, at han ikke var troende kristen. Jeg fik visdom til at spørge: "Hvad mener du med, at du ikke er troende – hvordan tænker du tro?" Det viste sig, at han tænkte, at tro er en følelse, man kan have, hvis man er vokset op i et kristent hjem. Den tradition stod han uden for. Jeg fik lejlighed til at fortælle, at jeg så troen i hans liv fx i, at han havde ønsket vielse i kirken, og at han havde fået sine børn døbt. Jeg fik også fortalt, at tro er at se bort fra sig selv, som fx når man beder en bøn. Konen blandede sig også … hun vidste, at man får del i "frelsen" gennem troen. Det blev en lang samtale. Vi udtrykte til sidst gensidig glæde over, at vi "tilfældigvis" var kommet til at sidde sammen. De var blevet om-booket pga. en aflysning. Jeg var med i et rejseselskab, hvor vi af en eller anden grund var blevet spredt ud i hele flyet. Vi var på vej til Grækenland for at "følge i Paulus' fodspor". At jeg fortalte det og spurgte, om de kendte Paulus, var anledningen til at snakken kom i gang. Den gode samtale kom af, at jeg i situationen fik visdom til at inkludere parret ved at vise dem tegn på tro i deres egne liv.

I Grækenland gjorde det indtryk på mig at være på Areopagos, hvor Paulus også søgte at inkludere folk ved at henvise til deres religiøsitet og så fortælle om "den ukendte gud", som de tilbad for at være helgarderet. Han begyndte, hvor de befandt sig. Han risikerede livet ved at tale om sin tro. Vi kan højest blive hånet, men det bliver vi som regel ikke engang i vore dage.

Vi kan fx komme i gang ved at spørge: "Du har sikkert forstået, at jeg er vild med Gud; hvad tænker du om Gud?" Hvis vi er oprigtigt interesseret i andre mennesker, opstår der ofte anledninger. Som igangsættende spørgsmål må man bruge det, som falder naturligt. For mit vedkommende den dag var det: "Kender I Paulus?"

Af Jens Fischer-Nielsen

Jens Fischer-Nielsen er tidl. missionær i Bangladesh og tidl. sognepræst i Esbjerg.

UGENS PRÆDIKEN

Af Simon Jørgensen

Præst, Åbenkirke Herning

Giv mig det

Dagens tekst er en af Bibelens mest kendte fortællinger: Bespisningsunderet. En historie, som vi finder i alle fire evangelier, og som er beretningen om, hvordan Jesus tager en lille drengs beskedne madpakke og mætter en skare på over 5.000 mennesker. En historie om, hvad Gud formår at gøre med de ting, vi tør betro i hans hænder.

Jesus kalder os til at overgive alt – det vanskelige, det smertefulde, det håbefulde og det, vi ikke tør vise andre. Alt det, vi giver til ham, bliver stærkere i hans hænder.

Scenen er sat. Jesus trækker sig tilbage efter nyheden om Johannes Døberens død, men folket følger alligevel efter ham, og han forbarmer sig over dem, underviser og helbreder dem. Da aftenen falder på, foreslår disciplene, at Jesus sender skaren hjem, så de kan få noget at spise. Men Jesus svarer: "De behøver ikke at gå. Giv I dem noget at spise!"

Disciplene kender udmærket lagerbeholdningen og prøver at forklare Jesus, at de kun har den lille madpakke – fem brød og to fisk. Jesus beder dem om at bringe maden til ham. Han velsigner måltidet, og disciplene deler det ud til hele folkemængden. Alle spiser og bliver mætte, og efter måltidet samles der endda tolv kurve med rester.

Tre pointer fra teksten

1. Løsningen er ofte til stede, før problemet opstår

Da disciplene møder udfordringen – for mange mennesker og for lidt mad – er deres første indskydelse at sende folket bort. Problemet virker overvældende, men løsningen er faktisk allerede til stede. Tidligt den morgen har en mor smurt madpakke til sin søn. Uden at vide det har hun forberedt noget, der bliver til dagens mirakel. På samme måde er Guds løsninger ofte til stede, længe før vi ser problemet. Ligesom drengens madpakke har Gud lagt ressourcer og muligheder i vores liv og omgivelser, som kan blive mirakuløse i de rette hænder.

2. Miraklet aktiveres i hænderne på Jesus

Jesus beder disciplene om maden og siger: "Giv mig det." Disciplene giver ham brødet og fiskene, og her aktiveres miraklet. Det, der måske virker småt og ubetydeligt, bliver en rigdom, når det kommer i Jesu hænder. For disciplen Andreas var maden kun "fem bygbrød og to fisk... men hvad er det til så mange?" Men i Jesu hænder blev det til mad nok til at mætte en hel skare.

På samme måde kan vi opleve, at det, vi synes er småt eller utilstrækkeligt, bliver stort og tilstrækkeligt, når vi giver det til Gud. Jesu opfordring til os er den samme: Giv mig det. Bring mig det, du har – dine gaver, dine bekymringer, din lille indsats – og lad mig forvandle det.

3. Det afsluttes i hænderne på os

Jesus vælger ikke selv at dele maden ud til folket. Han giver brødet og fiskene til disciplene og lader dem dele det ud. På den måde bliver disciplene deltagere i miraklet frem for tilskuere. Jesus vidste, at han ikke ville være fysisk til stede blandt dem hele tiden, og derfor gav han dem en konkret opgave og et ansvar.

Ved at lade disciplene afslutte miraklet lærer han dem og os, at vi er medansvarlige for at bringe hans velsignelser videre. Jesus samarbejder med os for at bringe Guds riges ressourcer til andre. Mirakler slutter ofte i vores hænder, når vi deler de velsignelser, vi selv har modtaget, og rækker ud til dem, der har brug for hjælp.

Giv mig det, siger Jesus

Løsningen er ofte til stede, allerede før problemet opstår. Hver af os har potentialet til at være et svar på andres bønner og en del af hinandens mirakler.

Når vi overgiver vores ressourcer og bekymringer til Jesus, forvandles de på måder, vi ikke kan forudse. Jesus sender os ikke tomhændede bort; han velsigner os og giver os midler til at tage del i hans arbejde og opfylde de behov, vi møder.

Jesu ord går stadig ud til os i dag: "Giv mig det." Han kalder os til at overgive alt – det vanskelige, det smertefulde, det håbefulde og det, vi ikke tør vise andre. Alt, vi giver til ham, bliver stærkere i hans hænder, og han giver os mod til at dele hans kærlighed med dem omkring os.

Mattæusevangeliet 14, 13-21

Teksten er fra Bibelen på Hverdagsdansk

Bespisningen af de 5000

13 Da Jesus fik det at vide,
gik han op i en båd sammen
med disciplene for at tage
væk til et øde sted, hvor de
kunne være alene. Men en
masse mennesker fra de
forskellige byer hørte, at han
var taget videre, og de fulgte
med ham til fods langs bred-
den af søen.

14 Da Jesus gik i land,
så han en stor menneske-
mængde. Han blev fyldt af
medlidenhed og helbredte
dem, der var syge.

15 Lidt før det blev mørkt,
kom disciplene hen til ham.
„Det er ved at blive sent,"
sagde de, „og stedet her er
øde. Du må hellere sende
alle de mennesker bort,
så de kan nå at tage ind til
landsbyerne og købe noget
mad."

16 „Det er ikke nødvendigt,"
svarede Jesus. „I kan give
dem noget at spise!"

17 „Jamen, vi har kun fem
brød og to fisk," svarede
disciplene.

18 „Godt! Kom med dem!"
sagde Jesus.

19 Så bad han folk sætte sig
i græsset. Derefter tog han
de fem brød og de to fisk, så
op mod himlen og takkede
Gud for dem. Han brækkede
brødene i stykker og begynd-
te at dele ud til disciplene, og
disciplene gav maden videre
til folkemængden.

20 Alle spiste og blev mætte.
Og da de tiloversblevne styk-
ker blev samlet sammen,
fyldte de 12 kurve. 21 Der var
omkring 5000 mænd, for-
uden kvinder og børn, som
blev bespist.

... hele kirkens ugeavis

Udfordringen JULEAVIS

Søndag den 1. december 2024 * Uge 49 * * Årgang 52

Genopdag adventstidens betydning - *Side 8-9*

Ny roman om tiden omkring Jesu fødsel - *Side14-15*

Det er næsten som julemandens værksted - *Side 5*

Der er lys i mørket

"I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke."

God fornøjelse med Udfordringens Juleavis

Den avis, du sidder og læser i lige nu, er Udfordringens Juleavis. Udfordringen er en kristen ugeavis, der udkommer hver weekend hele året.

Hvert år udgiver vi desuden en særlig juleavis, som udover at være til vores faste abonnenter også bliver uddelt som en særlig julehilsen i mange dele af landet.

Måske har du modtaget denne avis, fordi en af vores abonnenter har delt den ud i dit område eller givet den særligt til dig. Det kan også være, at du har modtaget den, fordi du bor i et af de områder, hvor avisen sendes ud med bud eller i et område, hvor en kirke i dit lokalområde har delt avisen ud.

Når vi udgiver juleavisen i så mange eksemplarer, er det, fordi vi gerne vil være med til at sprede god julestemning og dele budskabet om, hvad det er julen egentlig handler om.

Vi har forsøgt at fylde avisen med en god blanding af stort og småt, som - med enkelte undtagelser - alle handler om julen og julens budskab. Vi håber, det kan blive til inspiration og refleksion for dig.

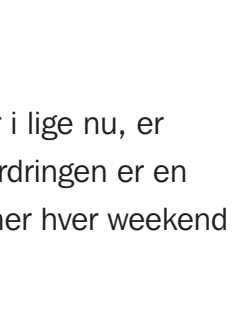

Simon Thidemann
Ansvarshavende redaktør

Læs også avisen på udfordringen.dk

Udfordringen

Udfordringen er en **selvejende** fælleskirkelig ugeavis med stof fra både **frikirker og folkekirken.** Avisen finansieres af abonnementer og annoncer og er **uafhængig** af såvel kirker som organisationer. - 2024: Årgang 52. Medlem af avisernes organisation Danske Medier. ISSN nr. 0902-5693

Simon Thidemann · Lisbeth Thomsen · Bodil Lanting · Erik Damm · Henriet. Pallesen · Troels Hertzum

Eilis Jokszies · Henrik Engedal · Anne Manning · Kirsten Krog · Lisbeth Jepsen · Iben Thranholm

Tlf: 74 56 22 02. Postadresse:
Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.
Redaktion@udfordringen.dk
Simon Thidemann (ansv.hav.), Lisbeth Thomsen, Bodil Lanting, Eilis Jokszies, Anne Manning-Pedersen, Kirsten Krog m.fl.
Korrektur: Ingolf Becker.
Brevkasseredaktører: Anne Manning-Pedersen og Poul Henning Krog.
Ung@udfordringen.dk: Henrik Engedal
Annoncer@udfordringen.dk:
Erik Damm og Lisbeth Thomsen

Abonnement@udfordringen.dk
Troels Hertzum
Bogsalg@udfordringen.dk
Bogholderi@udfordringen.dk
Henriette Pallesen
Hjemmesider: udfordringen.dk
hosianna.dk (bøger, musik, film)
udf.nu (for unge).
Revision: Redmark, Århus.
Tryk: Jysk Fynske Medier.
Medl. af Danske Medier. ISSN 0902-5693
DMO oplagskontrol for 2024: 4.727

Julemusical for hele familien med sang, dans og skuespil

Musicalen 'KONGESØN - en nat som ingen andre' er beretningen om Hannah, som en sen aften nysgerrigt lytter ved døren, hvor Maria får at vide af englen, at hun skal føde Guds søn, kongesønnen.

Udover de offentlige koncerter har kor fra Gospelfamily siden 2009 tilbudt sig til skolekoncerter, hvilket en lang række skoler i årenes løb har takket ja til. Det gælder også 'Kongesøn'. Foto: Gospelfamily

Hannah bliver dog opdaget af englen Lux, som straks får Hannah til at bøde for sin nysgerrighed ved at sætte hende i gang med at hjælpe juleevangeliet på vej; men Hannah får kludret godt og grundigt i det, så englene igen og igen må træde til.

Det er børn, teenagere og unge fra Gospel Family i Aabenraa, der igennem korsang, solopartier, dans og skuespil fortæller juleevangeliet i en opførelse, som tidligere har fået fornemme anmeldelser fra publikum.

Musicalen vises den 16. og 17. december i Sdr.jyllandshallen i Aabenraa. Den 16. december er det korene Gospelroots og Gospelspirer, der optræder, og den 17. december er det de lidt ældre børn og unge fra koret Gospelteens.

Udover koncerterne i Aabenraa optræder korene fra Gospelfamily også ved en række koncerter på skoler, kirker, plejehjem m.m.

Det er Torben S. Callesen, leder af Gospel Musical Akademiet i Aabenraa, som har komponeret, skrevet og produceret julegospelmusicalen.

Entrebilletter kan købes via billetto.dk.

Lisbeth

Gospelkoncert i Marmorkirken

Den 10. december giver det anerkendte gospelkor Love Revolution Gospel Choir julekoncert i Marmorkirken i København. Her vil koret fremføre et repertoire af danske og engelske julesange.

Love Revolution har tidligere givet koncert i Marmorkirken i København.

Love Revolution Gospel Choir har dedikeret deres koncert til at støtte NGO'en GirlTalk i arbejdet med at forebygge mistrivsel blandt piger og unge kvinder i Danmark. Hele overskuddet fra koncerten går således ubeskåret til GirlTalks indsats for at styrke unges trivsel.

"I Love Revolution Gospel Choir tror vi på, at musik har en helt særlig kraft til at bringe mennesker sammen og skabe forandring. Vi er utroligt stolte over at kunne bidrage til GirlTalks vigtige arbejde og ser frem til en smuk og uforglemmelig aften i Marmorkirken," siger korleder og dirigent Kathrina Brunnstrøm.

GirlTalk blev stiftet af Anna Bjerre i 2004 og har i dag ca. 400 frivillige medarbejdere. NGO'en er afhængig af støtte udefra, og derfor er arrangementer som denne koncert af stor betydning for deres arbejde.

Lisbeth

Kathrina Brunnstrøm.

Feriehotel på Bogø inviterer til gratis julemiddag

Fredag den 20. december inviterer Det Kristne Feriehotel i Holeby på Bogø vest for Møn til gratis julemiddag.

Lotte og Claus Jensen. Privatfoto

Arrangementet starter kl. 16.30 med fælles julesang, og derefter er der hyggeligt samvær og julemiddag. Middagen består af en helt klassisk julemenu med flæskesteg og and, brunede og hvide kartofler og risalamande til dessert.

Der vil være juletræ med små gaver til børnene, og der holdes en lille juleandagt, oplyser arrangørerne. Man kan tilmelde sig senest den 15. december på 42 30 02 25.

Forening bag hotellet

Det Kristne Feriehotel i Holeby åbnede i 2024 og er en frivillig forening, startet af Lotte og Claus Jensen, der ønsker at gøre noget for udsatte og ramte mennesker i Danmark.

Foreningen skriver om sig selv, at de vil støtte den trætte og udmattede med en seng at hvile ud i, give den tørstige vand at drikke og støtte den sultne med et måltid. Alt dette gøres og drives ud fra kristne værdier med respekt for det enkelte menneske og deres ståsted i livet.

Til daglig drives hotellet af Kim og Joanna Jørgensen og tilbyder både overnatning og ferieophold.

Red.

Hvordan kan man tro på en kærlig Gud, når der er så meget lidelse i verden?

John Lennox, der er kendt for at forsvare og forklare den kristne tro i både videnskabelige, filosofiske og religiøse sammenhænge, og som har deltaget i debatter med nogle af de højest profilerede tænkere i verden, svarer på et af de mest grundlæggende trosspørgsmål.

John Lennox er blandt andet kendt for at have deltaget i debatter med nyateisterne Richard Dawkins og Christopher Hitchens. Pressefoto

John Lennox er formand for The Oxford Centre for Christian Apologetics (kristen trosforsvar, red.), han er professor emeritus i matematik ved Oxford University og har holdt foredrag i store dele af verden om emner som kunstig intelligens, Gud og videnskab, menneskehedens fremtid og bibelsk udlægning.

John Lennox har deltaget i højt profilerede debatter med store tænkere som Richard Dawkins, Christopher Hitchens og Peter Singer og har holdt foredrag over hele verden om samspillet mellem videnskab, filosofi og religion.

Han er vant til at forholde sig til de helt store videnskabelige og filosofiske spørgsmål og har et skarpere intellekt og en bedre formuleringsevne end de fleste, men vedrørende det spørgsmål, som denne artikel tager udgangspunkt i, ender han op med et svar, som han egentlig ikke selv vil definere som et svar.

Artiklen her er et uddrag fra et videointerview på en online platform, hvor interviewerer spørger John Lennox om følgende: ***Hvordan kan man tro på en kærlig Gud, når der er så meget lidelse i verden?***

John Lennox svarede:

Det er det absolut sværeste spørgsmål, vi kan stå overfor. Først og fremmest vil jeg sige, at jeg ikke har noget simpelt svar på det spørgsmål. Jeg kan ikke engang lide at bruge ordet 'svar', men jeg tror, der er en vej ind i det, der er en måde at tænke om det på, som kan give fred til mange mennesker.

"Jeg forstår godt, hvis folk bliver ateister. Jeg har været i Auschwitz et par gange, og jeg har aldrig været der uden at få tårer i øjnene."

Jeg forstår godt, hvis folk bliver ateister. Jeg har været i Auschwitz et par gange, og jeg har aldrig været der uden at få tårer i øjnene. Ondskaben og smerten er det hårde hjerteskærende problem.

Men lad os se på det. Først og fremmest: Der er to kilder til smerte og ondskab. Der er, hvad vi kalder moralsk ondskab. Det er de dårlige ting, som folk gør ved hinanden.

Og så er der, hvad vi kan kalde den naturlige ondskab. Det er ting som corona, tsunamier, jordskælv, kræft, alle disse ting, hvor vi mennesker, så vidt vi ved, ikke selv er direkte involveret i årsagen, og det kan være et sværere problem at håndtere.

Én ting er at være en kræftlæge, der behandler en patient. En anden ting er at være en 24-årig mor, der lige har fået at vide, at hun har en uhelbredelig tumor.

Der er det indre perspektiv fra den lidende, og der er det ydre perspektiv fra den, der observerer, og vi er nødt til at forholde os til begge.

Hvor kommer moral fra?

Den, der observerer, vil stille de intellektuelle spørgsmål: Hvordan kan du få dette til at hænge sammen med en god Gud? Men så vil jeg sige: "Så du er altså en ateist?" og de vil svare: "Absolut. Jeg har opgivet at tro på Gud".

Og jeg siger: "Ja, det er absolut ondt, men hvor får du din forståelse af ondskab fra?

En af dine med-ateister, en mand, der hedder Richard Dawkins, han følger ateismen hele vejen, og han kommer til den konklusion, at dette univers er præcis, som man kan forvente, at det er.

Men hvis der i bund og grund ikke er noget godt, ikke er noget ondt, ikke er nogen retfærdighed, men kun DNA, og vi bare danser til dens musik, jamen, så er jeg lidt forvirret, for hvis der ikke findes noget godt eller noget ondt, hvorfor snakker du så om ondskabens problem? Du er jo sluppet af med de moralske koncepter. Det forvirrer mig.

Jeg ser mig selv som et moralsk væsen, og det gør Dawkins faktisk også, og jeg oplever, at mit hjerte skriger efter retfærdighed. Fortæller du mig virkelig, at der ikke findes nogen retfærdighed?"

Ateismen mangler et håb

Så når du stiller spørgsmålet, hvordan kan du tro på en kærlig Gud? Så vil jeg fortælle noget andet først.

For mig virker det ikke som en løsning at slippe af med selve det grundlag, som du bruger til at påpege problemet med.

For det andet, fra den ateistiske synsvinkel, så tror du, at du er sluppet af med problemet ved at sige, at det er bare sådan universet er, og det er der ikke noget at gøre ved.

Det er rigtigt, at du er sluppet af med noget: Du er sluppet af med alt håb.

Ateismen er en tro uden håb. Ateismen har ikke noget håb at tilbyde til den unge mor på 24 år med en tumor. Absolut intet håb.

"Ateismen er en tro uden håb. Ateismen har ikke noget håb at tilbyde til den unge mor på 24 år med en tumor."

Så det er altså en blind vej. Ateismen fungerer ikke. Det giver dig en form for midlertidig tilfredsstillelse, men i sidste ende har du ikke noget håb. Du har defineret det som et ikke-eksisterende koncept, og du har ikke noget reelt håb, fordi der ikke er noget liv efter døden.

To skridt til forståelse

Men nu er jeg jo en kristen, så hvordan retter jeg op på det?

Jeg siger til folk: Du skal vide, at i hjertet af kristendommen er der et kors. Dét er lidelse og ekstrem smerte.

Og prøv at følge mig i det, jeg nu siger, selvom det måske kan være svært at acceptere: Den kristne påstand er, at den person, der hang på korset, var Guds inkarnation.

Hvis det er sandt, så kan vi helt legitimt spørge, hvad laver Gud på et kors?

Viser det ikke helt klart, at, hvis det er rigtigt, så har Gud ikke forholdt sig fraværende til lidelsens problem, men har gjort sig selv til en del af det? Den forståelse er det første skridt til at forstå.

Det næste skridt er den næste store kristne påstand, at Gud med sin magt oprejste Jesus fra de døde. Dermed er døden ikke slutningen.

Det ændrer hele min verdensopfattelse. Det forandrer alt. Fordi hvis det er sandt, så betyder det, at der er håb på den anden side af graven.

"Det ændrer hele min verdensopfattelse. Fordi hvis det er sandt, så betyder det, at der er håb på den anden side af graven."

Lad mig give et personligt eksempel.

Min søster havde en 22-årig datter, som lige var blevet gift med en ungdomspræst i en kirke. Hun fik en hjernetumor, som hun døde af. Men min søsters datter holdt fast ved sin tro på Jesus. Hvordan kunne hun gøre det?

Det var en traumatisk periode for min søster, og det har taget hende lang tid at komme overens med det. Men hun har heller ikke mistet sin tro. Hvorfor?

Fordi Jesus giver håb. Han lover ikke, at du bliver fri fra dødens fysiske processer, men det, han til gengæld lover, er frelse, en frelse der overstiger en hjernetumor, og som overstiger døden. Ateismen kan ikke tilbyde noget som det.

Det betyder ikke, at vi ikke oplever lidelse og smerte, men det betyder, at vi har en vej i det.

Så jeg giver faktisk ikke et svar, men jeg vil gerne vise mennesker hen til en person, som, jeg mener, er svaret.

Simon

HVORDAN TALER VOKSNE MENNESKER MED GUD?

Sognepræst i Apostelkirken Niels Nymann Eriksen har skrevet en varm og personlig bog om bøn.

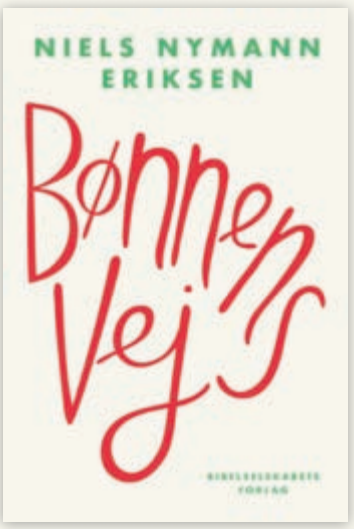

Bibelselskabet

Find bogen på bibelseskabet.dk

KIG OP! Fire magiske julefortællinger

Budskabet i Mette Sandahls fortællinger er enkelt, men stærkt: Guds trøst gør os i stand til at trøste andre.

169,-

En bog for hele familien - god til samtale

Bestil nu på www.lykkedal.dk

Johanne Kjær Svendsen, som er uddannet "grafisk historiefortæller", har lavet alt manus samt de fine tegninger og animationer til Gumles jul – jagten på lyset.

Kristian Larsen, der er børnekonsulent i Luthersk Missions børnearbejde, står her med tøjdyret Gumle. I årets julekalender bliver Gumle suget ind i Johannes computer og forvandlet til en tegneseriefigur, der kommer til at opleve utroligt spændende ting i "Jagten på lyset".

Ny video-julekalender om Gumle:

Jagten på lyset

Snart blænder gumle.tv igen op for en ny videojulekalender i 24 afsnit. Også denne gang er der dramatik i luften lige fra 1. afsnit. Vi kan ikke røbe for meget, men løfter gerne sløret en lille smule.

Sådan starter børnekonsulent Kristian Larsen og grafisk tegner Johanne Kjær Svendsen præsentationen af dette års julekalender i Gumle-serien.

Gumle er stadig det gode gamle tøjdyr, som han altid har været. Problemet er Kristian, som pludselig skal ud at rejse. Heldigvis kan Gumle blive passet hos sin gode ven, Johanne. Så alle problemer ser ud til at blive løst, og december måned tegner til at blive en stille, rolig og dejlig julemåned.

Hvis ikke det lige var for et par meget uheldige sammentræf, der indtrådte akkurat som Gumle og Johanne har vinket farvel til Kristian:

- En sikring går i Johannes atelier, og der bliver helt mørkt. Johanne skynder sig ud for at ordne det. Gumle ser, at lyset fra Johannes tegnecomputer lyser svagt, og får en uimodståelig lyst til at undersøge det nærmere, mens han venter på, at Johanne kommer tilbage.

- Han skal bare lige kigge en lille smule, men Gumle mister balancen og vælter ned i Johannes specielle computer. Uuusshhhhhyst – Gumle er blevet suget ned i den lysende plade på bordet og – ja, forvandlet til en tegneseriefigur .

Kristen julekalender

"Uha, Johanne, det går vel ikke, at vi fortæller meget mere?"

"Nej, men i stedet kunne vi jo godt fortælle lidt om, både hvorfor og hvordan vi laver kristen børne TV."

"God idé. Det gør vi, fordi vi brænder for, at børn møder evangeliet om Jesus. Det, vi selv er blevet mødt med, vil vi gerne give videre.

Johanne, jeg har jo fået lov til at arbejde med gumle.tv i en del år sammen med andre dygtige mennesker. Men du er jo lidt ny på holdet. Vi vil gerne hele tiden udvikle projektet, og så krydsede du jo "heldigvis" vores vej. Vil du fortælle lidt mere konkret om, hvordan vi gør?"

"Det, med at skulle visualisere bibelske beretninger for børn, gør, at man selv må leve sig helt ind i dem."

Johanne fortæller

"Ja, jeg er næsten ny i Gumle-sammenhæng – jeg har jo før været inde og hjælpe lidt. Men jo, jeg er ny. Men ikke ny i forhold til det at formidle og fortælle historie. Som du sagde, Kristian, så brænder jeg også for, at børn, ja alle mennesker, møder evangeliet.

Jeg er uddannet i grafisk fortælling, laver tegneserier, illustrationer og mere i den retning. Og da jeg fik tilbuddet om at være med i teamet, sagde jeg straks ja.

Jeg har før været inde og hjælpe jer lidt med små tegnefilm, men det er noget helt andet at være med i hele processen. Min opgave har været at skrive manus, plus alt tegne- og animationsarbejdet. Så det har været et stort arbejde."

Tegneseriefiguren Gumle kommer vidt omkring til Bibelens lande. Her møder han spændende personer fra bibelhistorien og oplever deres udfordringer på nært hold.

Bibelhistorie for børn

"Ja, jeg lyver vist ikke, når jeg siger, at hvis man på et tidspunkt vækkede dig midt om natten, så ville du begynde at tegne Gumle. Og Johanne, jeg ved, at du har læst utrolig meget i Bibelen samtidig med hele tegneprocessen.

Det, med at skulle visualisere bibelske beretninger for børn, gør, at man selv må leve sig helt ind i dem."

"Ja, det har du ret i. Det har været fantastisk. Men vi har også skullet forholde os til mange udfordringer undervejs.

Hvordan lykkes man fx med at digte en historie, samtidig med at Bibelens ord står klart og tydeligt, uden at vi lægger noget til den? Det kan I jo kigge og vurdere på.

Selvom I, der læser dette her, nok er voksne, så håber vi, I kunne have lyst til at logge ind på gumle.tv og følge lidt med.

Vi håber også, I vil være med til at tale om det til andre. Og ikke mindst, at I vil være med til at bede for serien, at den må finde vej til mange, hjem, skoler, institutioner, klubber og kirker rundt i Danmark, og at den må bringe julens virkelige glæde med.

På et tidspunkt kommer tegneserie-Gumle til Det Røde Hav, hvor der sker noget meget dramatisk, da israelitterne bliver forfulgt af den egyptiske hær.

Senere oplever tegneserie-Gumle at stå udenfor en stald i Betlehem, hvorfra der kommer et helt særligt lys...

Video og børnejuleblad

Sammen med videodelen, som produceres i samarbejde mellem LMBU og Norea, så udgives der også et fysisk børne-juleblad, som følge videodelen.

Bladet er også udformet som en julekalender med en side til hver dag. Her er der på hver side en familieandagt, sjove opgaver, kreative ting og konkurrencer.

Rigtig glædelig adventstid," slutter Johanne Kjær Svendsen og Kristian Larsen fra Luthersk Missions Børn og Unge.

Bodil

Også i år kan man følge julekalenderen Gumles jul på YouTube. Man kan også købe bladet med andagter, opgaver og konkurrencer til hver dag fra 1.-24. december hos lmbu.dk

Foto: BDM

Enhver hernnhuter-stjerne er samlet i hånden, limet med hånden og tjekket og vurderet, om den nu er samlet rigtigt. Foto: BDM

Fire maskiner producerer plastiktakker i døgndrift, men de bliver samlet og pakket af medarbejderne. Salget af hernnhuterstjerner støtter blandt andet uddannelse og nødhjælp Afrika, Sydeuropa og Mellemøsten. Foto: BDM

Her skabes stjerner på stribe

I den tyske brødremenighedsby arbejder over 300 medarbejdere med at forme, samle og lime de berømte Herrnhuter-stjerner. De lyser op i mere end én forstand.

I denne mørke tid tænder vi julelys i både sind, stuer og stræder. Her spiller Brødremenighedens Herrnhuterstjerner en vigtig rolle: De lyser op i mørket herhjemme, men de lyser også op i Afrika, Sydeuropa og Mellemøsten med opmuntring, uddannelse, sygepleje og nødhjælp i bl.a. Tanzania, DR Congo, Burundi, Albanien og på Vestbredden.

Det sker gennem Brødremenighedens Danske Mission (BDM) i Christiansfeld, hvorfra stjernerne sendes ud i hele landet til både forhandlere og private.

Men hvor bliver adventsstjernerne egentlig lavet henne – og hvordan?

BDM's administrations- og økonomichef Lars Mollerup-Degn har netop besøgt stjernefabrikken i den tyske brødremenighedsby Herrnhut.

- Det er et overraskende stort sted, fortæller han. - Der er et stort oplevelsescenter ved indgangen, hvor man både kan købe stjerner og tilbehør, og så sidder der hele tiden fire mennesker i receptionen og viser, hvordan stjernerne bliver lavet. De sidder simpelthen og producerer dem for øjnene af os i velkomsthallen.

Godt håndværk hele vejen igennem

Ordet stjernefabrik er faktisk misvisende, for alting er håndværk, fortæller Lars Mollerup-Degn:

- Når man får sådan en plastikstjerne i hånden, tænker man måske, at den er produceret på en fabrik, og det er den også, men det er håndværk stadigvæk. Enhver stjerne er samlet i hånden, limet med hånden og tjekket og vurderet, om den nu er samlet rigtigt.

- Papirstjernerne bliver desuden skåret i hånden, rullet til kræmmerhuse rundt om en form, og limet med en lille pensel. Alle de firkantede og trekantede stjerner bliver formet i hånden.

Og der kommer et lille stempel i hver æske med, hvad er det for en medarbejder, der har samlet hver enkelt stjerne. Så det er en lang og grundig proces.

Nye "takker" hvert 20. sekund

Men der er også maskiner i arbejde, for plastikstjernerne er støbt med takker, der passer ind i den helt særlige geometriske form, der gør Herrnhuterstjerner til noget særligt.

- Der er fire store maskiner, der trykker plastiktakkerne. De kører simpelthen i døgndrift og "sprutter" takker ud hvert 20. sekund, alle 16 takker, der skal til at forme en stjerne. Maskinerne kører 24/7 og kan alligevel slet ikke følge med efterspørgslen.

- Takkerne bliver så sendt ind til de medarbejdere, der samler dem i hånden og limer dem sammen til stjerner. Og så kommer man så ind i et andet lokale, hvor alle stjernerne bliver tjekket og puttet i æsker til afsendelse.

Stjerner på lager fra gulv til loft

Lars Mollerup-Degn fortsatte den to timer lange rundtur på fabrikken ud på et lager.

- Det er en kæmpe hal med store bokse fra gulv til loft i måske 10 meters højde. Der står æsker i papkasser og på paller til at blive sendt ud i hele verden. Det er en kæmpe produktion!

Der er omkring 300 ansatte på fabrikken – og med god grund:

- Man kunne godt udlicitere til et land i Østen, men så kan man ikke holde styr på, om der er ordnede arbejdsforhold. Her ved man, hvad det er: ordnede arbejdsforhold både hvad angår løn, udsugning og beskyttelsesudstyr.

Og så er det en ekstra glæde, at overskuddet ikke går til profit, men til kirkeligt hjælpearbejde rundt om i verden.

Beskyttede værksteder for personer med handicap

Men hjælpearbejdet er ikke kun internationalt, fortæller Lars Mollerup-Degn:

- De har også to beskyttede værksteder med folk med forskellige former for handicap. De producerer tilbehør til stjernerne, fx adaptere og ledninger. Der er omkring 80 personer i hvert værksted.

Og så er der kommet en ny afdeling for de særligt fingernemme:

- Her sidder folk og samler små papirstjerner ud af genbrugsbøger. De skærer siderne ud til at lave stjerner af. Og så kan man købe en særlig stjerne, som fx er lavet af Brødrene Grimms eventyr, smiler Lars Mollerup-Degn, der skynder sig at siger, at den type stjerner endnu ikke forhandles i Danmark.

- Man skal komme ind i butikken i Herrnhut og bestille dem. Og det kan man kun gøre en bestemt uge om året. Derefter tager det 2-3 måneder, inden man får sin helt unikke 13 centimeter-stjerne.

Stjernen giver mening på flere planer

Adventsstjernerne giver mening i både fortid, nutid og fremtid, fortæller Lars Mollerup-Degn:

- Stjernen har en god, lang og stor historie, først fordi den i sin oprindelse blev brugt i matematikundervisningen, og så at kostskolebørnene til jul sendte stjernerne til deres forældre, der var sendt ud som missionærer.

Stjernerne giver mening op til i dag, hvor de giver arbejde til så mange mennesker, også til personer med handicap, og ja, at overskuddet så også går til missions- og hjælpearbejde verden over.

- Og så peger stjernen jo også på stjernen over Betlehem, hvor Jesus blev født julenat, og videre til ledestjernen, som jo er Kristus selv, pointerer Lars Mollerup Degn.

Det er godt at tænke på, når stjernen hænger i stuevinduet og spreder sit sprøde lys.

Den berømte Herrnhuterstjerne kan købes direkte på Adventsstjerner.dk.

Svend Løbner, freelancejournalist

PRÆDIKEN

Af Jakob Rahbek

Præst i Agerskov Valgmenighed

Når himlen møder jorden

Jeg er vild med solnedgange. Når det for vores øje ser ud, som om solen rammer jorden, sker der ofte en helt vild farveeksplosion. Det er noget af det smukkeste, et menneske kan se – et kæmpe mirakel, som gentager sig aften efter aften.

Jeg tænker ofte: Er det virkelig muligt? Kan himlen og jorden virkelig skabe så smukke farver?

Julen: Når himlen møder jorden

En solnedgang minder mig om julen. Jeg ved godt, at når Bibelen taler om, at Gud er i Himmelen, så menes der hverken atmosfæren omkring jorden eller det ydre rum, men derimod den åndelige virkelighed, vi mennesker ikke kan se, men hvor Gud er. Imidlertid synes jeg, solnedgangen er et fantastisk billede på, hvad der skete i julen. Bibelen fortæller, at Gud ved, hvor meget vi har vendt os bort fra ham, og hvor meget ondt vi gør hinanden.

Men Bibelen fortæller også, at Gud elsker os mennesker, han har skabt, og ser vores smerte. Og derfor sendte han sin søn til jorden. Født af Maria og lagt i en krybbe. Ligesom når solen "rammer" jorden i en solnedgang, sådan kom himlens kongesøn til jorden. Og ligesom med solnedgangens mange farver, så var det så smukt, da Jesus blev menneske, og det blev jul.

Himmelsk sang på jorden

Helt konkret var det jo et vidunderligt syn, hyrderne oplevede julenat, da de så en kæmpe hær af engle, der sang

Men Bibelen fortæller også, at Gud elsker os mennesker, han har skabt, og ser vores smerte. Og derfor sendte han sin søn til jorden. Født af Maria og lagt i en krybbe.

om det, der var sket. De sang:

"Ære være Gud i det højeste,
og på jorden fred til mennesker,
som har Guds velbehag."

I sangen mødes sætningen "Gud i det højeste" og "på jorden fred til mennesker". Da himlen mødte jorden, var det til Guds ære, men det gav fred til os mennesker på jorden.

Da Jesus blev menneske, kom Gud til jorden. Gud har besøgt os. Himlen mødte jorden. Og også i dag møder himlen jorden, når vi personligt tager imod Guds julegave – Jesus. Så får vi fred med Gud og kommer Gud helt nær.

Solnedgang og solopgang?

Jeg fik engang spørgsmålet: "Hvad kan du bedst lide: Solopgang eller solnedgang?" Jeg tror nok, jeg svarede solnedgang. Men ærlig talt ved jeg ikke, om man kan sige det ene er flottere end det andet, kun at jeg som B-menneske er mere vågen til at nyde farvetrylleriet om aftenen.

Julen bliver i Bibelen aldrig beskrevet som en solnedgang - det er vistnok kun mig, der gør det. Men hvis I har for vane at læse juleevangeliet juleaften, så prøv at se, hvad der står bare tre vers før. I Lukasevangeliet

Juleevangeliet fortæller, at Maria og Josef måtte rejse til Betlehem pga. kejserens folketælling.

Efter Jesus' fødsel kommer hyrderne til Josef og Maria. Fotos: Fra kortfilmen The Chosen Christmas special 2023 #2, som fortæller juleevangeliet baseret på teksten i Lukasevangeliget. Filmen kan ses på YouTube.

kap. 1,78 står der nemlig:

"Solopgangen fra det høje vil besøge os for at lyse for dem, der sidder i mørkets og dødens skygge".

Verset beskriver julemiraklet, at Jesus kom til jorden som en solopgang. Måske er en solopgang og en solnedgang lige smukke, hvad angår det væld af stærke farver, der oplyser himlen.

Men en solopgang udmærker sig ved samtidigt at bringe lyset til jorden og fordrive mørket. Da Jesus blev født, kom lyset og håbet til jorden. Midt i en verden med krig, skænderier, skuffelser og svigt kom han til os.

Da håbet kom til jorden

Jeg kender ikke jer læsere, der læser dette stykke. Men jeg kan være sikker på, at blandt jer vil også du være der, som på en særlig måde har brug for håb. Du ser ikke nogen udvej. Dit liv er endt i en blindgyde.

Måske har du det svært i dine relationer. Det er gået skævt i din familie. Måske går det dårligt på arbejdet, eller det er svært at få hverdagen til at hænge sammen. Måske er det din skyld, måske mest andres. Måske er sygdom og døden kommet ubehageligt tæt på dig.

Men julens budskab er også til dig. Jesus kom til jorden for at give håb og lys i dit liv. For det første kom han til jorden for at tilgive os. Mange går rundt med skyldfølelse, og endnu flere går rundt uden skyldfølelse, selvom de har gjort meget forkert mod både Gud og mennesker. Men da Jesus blev menneske, tog han også vores skyld og bar straffen på korset. Enhver, der tager imod Jesus, er blevet skyldfri og har fået fred med Gud.

Julens budskab er også til dig. Jesus kom til jorden for at give håb og lys i dit liv.

For det andet har vi en evig kilde af kærlighed fra Gud til os og en hjælper og trøster i alle de problemer, vi står i netop nu. For det tredje betyder det, at vi har så tæt en forbindelse til Gud, at når vi skal herfra, så vil vi blive ført fra jorden til himlen for at være sammen med ham i al evighed. Et evigt håb.

Ja, julen er som solopgangen og solnedgangen. Det er det smukkeste, et menneske kan få lov at opleve – et kæmpe mirakel, som vi fejrer jul efter jul. Vi må tænke: Er det virkelig muligt? Kan himlen og jorden virkelig skabe noget så smukt. Ja det kan de, når himlen og jorden mødes. Og Gud møder mennesket med fred.

Glædelig jul.

Bibeltekst: Lukasevangeliet kap. 1, 1-4 + 2, 1-20

Kap. 1, 1-4

Højtærede Teofilus!

1-3 Der er mange, som har berettet om de begivenheder, der har fundet sted iblandt os, og vi har hørt det fortalt af dem, der fra begyndelsen var øjenvidner og senere forkyndte os Guds ord. Når jeg nu har sat mig for at gennemgå det alt sammen og nedskrive det for dig i rækkefølge, 4er det, for at du kan blive overbevist om pålideligheden af det, du er blevet undervist om.

Kap. 2, 1-20

Jesus bliver født

1På den tid befalede den romerske kejser Augustus, at der skulle foretages en folketælling i hele kejserriget. 2Denne folketælling foregik før den, som fandt sted, mens Kvirinius var guvernør i Syrien.

3Alle tog af sted for at lade sig indskrive på listerne i den by, de stammede fra, 4og da Josef var af Kong Davids slægt, måtte han rejse fra Nazaret i Galilæa til Betlehem i Judæa, Davids fødeby. 5Han var nødt til at tage sin forlovede, Maria, med sig, selv om hun var højgravid.

6Mens de opholdt sig i Betlehem, kom det tidspunkt, hvor hun skulle føde. 7Maria fødte sin søn, den førstefødte. Hun svøbte ham i et tæppe og lagde ham i en krybbe i staldrummet, for gæsteværelset var optaget.

Englene og hyrderne på marken

8Samme nat lå nogle hyrder under åben himmel og vogtede får på marken uden for byen. 9Pludselig stod der en engel foran dem, og hele landskabet lå badet i et strålende lys fra Guds herlighed. Hyrderne blev forskrækkede, 10men englen beroligede dem. „Vær ikke bange!" sagde han. „Jeg er kommet for at fortælle jer en stor og glædelig nyhed, som angår hele folket: 11I nat er jeres Frelser født i Davids by. Det er Messias, og han er jeres herre. 12Det her skal være et tegn for jer: I vil finde et lille barn, som ligger i en krybbe, indsvøbt i et tæppe."

13I det samme brød himlen ud i jubel. En hær af engle lovpriste Gud med følgende sang:

14„Al ære til Gud i Himlen
og fred på jorden
til dem, der gør Guds vilje!"

15Da englene igen var vendt tilbage til Himlen, sagde hyrderne til hinanden: „Lad os gå ind til Betlehem og se, hvad der er sket, det, som Gud har fortalt os om." 16Så skyndte de sig ind til byen, hvor de fandt det sted, hvor Maria og Josef opholdt sig, og de fandt barnet, som lå i krybben. 17Hyrderne fortalte nu, hvad englen havde sagt om barnet, 18og alle, som hørte deres beretning, var forundrede. 19Maria tog alle ordene til sig og tænkte ofte senere på, hvad der var sket den nat. 20Hyrderne vendte glade tilbage til fårene på marken, imens de lovpriste Gud for alt, hvad de havde set og hørt. Det var jo sket, som englen havde sagt.

Teksten er fra Bibelen på Hverdagsdansk

Grundtvig skrev "Dejlig er den himmel blå" midt under et nervesammenbrud

Mange er nok bekendt med, at salmedigteren N.F.S. Grundtvig (1783-1872) for 100 år siden skrev om "julesorgen" i "salmen Velkommen igen, Guds engle små", mens han selv kæmpede med frustrationer over den meget rationalistiske forkyndelse i de danske kirker, hvor præsterne talte mere om jordbrug og god moral end om evangeliet. Men allerede i 1810 blev den 27-årige teolog under et nervesammenbrud inspireret til at skrive "Dejlig er den himmel blå", der regnes som hans første bibelhistoriske salme. Maleri af C.A. Jensen (Ny Carlsberg Glyptotek) fra 1831.

Inspirationen til julesalmen "Dejlig er den himmel blå" fra 1810 findes i Matthæusevangeliet kapitel 2, hvor vi læser om de vise mænd fra Østerland, der fulgte en ny stjerne, som ledte dem til Jesusbarnet i Betlehem.
Vi har også en ledestjerne i form af Bibelen, påpeger Grundtvig i 7. vers:

"Denne stjerne lys og mild,
som kan aldrig lede vild,
er hans Guddoms-ord det klare,
som han os lod åbenbare
til at lyse for vor fod."

Salmen 'Dejlig er den himmel blå' synges i mange kirker juleaften, selv om den indholdsmæssigt hører til Helligtrekonger. Det var da også med titlen "De hellige tre Konger. En barnesalme", at salmen først blev udgivet i tidsskriftet Sandsigeren i 1811.

Denne version af salmen, som den unge Grundtvig skrev under et nervesammenbrud i 1810, var på ikke mindre end 19 strofer. 43 år senere redigerede Grundtvig salmen, så den endte med at indeholde de syv strofer, som de fleste danskere kender.

Kaldt til Udby af sin far

I DR's dramadokumentar "Grundtvig" ser man i første afsnit, hvordan den unge teolog kritiserer præsterne og kirken i den prædiken, han skriver til sin præsteeksamen med titlen "Hvi er herrens ord forsvundet ud af hans Hus".

I det første afsnit af dokumentaren vises også tilblivelsen af 'Dejlig er den himmel blå'. På det tidspunkt var Grundtvig meget optaget af den nordiske mytologi og havde udgivet flere værker om emnet. Men nu havde hans far, Johan Grundtvig, der var præst i Udby, bedt sønnen om at komme hjem for at være hans kapellan. Og det havde han det svært med.

Kamp mod djævelen

To af Grundtvigs gode venner, Poul Dons og Frederik Christian Sibbern, var bekymrede for hans sindstilstand og valgte at følge ham fra København til Udby på Sydsjælland. Undervejs måtte de overnatte på Vindbyholt Kro, hvor Grundtvig hele natten bad højlydt.

Han fortalte senere, at han havde kæmpet med djævelen selv i form af en slange. Grundtvig kom sig over sammenbruddet efter nogle måneder i Udby Præstegård.

Samtidig skrev han "Dejlig er den himmel blå", hvilket var i overensstemmelse med hans ønske om at give den kristne menighed bedre salmer.

Salmernes reformator

Grundtvig var nemlig ikke kun kritisk overfor præsternes forkyndelse, men også overfor salmerne i *Evangelisk-kristelig Psalmebog*, som han mente var både moralisrende og dogmatiske. Som digter følte Grundtvig et ansvar for at formidle sandheden og præsentere evangeliet gennem fortællende og historiske salmer.

Børnesalmen 'Dejlig er den himmel blå' er blevet kaldt Grundtvigs programsalme, da den var hans første forsøg på at bruge salmedigtning som en historisk baseret bibelfortælling på vers.

Senere kom Grundtvig til at skrive salmer i massevis til gavn for de danske menigheder. Ud af Den Danske Salmebogs 791 salmer har han skrevet de 163 og gendigtet 90.

Bodil

Dejlig er den himmel blå,
lyst det er at se derpå,
hvor de gyldne stjerner blinke,
hvor de smile, hvor de vinke
os fra jorden op til sig.

Det var midt i julenat,
hver en stjerne glimted mat,
men med ét der blev at skue
én så klar på himlens bue
som en lille stjernesol.

Når den stjerne lys og blid
sig lod se ved midnatstid,
var det sagn fra gamle dage,
at en konge uden mage
skulle fødes på vor jord.

Vise mænd fra Østerland
drog i verden ud på stand
for den konge at oplede,
for den konge at tilbede,
som var født i samme stund.

De ham fandt i Davids hjem,
de ham fandt i Betlehem
uden spir og kongetrone,
der kun sad en fattig kone,
vugged barnet i sit skød.

Stjernen ledte vise mænd
til vor Herre Kristus hen;
vi har og en ledestjerne,
og når vi den følger gerne,
kommer vi til Jesus Krist.

Denne stjerne lys og mild,
som kan aldrig lede vild,
er hans Guddoms-ord det klare,
som han os lod åbenbare
til at lyse for vor fod.

N.F.S. Grundtvig 1810 og 1853

Salmen synges som regel på J.G. Meidells melodi fra 1853

Hvor blev adventen af?

Allerede i starten af oktober begynder supermarkedernes hylder at bugne med julesmåkager, konfekt og julepynt. Ikke længe efter bliver butiksruder julepyntet, og den 1. december er julefejringen i gang med julekalendere til børnene, julebagning og indkøb af julegaver. Måske sniger der sig også en adventskalender og en adventskrans ind, men ellers drukner adventen let i juletravlheden.

Så hvordan genopdager vi adventens betydning, og hvordan finder vi ro til den stille forventning midt i juleræset? Det giver fem forskellige teologer deres bud på. *Af Kirsten Krog*

Advent er mere end juletravlhed

Adventstiden har potentiale til at blive en åndelig ressource i vores livs årshjul.

I adventstiden fokuserer vi på forventning – en forventning, som både rummer den kommende fejring af Jesu fødsel og rækker længere ud mod hans genkomst. Disse to begivenheder i Guds frelsesplan kan i adventstiden blive kilder for vores åndelige liv.

Men vores opmærksomhed i december er under et voldsomt pres, så for de fleste af os vil det kræve en aktiv indsats. Derfor vil jeg anbefale et par traditioner og gode vaner.

1. Musik: Måske skal du hvert år prioritere at høre og evt. deltage i koncerter med store klassiske korværker som Händels "Messias" eller Bachs "Juleoratorium". Du kan også gå med til en aftengudstjeneste med julesalmer eller lytte til kristne julesange derhjemme. Måske kan I skabe en tradition med, at I som familie synger julesalmer sammen. Musik taler til hjertet på en anden måde end ord.

2. Bibeltekster: Adventstidens bibeltekster er også et helt reservoir af levende vand, som vi på forskellig vis kan lade fylde i os. Måske skal du gøre det til en tradition at læse Esajas' bog i december – eller en opbyggelig bog om messiasprofetierne på adventssøndagene?

Du kan også vælge et bibelvers som årets adventsord, der kan stå på computerskærmen, køleskabet eller på en seddel i lommen.

En god hjælp til at møde adventstidens bibeltekster er "De ni læsninger," som afholdes mange steder i december.

Jeg tror, at gode traditioner i adventstiden kan gøre indflyvningen til jul til en stærk åndelig ressource i vores årshjul som kristne. Det er bare at begynde …

Henrik Nymann Eriksen
Rektor på Dansk Bibel-Institut

Foto: Rikke Thomassen

Advent handler om andet end julestemning

Advent er en vidunderlig tid. Der hviler en helt særlig stemning over advent – en tid med forventning og håb. Vi gør os klar til, at julen snart banker på døren. De grønne grangrene på adventskransen vækker tanker om juletræet. Adventslysene skinner og minder os om det lysende på juletræet og i vores stuer.

Men hov – advent handler om mere end bare julestemning. Advent betyder ikke kun julens komme, men Herrens komme. Når vi beder Fadervor, berører vi den dybeste mening med advent: "Komme dit rige". I adventstiden bliver vi mindet om den bøn. Det er en bøn om det, der allerede er sket. Guds rige kom, da Jesus vandrede omkring i Israel, helbredte de syge og gav nyt håb – og til sidst døde og opstod. Det blev advent, da Jesus kom til verden.

Det er også en bøn om det, der sker i dag. Guds rige kommer, hver gang et menneske tror og bliver døbt. Guds rige kommer, når et menneske vælger lyset og vender sig fra mørket. Det er advent, når nogen siger med hele sit hjerte: "Jeg er din, o Jesus".

Det er en bøn, som rækker frem mod det, der skal ske. Guds rige kommer, når et menneske i troen på Jesus Kristus tager det sidste skridt og går fra døden til livet. En begravelse kan være en stille fejring af advent.

Det er også en bøn om den dag, hvor alt skal fornyes. Guds rige kommer, når en ny himmel og en ny jord skabes, hvor mørke, synd, sygdom og tårer ikke længere har plads. Det bliver advent, når Jesus vender tilbage på himlens skyer.

Peter V. Legarth
Professor emeritus, teol.dr. ,
Menighedsfakultetet

Adventens glemte del

For at genopdage advents betydning er det nok godt at starte med, hvad advent oprindeligt er. Advent kommer af det latinske Advenio "at komme", altså der er en eller flere, der kommer et sted hen. Det er lige til højrebenet at tænke, "ja ja vi ved jo godt, at det handler om, at Jesus blev født som barn i Betlehem!", og det er jo også rigtigt, at advent handler om at forberede os på dette vidunderlige mysterium, men det er faktisk kun halvdelen af advent.

Denne ene halvdel kan man sagtens have meget givende og dybe refleksioner over. Gud blev menneske… Immanuel, Gud med os.

Men den anden halvdel af advent er nok gået lidt tabt i dag, nemlig Jesu genkomst. Kristus kommer igen. Det er den del i trosbekendelsen, hvor vi siger: "opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde."

Altså den ene halvdel af advent er faktisk sket og vi ihukommer dette: Jesus Kristus Guds Søn blev menneske. Og så er der den anden halvdel, som vi ser frem til, fordi det endnu ikke er sket: Herren Jesus skal komme igen for at dømme de levende og de døde.

Traditionelt opfordrede man de troende til i advent at faste og grunde over det, man kalder de sidste fire ting: Døden, dommen, himmel og helvede. Det er nok ikke helt galt at fundere over disse ting igen i dag.

En adventmeditation over disse kunne se sådan ud: Alle skal vi dø og stå til ansvar for vores ord og gerninger. Hvordan har jeg levet indtil nu? Hvis Herren Jesus, som blev menneske, og som har vist mig vejen til Faderen, kom i dag og skulle bedømme mit liv, hvordan ville jeg så stå overfor ham? Har jeg handlet i overensstemmelse med kærligheden, og altså ikke bare min egen ofte misforståede kærlighed, men den kærlighed, som Gud ér?

Oprindeligt var det at faste en del af adventstiden, og det er en god og praktisk måde at markere adventstiden på, fordi faste forbinder det legemlige og det åndelige. Hvad jeg gør med kroppen, påvirker ånden og omvendt. Man kan sætte sig for at give afkald på noget fra hverdagen og på den måde dagligt have en påmindelse, om at vi forbereder os på noget.

Et tillæg til dette kan så være en daglig meditation over, at Jesus er Immanuel (Gud med os), og at han kommer igen, for at vi kan blive mennesket med Gud, i det evige liv.

Daniel Steiner Ebert
Katolsk præst på Lolland

Advent - mere end en nedtælling til jul

Advent betyder Herrens komme og selvom adventstiden for mange mest er en nedtælling til jul, er det ikke kun Jesu fødsel, som Herrens komme handler om.

Kristendommen fortæller os nemlig, at Herrens komme også peger fremad. At en dag vil Herren komme. Altså Jesus.

Så selvom adventstiden rigtigt nok peger på, at Gud blev menneske for 2.000 år siden, så handler advent også om den ret ubegribelige og fuldstændig verdensforvandlende begivenhed, der ligger foran os. Når Jesus kommer igen. Det kan være svært helt at forstå og forholde sig til, men det gør det på ingen måde mindre væsentligt.

Det med, at Jesus kommer igen, bliver både beskrevet dramatisk, men også meget smukt i Bibelen. En dramatisk begivenhed, hvor himmel og jord smelter sammen, hvor ondskaben ophører, og hvor det jordiske får himmelsk herlighed. Der er i øvrigt en sammenhæng med kødets opstandelse, som er én af de ting, som alle kristne er fælles om at tro og bekende.

Menneskehedens og verdens evighedsperspektiv er ikke en diffus åndelig virkelighed, hvor vi frit svæver rundt eller bliver en del af verdensaltet. Der kommer en kødets opstandelse og en ny jord, hvor menneskelivet fortsætter. Ikke uændret, men alligevel meget menneskeligt. Uden ondskab, uden sygdom og død. Det kan være svært at forestille sig, og måske er det tilstrækkeligt, at advent minder os om, at en dag bliver alt godt – uden at det menneskelige går tabt. Det er en dejlig fremtidsudsigt.

Simon Egemose
Præst i Holbæk frikirke,
Apostolsk Kirke

En forberedelsestid

Det er advent – det er forberedelsestid, og inden længe vil juleforberedelserne rigtigt tage fart, for snart skal de sidste ting ordnes. Der skal gøres rent og pyntes op og købes ind og laves mad. Der skal sørges for et juletræ og julegaver og julehygge, og alting skal være i orden til juleaften.

Det er fint at gøre sig forberedelser, for der bliver ingen fest, uden at der er nogen, der forbereder den, men man skal passe på, at forberedelserne ikke bliver til det vigtigste og til det egentlige. For faktisk er det meget vigtigere, at vi forbereder sind og tanker end alt det praktiske.

Advent kommer jo af det latinske Adventus Dominus, som betyder Herrens komme.

Vi skal forberede os på Herrens komme. Det handler både om hans første komme, da han blev født i stalden, men det handler også om hans andet komme, når han en dag kommer igen for at genoprette Guds herlighedsrige.

Vi kan fx gøre det ved at læse og høre de mange frelsesløfter i det Gamle Testamente, hvor Gud lovede at sende en frelser til sit folk. Mange af dem hører med til læsningerne i kirkerne i adventstiden.

Når vi hører og læser dem, kan vi glæde os over, at vi kan se løfterne opfyldt i det, der skete i stalden i Betlehem, og det barn, der blev født.

Samtidig kan vi tænke over, hvorfor det var nødvendigt, at Gud skulle sende en frelser. Det var på grund af menneskers synd. Gud elsker mennesker så meget, at han sendte en frelser til dem, der ikke kan frelse sig selv.

Omdrejningspunktet i vores forberedelse i adventstiden skal være Jesus og hans frelsergerning, og hvad det betyder for mig.

Når det bliver det, der er i centrum, kan vi ikke forberede os bedre, hverken til at fejre jul eller til at tage imod Jesus den dag, han kommer.

Bo Knudsen
Sognepræst i Herning kirke
og medlem af Indre Missions
hovedbestyrelse

Bøger er gode gaver, der varer længe

199,-

"Den kærlighed som sætter fri" udkom som film i 2022 med Tom Lewis og Abigail Cowen i hovedrollerne.

Den kærlighed som sætter fri

Handlingen udspiller sig i guldfebertiden i Det Vilde Vesten i 1850'ernes USA. Den unge farmer Michael oplever, at Gud leder ham til at gifte sig med den prostituerede Angel. Men han er ikke forberedt på, hvilken kamp det bliver at vinde hendes kærlighed.

En fantastisk spændende bog - en kærlighedshistorie af åndelige dimensioner. Gennem romanens hovedpersoner får vi et indblik i Guds smerte, når vi svigter ham og hans fuldendte kærlighed til os. Af Francine Rivers. 500 sider.

Kærlighedens 5 sprog

Vi har alle brug for at føle os elsket – ikke mindst i parforholdet. Men selv om vi elsker hinanden, er det ikke altid, vi føler os elsket af vores partner. Dette spørgsmål har parterapeut og underviser Gary Chapman beskæftiget sig med i mange år. Ifølge ham forstår vi grundlæggende kærlighed gennem fem kærlighedssprog: fysisk berøring, anerkendende ord, tid til hinanden, gaver eller tjenester. Bagerst i bogen finder du en test, hvor du kan finde frem til dit primære kærlighedssprog.

»Kærlighedens 5 sprog« har solgt mere end 35.000 eksemplarer i Danmark og har hjulpet flere tusind par til et stærkere parforhold. 186 sider. 249,95 kr.

Den sejrende taber

- En guide til den kristne tro

Bogen belyser en stor del af de grundlæggende spørgsmål omkring den kristne tro. Den er ikke først og fremmest dogmatisk, men snarere forkyndelse til erfaring af den rigdom, frihed og glæde, som Jesus gav sine disciple løfte om.

Forfatter Leif Munk ønsker at åbenbare forsoningens rækkevidde og Guds kærligheds dyb på en sådan måde, at mennesker, midt i livets kampe og i erkendelse af den menneskelige ufuldkommenhed, vover at tro på, at det, som Jesus gjorde, var 100 procent nok for tiden her og for evigheden siden. 183 sider. 199 kr.

Læs mere og bestil på hosianna.dk

Spørg Lægepræsten

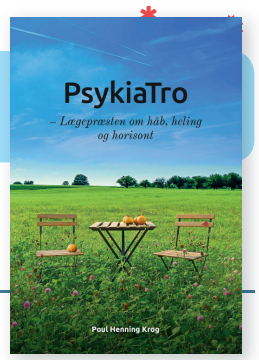

Bog af P.H. Krog: PsykiaTro. 352 s. 249 kr. Også som lyd- og e-bog.

Skriv til Poul Henning Krog (Lægepræsten) på email: laegepraesten@poulhenningkrog.dk eller pr. brev til Poul Henning Krog, Degnemosen 3, 5700 Svendborg. Ikke alle breve offentliggøres. Du vælger selv, om du vil være anonym. Der kan også anvendes andre eksempler end de til hveranden uge indkomne. Hjemmeside: www.poulhenningkrog.dk - her kan du bl.a. købe lægepræstens bøger og se, hvilke foredrag han tilbyder.

Hvorfor opleves julens glæder så flygtige?

Kære Lægepræst

Jeg har det altid svært, når julen nærmer sig. Bare jeg kunne springe vinteren og julen over! Jeg er mere sortseende og energiforladt om vinteren, og min søvn bliver også påvirket. Jeg ved godt, at julen er hjerternes fest og handler om Jesu fødsel, men er videnskaben ikke ved at fortrænge det lille Jesu-barn? Jeg betragter mig selv som en kristen og går da også i kirke juleaften, men i mit daglige liv fylder troen ikke meget i mit ofte alene-liv.

Der er så mange forventninger, spændinger og her også mulighed for skuffelser, når sammenbragte familier og børn skal holde jul. Jeg kan godt glæde mig over en god julemiddag eller at gå på torvet i vores udsmykkede by eller finde den rigtige gave til mine nærmeste, men det frustrerer mig, at glæderne er flygtige. Hvordan kan vi overhovedet holde jul med glæde, når verdens fremtid med klimakrise, krig i Ukraine og i Mellemøsten ser så dystre ud? Måske du med din baggrund kan hjælpe mig? På forhånd tak for din tid.

Kærlig hilsen
fra den vinter-triste.

Der er så mange forventninger, spændinger og også mulighed for skuffelser, når sammenbragte familier og børn skal holde jul. Jeg kan godt glæde mig ... men det frustrerer mig, at glæderne er flygtige.

Kære ven

Tak for din mail. Det er flot, at du sætter ord på din tilstand. Du er ikke alene. Jeg tænker, at du har brug for sparring, input og medvandring. Hvis livet bliver for 'solo', kan der let dannes livsudsagn, som ikke er rigtige. Vores livsopfattelser og vinkler kan blive fastlåste i det glædesfattige.

Det triste og energiforladte

Mon ikke du mangler lys? Forkæl dig selv med en december-gave. En lysterapilampe og brug heraf hver morgen. Årtiers forskningsindsats beviser, at lysbehandling med 10.000 lux er en effektiv antidepressiv behandling med en målbar effekt efter 1-2 uger. Lysbehandling giver en modulering af den serotonerge og melatonerge aktivitet i hjernen. Modulering betyder et skift i toneart, og du har tydeligvis brug for mere dur end mol. Lysbehandlingen er også med til at stabilisere søvn og døgnrytme. Et skift fra 18 timers dagslys om sommeren til 8 timers dagslys om vinteren resulterer ifølge Ugeskrift for Læger i, at 8% af Danmarks befolkning oplever en 'vinterdepression'. En ofte overset virkelighed er, at vi opholder os for meget indendørs om vinteren. Selv på en overskyet dag har dagslyset udenfor en styrke på 5-6.000 lux, hvor indendørs belysning kun er på ca. 300 lux. At løbe en tur er derfor ikke kun godt i forhold til motion og frigørelse af glædeshormonerne – endorfiner, men også i forhold til lys.

Videnskab og tro går hånd i hånd

Du har tanken, at videnskaben fortrænger det lille Jesus-barn. Videnskab og tro er ikke hinandens modsætninger, de supplerer derimod hinanden. Det er to forskellige sprog. Videnskaben svarer fx ikke på helt fundamentale spørgsmål som: Hvorfor er vi her? og Hvad er livets mening? og Hvad sker der, når vi dør?

Du har tanken, at videnskaben fortrænger det lille Jesu-barn. Videnskab og tro er ikke hinandens modsætninger, de supplerer derimod hinanden.

Ingen med kendskab til årtusinders historie kan konkludere andet, end der i mennesker til alle tider i alle etniske grupper har været en søgen efter Gud. Mennesket er religiøst, det er min hund ikke. De græske guder, de nordiske guder, stammeguder og …

Dejligt at du ser dig selv som en kristen, og glædeligt er det, at vores tro kan styrkes. Det er imponerende vildt, at fødslen af en baby i en lille flække – Betlehem, kan brede sig til, at der i dag er 2,2 milliarder kristne. Bibelen er fortsat den mest solgte bog, og særligt frikirker vokser ekspansivt på verdensplan. Videnskaben svarer på nogle spørgsmål, når Guds skaberværk opdages, og kristendommen svarer på andre spørgsmål. Så, hvorfor ikke tage det bedste fra begge verdener?

Danskernes tro har ændret sig de sidste 5-10 år

Vores egne opfattelser kan blive 'skodder for vinduerne', så det er sundt at komme ud og løfte blikket op. Danskernes tro har faktisk ændret sig de sidste år. Det er blevet legalt at tale om tro. Det var det ikke for 15 år siden, der var troen privat og skulle væk fra det offentlige rum. Mange kendte folk træder nu frem og fortæller om deres Gudsoplevelser. DR giver plads for en ny tid, faktuelt er der f.eks. 100.000 lyttere på Kristian Leths podcast – Bibelen Leth fortalt.

Risikoen i mol er, at der ikke blot er for lidt lys og motion, men også at fællesskabet og input kun bliver 'brødkrummer'. Kirken har heldigvis et veldækket bord med alskens gode retter. Fællesskabet har mange udtryk, de sidste par år er 13 kirkesamfund gået sammen – den katolske kirke, folkekirken, frikirker mv. – om en kampagne, 'Lad os tale om tro'. I efteråret har over 1,5 millioner danskere klikket ind på videoer eller på anden vis mødt temaet.

Det helt særlige ved kristendommen er, at glæden, freden og kærligheden ikke er knyttet til omskiftelige omstændigheder, men til Gud selv, der juleaften ændrede verdenshistorien og vores tidsregning.

I en af videoerne møder man Casper Christensen og Ida Auken i dialog, og jeg kan varmt anbefale at klikke ind på de videoer og materiale i øvrigt.

Den flygtige eller den uforanderlige glæde

Du skriver om det, der gør dig glad, men også om frustrationen over, at det er flygtige glæder. Uanset tro kan vi opleve glæder og sorger, medvind og modvind, lys og mørke; din sværeste tid falder åbenbart om vinteren. Nogle gange bliver vi hængende for længe i det svære, hvilket ikke er Guds mening. Det helt særlige ved kristendommen er, at glæden, freden og kærligheden ikke er knyttet til omskiftelige omstændigheder, men til Gud selv, der juleaften ændrede verdenshistorien og vores tidsregning.

I kirken juleaften hører vi om Jesu fattige fødested, hyrderne og englene. Hyrderne fik englebesøg: 'Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: "Frygt ikke! Se jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket. I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe. Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang: Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!

Troen styrkes, får næring og vokser, når vi tilegner os Guds ord og lovsynger til Guds ære. Tro på Gud er langt mere end at komme i kirke juleaften. At være i Guds hånd, kende ham og følges med Kristus hver dag er den store glæde for os små mennesker. Prøv at læs juleevangeliet ti gange og 'SE', hvad det er Gud, og ikke et menneske, siger.

Løsningen på humørsvingninger, kriser og fremtidsfrygt åbenbares her. Vi skal reddes fra os selv og verdens omstændigheder. Gud har ikke tillid til verden eller mennesker, men til sin egen søn, der lod sig føde. Vi kaldes til at kende ikke bare baby-Jesus, men Kristus der gav sit liv for os på korset, her blev vores fejlskud, synder og skyld fjernet. Kristus stod påskemorgen op og inviterede os til at følges helt tæt med ham, her er der nemlig hvile for vores sjæle. Vi knyttes altså ikke til en flygtig glæde, men til glædens ophav. Guds plan er gennem kun en dag et øjeblik ad gangen at lede det enkelte menneske frem i glæde og i fred, hvilken gave. Verden forandres, men Kristus er den samme i går og i dag og til evig tid. Den evige glæde er derfor knyttet til vandringen med ham og ikke til årstider eller vores vurdering af omstændigheders plus og minus.

Afsluttende hilsen

Jeg vil opmuntre dig til at kende dig selv og her også dit behov for lys og motion, men find også gerne ind i et kristent fællesskab. Her kan du vokse, oplives og styrkes i en ny og langt dybere vandring i glæde og fred. Jeg ønsker dig og alle en glædelig jul, og tænk – den gave er til os alle.

Kærlig hilsen
Poul Henning

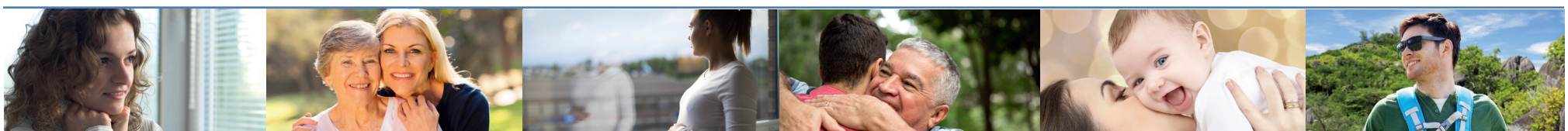

49-årige Sascha Dupont Conner blev tilbage i 2000 landskendt som vært i programmet 'Hit med sangen' sammen med Sigurd Barret.
Foto: Simon Morell

Sascha Dupont: Jeg vil fokusere på at blive bedre til ham der Gud

Sangeren og musikeren Sascha Dupont Conner, som mange danskere kender fra tv-programmet 'Hit med sangen', har altid kendt til Gud. Nu er hun ved at lære Gud at kende i hverdagen på en mere personlig måde.

Af Lisbeth Møller Uhd Jepsen

Det var ægtemandens livsstil, som kickstartede Saschas trosliv. Hun kommer nu i Horsens Frikirke, hvor hun bruger sine musikalske talenter i lovsangen.

Den seneste tid har vi i Danmark oplevet, at adskillige kendte danskere står frem offentligt og bekender deres tro på Jesus. Vi har talt med 49-årige Sascha Dupont Conner, som med store smil og lun humor fortæller om sit liv og sin tro på Jesus.

Mange danskere vil formodentlig kunne huske Sascha fra tv-programmet 'Hit med sangen'. Underholdningsprogrammet, hvor Amin Jensen var vært, så dagens lys i år 2000. Sascha var dengang 25 år og sad sammen med Sigurd Barrett ved klaveret med hver deres hold af kendisgæster, der konkurrerede om at gætte sange.

I 81 programmer var Sascha holdkaptajn i den glædesfyldte sangkonkurrence, der blev sendt i prime time fredag aften.

I 2010 var Sascha med til at starte pop og rock bandet Sing Sing Sing.

"Der er altid musik i mit hoved," siger Sascha og fortsætter: "Derfor nynner jeg meget, jeg må have det ud. Nogle gange ønsker jeg, at der bare var ro i mit hoved, bare sådan helt ro."

Saschas passion er at skrive lovsange, udgive lovsange og komme ind i en tættere relation med Gud.

"Jeg er ikke så god til det med Gud, siger Sascha åbenhjertigt og fortsætter: "Jeg har svært ved at holde koncentrationen, når vi beder, for jeg vil bare gerne videre til lovsangen."

"Jeg får dårlig samvittighed, fordi jeg ikke kan citere et eneste skriftsted fra Bibelen, og jeg tænker også nogle gange, hvem er jeg til at bede om disse ting?"

"Der sker så meget i min hjerne, jeg har måske ADHD eller en anden bogstavkombination. Der sker i hvert fald hele tiden noget i min hjerne, og desværre ser mit hjem ud som min hjerne, der er også rodet."

> *"Vi bad Fadervor hver aften, så jeg har egentlig altid kendt til Guds væren."*

Sascha er vokset op i Vejle ved sine bedsteforældre. Familien vidste om Gud, men de gik ikke i kirke eller praktiserede troen ret meget i dagligdagen.

"Vi bad Fadervor hver aften, så jeg har egentlig altid kendt til Guds væren."

Mere af Gud

Da Sascha var i slutningen af tyverne og sammen med sin første ægtemand, blev hun sur på Gud. Hun blev sur på ham, fordi parret ikke kunne få børn. Sascha rejste til USA, og de blev skilt.

I 2010 mødte hun manden Bryan Conner, som var præstesøn i en præstefamilie fra Pinsekirken. Sascha og Bryan blev gift med hinanden i Las Vegas.

"Det var af respekt for mine svigerforældre, at jeg begyndte at komme i pinsekirken," siger Sascha og fortsætter:

"Jeg undrede mig over, hvad det var for et sprog, jeg indimellem kunne høre under gudstjenesterne. Taler de hebraisk, spurgte jeg? De taler i tunger, svarede Bryan. Det lød sjovt, men virkede ikke skræmmende på mig," fortæller Sascha smilende.

"Jeg har ikke selv oplevet at tale rigtigt i tunger, men jeg forstår godt, hvorfor nogle kristne gør det."

Flyttede til Danmark

Sascha og Bryan boede i USA i ti år indtil 2020, og de fik også sønnen Timothy, som i dag er 11 år gammel.

Sascha havde ikke noget fuldtidsarbejde, hun underviste lidt og havde nogle spillejobs. Med tiden blev hun, hvad hun selv kalder, en desperate housewife.

"Jeg er ikke god til at rydde op eller lave mad, så hvis man ønsker sig en kone, der er god til det, er det ikke mig, man skal have," siger hun smilende.

I 2020 flyttede Sascha tilbage til Danmark sammen med Timothy for at tage på turné med bandet Sing Sing Sing. Indtil 2020 turnerede bandet i hele Danmark.

Bandet, som ikke eksisterer mere, blev dannet af Ivan Pedersen, Nina Forsberg, Alex Nyborg Madsen, Søren Jacobsen og Sascha Dupont.

I 2010 indspillede gruppen Bob Dylans My backpages og var på turne med omkring 40 koncerter i 2011.

Sascha og Bryan har nu været gift i 14 år. De sidste fire år har de dog boet i hver deres verdensdel og ikke set hinanden ret meget. "Det er lidt en anden måde at være sammen på," siger Sascha og fortsætter:

"Jeg skal lige finde ud af, hvad det er, det kan at leve sådan."

Sascha har for nyligt købt hus i Horsens og kommer i Horsens Frikirke, hvor hun er med til at stå for lovsangen. Første gang, hun kom i kirken i Horsens, var i maj 2023.

Hun arbejder på en katolsk privatskole, hvor hun underviser børn op til femte klasse, hvilket hun brænder for og trives i.

"Børn er så taknemmelige, de vil bare gerne lege. I virkeligheden er jeg nok også selv et niårigt barn indeni," siger Sascha med et stort smil og et lunt glimt i øjet.

Lovsangstjeneste

Sascha oplever lovsangen som en nem og naturlig måde at kommunikere med Gud på.

"Jeg har brug for at mærke, at jeg har et formål, at der er noget jeg skal. Noget af det, jeg tror, jeg skal, er at skrive lovsange og blive bedre til det med Jesus."

Sascha har omkring 50 lovsange liggende, nogle af dem er færdige, mens andre er ufærdige. Hun håber at få sangene udgivet.

Sascha vil gerne give sit liv til Jesus, men hun ved ikke, om hun har gjort det.

> *"Når jeg er i tvivl om, hvorvidt Gud er der, siger jeg det til ham. Så mærker jeg kuldegysninger og får et Jesushug (et Jesusknus), så ved jeg, at han er der."*

"Jeg har følt, at jeg skulle være perfekt for at komme til Gud, hvilket jeg godt ved, at jeg ikke er. Men jeg føler samtidig, at Gud altid har haft min ryg."

"Jeg synder jo stadig og bander også indimellem, hvilket jeg gerne vil holde op med. Nogle gange tænker jeg, at det med troen er for godt til at være sandt, men hvis nogen latterliggør Gud, forsvarer jeg ham prompte, han er jo min Gud."

"Når jeg er i tvivl om, hvorvidt Gud er der, siger jeg det til ham. Så mærker jeg kuldegysninger og får et Jesushug (et Jesusknus), så ved jeg, at han er der."

Sascha fortæller om en kvinde fra kirken, der fortalte hende, at hun havde bedt for Sascha, siden hun første gang så Sascha i fjernsynet. Kvinden tænkte, at Sascha skulle formidle Guds ord gennem musik, ligesom kvinden også sagde til Sascha, at hun ville blive ved med at bede for hende.

"Det er en velsignelse, at jeg ikke er blevet glemt, trods de 12 år i udlandet," siger Sascha.

Spillejobs og en julelovsang

Sascha beskriver sig selv som temperamentsfuld og utålmodig, hvilket hun med håbefuld humor understreger, at hun tror, Gud ønsker at arbejde på.

"Jeg tror, at Gud er ved at lære mig at blive tålmodig."

Hun er uddannet på konservatoriet i Aarhus som rytmisk musikpædagog med klaver som hovedinstrument og har fortsat mange forskellige spillejobs i hele Danmark. Sascha synes, det er dejligt, at folk gerne vil høre på hende. Hun slutter med at sige om sig selv:

"Jeg er også noget af en entertainer, men så længe, jeg er entertainer for Gud, er det vel også fint."

Sascha har skrevet en julelovsang, der hedder Jesusbarnet, som blev spillet i Horsens Frikirke sidste år.

Foto: Simon Klein Knudsen

Anne-Cathrine Riebnitzsky skriver bibelsk trilogi

Af Kirsten Krog

Efter i en årrække primært at have skrevet samtidsromaner har Anne-Cathrine Riebnitzsky skrevet første bind i en trilogi om Jesu liv. "Tempel" handler om tiden op til, under og efter Jesu fødsel.

Det er ikke første gang, at Anne-Cathrine Riebnitzsky er gået tilbage i tid. Første gang var i 2021, hvor "Vindens port", der foregår i 1300-tallets Spanien, udkom. Det var tilsyneladende lidt tilfældigt, at hun kastede sig ud i en historisk roman. Sammen med sin svoger og svigerinde besøgte hun en by i Spanien, hvor hun tidligere havde boet – og de stod i en historisk bygning i en borgruin. På væggen udspilledes en dramatisering af områdets historie. Efter at have set på scenariet vendte hendes svoger sig pludselig mod hende med ordene: Gad vide, hvordan det har været at være den sidste mauriske borgherre, der måtte opgive alt, efter at hans slægt havde været her i 700 år:

"Med det samme, han stillede spørgsmålet, var det, som om nogle tandhjul gik i gang, og jeg tænkte: Åh nej, ikke en historisk roman! For jeg havde virkelig ikke lyst. Jeg tænkte, at det ville blive enormt besværligt. Hvordan rejser jeg tilbage i tid? Men det var, som om romanens hovedperson langsomt trådte frem, og jeg besluttede at prøve.

Da jeg først kastede mig ud i det, opdagede jeg, at der er meget, som kan lade sig gøre. Der er kilder og indlevelsesevne - og noget må man gætte sig til. Jeg var jo panisk angst for at komme til at beskrive en stigbøjle forkert. Men man må overveje, om det er vigtigt for historien. Man skal også lade nogle rum stå åbne, for læseren har en fantasi og ser billeder – og det skal der være plads til."

At skrive om Jesus

Idéen til en trilogi om Jesus opstod ud fra en forespørgsel fra Bibelselskabet, som ville have hende til at skrive en genfortælling af Bibelen:

"Jeg var meget beæret over at få spørgsmålet, og på én måde havde jeg lyst til det. Men efterhånden, som jeg gik og mærkede efter, opdagede jeg, at jeg allerhelst ville skrive en roman og prøve at kigge ud igennem personernes øjne. Jeg tror, det var romanforfatteren i mig, der havde lyst til at stille sig ind i Bibelens univers. Jeg tænkte, at denne form ville gøre det friere for mig, og at jeg kunne angribe det fra nogle andre vinkler."

På historisk bagtæppe

"Oveni i det lægger sig, at jeg i forvejen havde en masse viden om Romerriget. Jeg har boet i Spanien, hvor man i skolesystemet glad og gerne fortæller om den kraftige romerske arv, og jeg har haft en fremragende latinlærer. Så der lå en masse viden dér, og man aner jo kanterne af Romerriget, når man læser Det Nye Testamente. Men der er meget viden, som ikke står der, fordi Det Nye Testamente formidler Jesu budskab. Men hvad er det for nogle omgivelser, det sker i?

Jeg fik lyst til at skrive en roman ud fra det stof og folde fortællingen ud. For når man læser evangelierne og Paulus´ breve, går det op for en, at det ikke er kronologisk fortalt. Der er ting, der ligger forskudt, og som man får at vide mange gange, men fra forskellige vinkler. Så jeg tænkte, om man ikke kunne skrive det som en fortløbende historie. Vi, der tror, har måske ikke det behov. Men jeg kender mange, som har taget et skridt tilbage og sagt, at det bare er noget, nogen har fundet på, og at det er skrevet 200 år efter, at det skete. Men ingen af delene er sande. Vi ved, at Jesus fandtes, og der er masser af kilder, der passer ind i Bibelens historie.

Det begyndte pludselig at blive interessant for mig at prøve at samle brikkerne til puslespillet og spørge: Hvordan skriver jeg personer ind i fortællingen? Men jeg har også mærket ærefrygten overfor stoffet, og det var ved at bremse mig."

Romernes rolle

Selvom trilogiens første bind, "Tempel", har Jesu fødsel som omdrejningspunkt, er det bemærkelsesværdigt, hvor lidt denne kernefortælling fylder i den omfangsrige roman. Bogen har således en række parallelhistorier, der fylder meget. Dette er imidlertid ikke tilfældigt:

"Jeg har en overordnet idé om, at man gerne må blive klogere på samfundet rundt om de bibelske fortællinger. Hvad er det, Jesus taler op imod?

For mig var det helt klart, at jeg skulle have en romer – eller noget af Romerriget – med.

Jeg var på to ture til Israel, begge med kristne grupper. Det ene var med en nordisk gruppe, og de havde bestemt blik for Romerriget – på hvordan det bidrog med noget, og hvor det stred imod. Gruppen bestod af tolv teologer, en operasanger og mig. Den anden gruppe var amerikansk, og det var nærmest, som om Romerriget ikke eksisterede for dem."

Africanus og romerne

Romerriget bliver bl.a. præsenteret gennem den frigivne slave, Africanus:

"Han er bl.a. med, fordi vi er ret uvidende om, hvor hyppigt forekommende seksuel udnyttelse af mindreårige drenge var i det romerske samfund. Denne udnyttelse i et ulige forhold er noget af det, som jøderne tog stærk afstand fra.

Nu skal jeg ikke afsløre for meget, men jeg kan fortælle, at Africanus også er med i bog to og tre, og beretningen om ham kommer til sidst til at knytte sig tættere til beretningen om Jesus. Så jeg har en plan med ham.

Samtidigt gik det op for mig, hvor voldsomt romerne slog ned på de opstande, der opstod efter Herodes død. Jøderne ønskede ikke flere Herodes-sønner. At romerne korsfæstede 2.000 mennesker og hængte dem op på vejen mellem Jerusalem og Damaskus, har siddet i befolkningen, og det huskede man stadig, da Jesus blev korsfæstet.

Så jeg prøver at se de lidt større linjer i fortællingen."

Fra templet til tempel

Egentlig skulle bogen have heddet "Templet", men i tilblivelsesprocessen ændrede den navn til "Tempel":

"Den hed "Templet" i rigtig lang tid og også i det første pressemateriale, vi sendte ud. Men da vi begyndte at kigge på forsider og prøvede med forskellige bogstaver, blev de sidste fire bogstaver meget synlige, og det kom til at se mærkeligt ud.

Sune, vores litterære direktør på forlaget, sagde så, at han længe havde gået og tænkt, om den ikke kunne hedde "Tempel" i ubestemt form. Den ubestemte form åbner lidt mere for en overvejelse af, hvad det er for et tempel, vi taler om. Min oprindelige tanke var at lave en trilogi, der hed: Templet, Mennesket, Ånden. Men efter at have brugt tre dage på at overveje det, kom jeg frem til, at det er pænere visuelt og bedre at have det i ubestemt form."

Ændringer under skriveprocessen

"Det gik så op for mig – efterhånden som jeg kom i gang med at skrive det første bind og

"Og det interessante er, at den myrra, som de vise mænd giver Jesus, brugte man faktisk til de døde, så de ikke skulle lugte. Tænk at få sådan en gave, en begravelsessalve til en nyfødt. Det er en voldsom symbolik."

"Jeg har en overordnet idé om, at man gerne må blive klogere på samfundet rundt om de bibelske fortællinger. Hvad er det, Jesus taler op imod?"

Anne-Cathrine Riebnitzsky

Anne-Cathrine Riebnitzsky er født 1974 i Svendborg og vokset op på Sydfyn. Hendes første udgivelse var biografien 'Kvindernes krig', om hendes arbejde med undertrykte kvinder i Afghanistan. Bogen udkom i 2010 og var nomineret til en række priser. Foto: Kirsten Krog

kom længere og længere frem – at der er en voldsom politisk udvikling umiddelbart efter Herodes´ død. Så andet bind kommer i stedet til at hedde "Ørn", mens bog tre kommer til at hedde "Menneske".

Den oprindelige tanke med titlerne "Templet", "Mennesket" og "Ånden" var, at man først tilbad Gud i en bygning, hvorefter der kom et menneske, og derefter kom Ånden.

Jeg kunne bare mærke, at jeg ikke kunne komme udenom den romerske ørn. For det første river de ørnen ned fra templet. Og så er der vores talemåde "fra Herodes til Pilatus", men ingen danskere forstår hvorfor. For hvorfor har man et område, hvor man har en præfekt, og et område, hvor man har en Herodes søn? Det er, fordi riget nedarves til tre sønner. Kejser Augustus deler det mellem de tre. Men Arkelaos, som arver halvdelen af riget, er så brutal og voldelig, at romerne efter ti år vælger at sætte ham fra bestillingen og i stedet indsætte en præfekt. I tiden for Jesu korsfæstelse hedder præfekten Pilatus. De to andre Herodes sønner fortsætter ved siden af. Så deraf talemåden."

Folketællingen i Betlehem

"Det gik op for mig, at der er en sammenhæng her. For hvorfor blev der overhovedet foranstaltet en folketælling i Herodes´ rige? Det gjorde der, fordi han ikke længere var Kejser Augustus´ ven, fordi han var gået i krig med nabatæerne. Det var noget af det, jeg i min research talte med dr. theol. Morten Hørning om. Han havde ikke selv tænkt over det, men fandt kilderne til det, og det viste sig, at jeg havde ret."

For Anne-Cathrine Riebnitzsky underbygger sådanne opdagelser Bibelens beretninger og er dermed medvirkende til at styrke troen:

"Her er jo en logik og nogle historiske fakta, der på en eller anden måde hænger sammen. Så kan det godt være, at vi ikke kender alle mellemregningerne, men det er lidt ligesom de tegninger, man kunne få som barn, hvor der var en masse punkter med numre på, der lignede et stort kaossystem, men når man forbandt tallene, fik man en svane eller en kamel."

Havde de nøgler?

At skrive en historisk eller bibelsk roman kræver et stort research-arbejde. Men så er der alligevel noget, som kan glippe. Der er ting, som er så selvfølgelige i dag, at det slet ikke kommer ind i en forfatters overvejelser at undersøge detaljen. Sådan skete det også for Anne-Cathrine Riebnitzsky:

"Der var et sted, hvor jeg ikke havde tænkt mig om. Da Morten Hørning læste manuskriptet igennem, satte han spørgsmålstegn ved, om man havde døre, låse og nøgler dengang. Han skrev så til en af sine venner, som er arkæolog i Israel. Jeg havde slet ikke tænkt på det og følte pludselig, at jorden gyngede under mig, for hvor mange nøgle og låse havde jeg spredt ud over bogen? Lykkeligvis kom der et svar tilbage, at man både har fundet hullerne fra dørstolperne, låsene og nøglerne. Det har ikke været noget, som alle og enhver har haft i deres huse, men en yderport har haft det."

Mariafremstillingen

Når det kommer til romanens fremstilling bl.a. af Jomfru Maria, kommer Anne-Cathrine Riebnitzsky uvægerligt til at skrive sig ind i en tradition, hvor der blandt kristne er uenighed om, hvorvidt Maria kun var jomfru ved undfangelsen af Jesus, eller om hun forblev jomfru. Hvordan man som forfatter skal gribe det an, har naturligt nok været med i Anne-Cathrines overvejelser:

"Man regner jo også med, at Josef har været meget ældre end Maria. Jeg har tænkt meget over det, for jeg kender udmærket til traditionen om Maria som evig jomfru, og at Josef kunne have været gift før og haft børn fra det tidligere ægteskab. Og det kan jo meget vel være sandt.

Jeg havde imidlertid skrevet om en gammel mand og en ung kvinde i "Den stjålne vej", og nu havde jeg lyst til at skrive om ung kærlighed. Man kan sige, at det var et forfattermæssigt egoistisk valg.

Så jeg har givet Maria en seksualitet, hvilket godt kan støde nogle kristne. Jeg havde bare svært ved at lade være. Der står lidt kryptisk i et af evangelierne, at Josef ikke lå med Maria før, hun havde født. Så jeg synes, at der indirekte står, at det gjorde han så nok senere.

Jeg har også valgt, at Jesus får helsøskende. Det kan imidlertid godt give mig et problem, når jeg når til korsfæstelsen, og Jesus siger til Maria om Johannes, at her er hendes søn. For hvorfor siger han det, hvis hun har sine egne børn? Det er jeg slet ikke færdig med at tænke over, men det løser sig dog nok på en eller anden måde. Men der er altid nogle løse tråde, når man sætter så stort et projekt i gang."

Krybbespil og fakta

Anne-Cathrine Riebnitzsky har også udfordret det billede, vi har af Jesu fødsel fra krybbespillene og til dels også fra oversættelsen af juleevangeliet. Fx lader hun Jesus blive født i et staldrum hos noget af Josefs familie. I efterordet begrunder hun det med, at det ord, som er brugt på græsk, ikke nødvendigvis behøver at betyde herberg, men meget mere sandsynligt betyder gæsteværelse. Josef og Maria er altså kommet til hans slægtnings hus. Men deres gæsteværelse har allerede været optaget, hvorfor de har fået plads i stalden lige ved siden af opholdsrummet.

På samme måde lader hun Jesus være kommet over spædbarnealderen, da de vise mænd ankommer:

"Der er flere bud på det, men jeg tænkte, at min fremstilling var et ret godt bud. Herodes beordrer jo alle drengebørn under to år dræbt. Det må være, fordi magikerne har talt om, hvornår de havde set de første tegn på himlen. Så der er opstået en vis usikkerhed om, hvor stort dette drengebarn kunne være. Derfor har jeg ladet noget længere tid gå. Men igen her er det svært at rejse ned og banke på døren og se, hvad der præcis er foregået. Men jeg tænker, at det giver mening."

Guld, røgelse og myrra

Under sin research opdager Anne-Cathrine desuden, at der har ligget et rige kaldet Nabatæa fra omkring 600 år f.Kr. og til 106 e.Kr., hvis tre primære indtægtskilder var handel med guld, røgelse og myrra – de tre ting, som Jesus får:

"Jeg havde det, som om det stod og blinkede i neon: De vise mænd var kommet den vej. De kan godt have været kommet længere væk fra, men de var i hvert fald kommet igennem Nabatæa. Det var som at opdage rammen omkring billedet – at der pludselig var en historisk sammenhæng her.

Da jeg stod på museet i Petra og så handelsruterne og så, hvor røgelsen og myrraen kom fra, gav det lige pludselig mening. Og det interessante er, at den myrra, som de vise mænd giver Jesus, brugte man faktisk til de døde, så de ikke skulle lugte. Tænk at få sådan en gave, en begravelsessalve til en nyfødt. Det er en voldsom symbolik."

Trilogien

Anne-Cathrine er nu i fuld gang med bind 2, som omhandler tiden op til, at Jesus bliver 12 år:

"Vi har meget lidt beskrevet om den tid. Vi har noget legendestof, som det er svært at sige, hvor meget man kan tillægge. Det er en svær balancegang, og det er endnu ikke faldet på plads for mig."

Et andet problem opstår, når hun i bind 3 skal beskrive den voksne Jesus:

"Jeg kommer til at se ham udefra," understreger hun, "for jeg er bange for, at det vil være for vanskeligt at stille sig ind i Guds søn og skulle se verden med hans øjne. Men jeg tænker, at det bliver rart for mig at kunne kigge på Jesus gennem andre personer, og der er mange her, som kunne være interessante. Der skal helt klart flere kvinder ind.

Men jeg skriver på livet løs, og heldigvis synes jeg, det er spændende."

Øjenvidner skrev om julens hovedperson

Juleaften vil de fleste præster læse teksten fra Lukasevangeliet kapitel 2. Men også evangelisterne Matthæus og Johannes fortæller om Jesu fødsel på hver deres måde. Hvorfor har vi tre beretninger, og hvem var de tre forfattere?

Lukas, malet af Joachim Anthonieszoon Wtewael i 1616. Lukas ses sammen med en okse som symbol for bøn og offer.

Evangelisten Lukas

Lukasevangeliet er skrevet af den samme person, som skrev Apostlenes Gerninger (ApG). Han levede i det første århundrede og var nær medarbejder af missionæren Paulus; desuden er han kendt som læge og som "historikeren" blandt evangelisterne. I indledningen til ApG, som er tilegnet en vis Theofilus, nævner Lukas sin tidligere beretning (Lukasevangeliet), og de to beretninger menes oprindeligt at have været ét skrift.

I evangeliets første kapitel fortæller han, at han nøje har gennemgået beretningerne om Jesus, som han havde hørt dem af øjenvidner – og at han har nedskrevet det hele i rækkefølge "for at du [Theofilus] kan blive overbevist om pålideligheden af det, du er blevet undervist om".

Juleaften lyder ordene fra Lukasevangeliet kap. 2: "Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus

Evangelisten Matthæus malet af Jean Bourdichon fra Les Grandes Heures d'Anne de Bretagne, 1503-08. Matthæus har et menneske eller en engel som sit evangelistsymbol, fordi Matthæusevangeliet starter med Jesus' stamtavle.

Evangelisten Matthæus

Matthæus kaldes også Levi, dvs. den upopulære skatteopkræver eller tolder, som beskrives i Lukakevangeliet kap. 5. Jesus kaldte på Levi med ordene "Følg mig!", hvorefter Levi forlod sin arbejdsplads for at blive Jesu discipel.

Matthæusevangeliet indeholder blandt andet Bjergprædikenen, hvor vi finder bønnen Fadervor. Evangeliet slutter med missionsbefalingen, hvor Jesus sender sine disciple ud i al verden med evangeliets budskab.

Forfatteren gør meget ud af at vise, at Jesus er den lovede Messias. Derfor introducerer han en speciel stamtavle med tre gange 14 slægtled, som både fastslår, at Jesus er en efterkommer af kong David og af patriarken Abraham.

Dermed understreges det, at Jesus er jødernes Messias, idet han blev født i den kongeslægt, som Messias skulle fødes ind i. Samtidig kom Jesus også som opfyldelsen af Guds løfter til patriarken Abraham, og dermed også til os ikke-jøder.

Matthæus har ifølge forskningen været en veluddannet, jødisk mand. Det er i Matthæusevangeliet, vi læser, at Jesu mor var jomfru, og at hendes søn skulle kaldes Immanuel, som betyder "Gud er med os".

Det er også Matthæus, som skriver om de vise mænd, stjernetyderne fra Østen, der rejste den lange vej for at hylde den jødiske kongesøn i Betlehem.

Evangelisten Johannes har en ørn som symbol. Her fra Henrik III's gyldne evangelier, også kaldet Codex Aureus af Speyer eller Speyer-evangelierne, fra det ellevte århundrede. Badischen Landesbibliothek in Karlsruhe.

Evangelisten Johannes

Det sidste af Ny Testamentes evangelier adskiller sig fra de tre første ved at berette i "fugleperspektiv". Johannes, der hørte til inderkredsen blandt Jesus' disciple, ser oppefra, når han starter sit evangelium i evigheden, før Guds Søn blev menneske.

Han skriver: "I begyndelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Ordet var til fra begyndelsen, sammen med Gud. Alt blev til gennem det Ord, ja uden det blev intet af det til, som nu findes. Ordet havde Livet i sig, og det Liv blev menneskenes Lys. Lyset strålede midt i mørket, og mørket fik ikke bugt med det... Ordet blev menneske og slog sig ned iblandt os. Vi fik lov at se hans herlighed – en herlighed, som den unikke Søn har fra sin Far, fuld af nåde og sandhed." (Se Joh. 1,1-5 og vers 14).

Stillinger

Stubbekøbing Efterskole søger forstander med tiltrædelse snarest muligt

Har du lyst og evner til at lede en kristen specialefterskole med plads til 55 elever og 24 engagerede medarbejdere?

Brænder du for at arbejde med unge mennesker med mange forskellige udfordringer, men som alle har brug for anerkendelse?

Kan du se en mission i at skabe rammer for at hjælpe dem til at komme videre i livet?

Så er du måske vores nye forstander!

Efterskolen er beliggende på Nordfalster, kun 300 meter fra kysten.

Hvis du vil vide mere om stillingen kan du kontakte viceforstander Mirjam Sode-Larsen, tlf. 24841677 eller bestyrelsesformand Carsten W. Hansen, tlf. 40187727.

Du finder et udførligt stillingsopslag på skolens hjemmeside: stubbekoebingefterskole.dk
Sidste ansøgningsfrist er d. 11. december 2024.

Ansøgninger om julehjælp slår alle rekorder

Over 18.600 familier har allerede søgt om julehjælp hos den sociale hjælpeorganisation Blå Kors Danmark. Det er flere end nogensinde før og også flere, end det på nuværende tidspunkt er muligt at hjælpe, siger generalsekretær.

Ansøgninger om julehjælp er tikket ind dag for dag, siden Blå Kors Danmark åbnede for, at økonomisk trængte børnefamilier kunne søge om julehjælp.

Mere end 18.600 familier har søgt om julehjælp. Det er mere end nogensinde før, hvilket vidner om det økonomiske pres, som mange familier oplever, lyder det fra Morten Skov Mogensen, som er generalsekretær i Blå Kors Danmark:

"Det er rekordmange ansøgninger, men det er desværre ikke overraskende. Vi møder mange familier, som har svært ved at få pengene til at række. Det gælder hele året, men vi ser, at op til jul skaber økonomien ekstra mange bekymringer, fordi forældrene frygter, at de ikke kan give deres børn en god jul med gaver og julemad."

Blå Kors uddeler julehjælp til familier på overførselsindkomst med børn under 18 år. Julehjælpen består i år af et gavekort på 700 kroner til dagligvarekæden Lidl.

Behov for ekstra støtte

I 2023 modtog Blå Kors 18.426 ansøgninger om julehjælp, hvilket var en stigning på 52 procent i forhold til året forinden. At julehjælpen igen slår rekord, betyder også endnu større behov for støtte til julehjælpen.

"Vi har brug for al den opbakning, vi kan få, for at kunne hjælpe så mange som muligt. 18.500 familier er desværre langt flere, end vi har mulighed for at hjælpe. Derfor håber vi, at der sidder nogen derude, der vil støtte vores julehjælp. Alle bidrag tæller og er med til at gøre en forskel," siger Morten Skov Mogensen.

Blå Kors Danmarks julehjælp er støttet af blandt andet statens julehjælpspulje, virksomheder, fonde og privatpersoner.

Den 21. november kl. 12 var sidste frist for at søge om julehjælp hos Blå Kors Danmark.

Af Jesper Oehlenschlæger
Sognepræst i Hillerød Kirke

Travlheden er en fjende af det gode liv med Gud og andre mennesker

Hvad er egentligt den største fjende mod vores åndelige liv? Er det andre religioner, sekulariseringen eller den nye teknologi – eller hvad er det, der underminerer vores daglige åndelige liv og det gode liv med vores nærmeste?

Måske er det ikke så meget en ydre fjende som snarere den indre, nemlig vores forhold til travlhed. Ikke det andre gør ved os, men det vi igen og igen gør ved os selv, når vi vælger et liv på travlhedens præmisser.

Travlheden klemmer glæden ud

Det er tirsdag eftermiddag, og jeg ved allerede godt, inden jeg går ud ad døren, at alt skal klappe, for at min dag hænger sammen. Så det satser jeg på.

Først skal jeg forbi et par butikker for at gøre nogle indkøb inden et møde på en café. Jeg når i sidste øjeblik at finde en parkeringsplads og småløber til cafeen, hvor jeg har et møde med en leder, jeg er mentor for. Til mit held er han også forsinket, så jeg kan lige nå at få vejret, inden han dukker op.

Samtalen glider heldigvis, og i rimelig ubemærkethed holder jeg øje med mit ur hele tiden, men når man ikke har så meget tid, ja så hamrer den bare afsted.

Jeg undgår yderligere uddybende spørgsmål og er lettet, da han gør klar til at afslutte vores samtale, men er dybest flov over det. Jeg kan allerede nu se, at jeg bliver forsinket til min næste aftale, som endda er en hyggeaftale med et par venner. Jeg sender dem en sms, om at jeg (igen) bliver forsinket og ser irriteret efter den tjener, der åbenbart ikke har tid til at lade os betale.

Jeg småløber igen tilbage til bilen og skynder mig afsted – på kanten af hastighedsgrænsen gennem byen og kommer igen for sent til en hyggeaften med mit garageband.

De har allerede gjort klar med kaffe og kage, som jeg nærmest sluger. Vi "skynder" os at komme i gang, og da de efterfølgende byder på pizza og øl, må jeg afslå. Har lovet mig selv og min hustru at komme hjem, så vi kan komme på stranden. Jeg nikker farvel og lader dem rydde op (igen).

Jeg når hjem til min hustru på slaget 20.00 som lovet, men da jeg får et glas hvidvin i hånden, mærker jeg hele dagens stress og jag indhente mig og slå mig i hovedet som en hammer. Jeg er træt, tung om hjertet og vil faktisk bare gerne tidligt i seng.

"Men jeg nåede det hele i dag," proklamerede jeg ynkeligt overfor min hustru, men mærker en helt anden virkelighed indeni.

Jeg nåede det kun med nød og næppe, men min travlhed klemte al glæde ud af de ting, jeg faktisk holder af og samværet med andre mennesker.

Juletravlheden er sat i gang for mange af os. Der er så meget, vi skal nå i denne måned. Men faktisk er det at have travlt et valg, du og jeg tager.

Travlheden er et valg

Juletravlheden er sat i gang for mange af os. Der er så meget, vi skal nå i denne måned. På mange måder er der noget meningsfuldt over at have kalenderen fuld og en lang to-do liste. Det giver mening, og man føler, at ens hverdag har formål og betydning.

Ja, det kan ligefrem være hyggeligt med lidt juletravlhed, at der er meget, der skal nås, inden julen sætter ind. Det er ikke den travlhed, jeg i denne artikel er ude efter. Den glædelige travlhed eller almindelige erfaring af, at der er meget, der skal nås, den hører det almindelige menneskeliv til i vores verden.

Den travlhed, jeg i denne kronik er optaget af, er den travlhed, der ikke bare bliver en undtagelse i vores liv, men snarere det normale mønster, vi lever efter. En tilstand, hvor vi lever i et tempo, der langsomt slider på os selv, vores åndelige liv og vores relationer.

Vi erfarer det, når vi har weekend eller ferie, så klasker vi helt sammen med hovedpine og stressymptomer. Når vi endelig kan slappe af, så siger kroppen bare fra.

Når vi havner dér, så er det ofte med en forklaring om, at ansvaret for vores situationen ligger på vores chef, dovne kollegaer eller en ægtefælle, eller børn, der ikke tager deres ansvar på sig. Skylden er i hvert fald ikke vores.

Men faktisk er det at have travlt et valg, du og jeg tager.

Jeg læste for nogle år siden Niels Nymann Eriksens fine lille bog 'Hvorfor har du valgt at have så travlt'. Først blev jeg en anelse provokeret over titlen. Som om det at have travlt nu skulle være en konsekvens af mine egne valg. Det er jo, fordi alle andre vil noget med mig og min kalender, at jeg har så travlt. Men vejen til at bryde travlheden i vores liv begynder med en ærlig erkendelse af, at vi er fanget i dens store spindelvæv.

Højhastighedssamfundet

Vi lever i det flere, blandt andet sociologen Hartmut Rosa, har kaldt højhastighedssamfundet. Et samfund, hvor ikke mindst de teknologiske fremskridt har gjort det muligt for os at leve i et langt højere tempo end tidligere.

Et andet udtryk Rosa bruger er accelerationssamfundet, som rammende beskriver, hvad der sker; tempoet sættes støt opad, så vi nærmest ikke mærker det, før det er for sent.

Konsekvensen af hastighed og acceleration er, at vi oplever en fornemmelse af fremmedgørelse. En fremmedgørelse over for os selv, vores relationer og den verden, vi befinder os i. Vi mister fornemmelsen af os selv, mening, glæde og forbundethed med andre.

Vi mangler det, Rosa betegner som "resonans", en fornemmelse af mening, glæden ved at være hjemme hos os selv og i denne verden.

Udtrykket resonans, er et musikalsk udtryk, som fx beskriver det, at et instrument sættes i bevægelse, frembringer toner, der kan vække genklang i et andet menneske. Ikke bare et dødt ekko af sig selv, men svingninger, hvor man erfarer en dybere forbindelse til noget større end sig selv og andre mennesker.

Travlheden, det forskruede tempo, gør os til en dårligere udgave af os selv. Tænk på, hvor mange af de konflikter, vi oplever hjemme eller på arbejdet, skyldes forjagethed.

Forældre, der jager med deres børn for at få dem ud af døren, voksne, der stresser efter deadlines på jobbet og i fritiden, hvor vi bilder os ind, at det handler mere om kvalitet end kvantitet af tid.

Mennesker bliver syge af stress, angst og præstationstrang, fordi man hele tiden skal noget mere. Man er altid på vej et andet sted hen.

I en kristen forståelse kan vi erfare oplevelser af resonans eller åndelig genklang gennem bøn, stilhed, fordybelse og gode nærværende samtaler.

Jeg kan selv have det sådan, at jeg efter min daglige middagslur vågner med en fornyet glæde, og at denne glæde let bliver til en takkebøn til Gud.

Den daglige kamp mod travlheden

Den amerikanske præst og forfatter John Ortberg spurgte på et tidspunkt sin åndelige lærer Dallars Willard om hans bedste råd til at styrke sit åndelige liv. Efter et øjebliks pause svarede Willard overraskende:

"You must ruthlessly eliminate hurry from your life." Med andre ord, du må brutalt reducere travlhed fra dit liv.

Der var så meget andet, han kunne have svaret. Læse mere i Bibelen, faste, give flere penge til godgørende arbejde. Noget ekstremt krævende.

I den meget anbefalelsesværdige podcastserie "Fight Hussel, end hurry!" beskriver præsten John Mark Comer og forfatter Jefferson Bethke ikke bare, hvad alternativet til travlhed er, men også hvordan man i hverdagen kan sætte tempoet ned.

Helt lavpraktiske råd: Tygge maden flere gange, når du spiser den, overholde fartgrænser, tale langsomt, gå langsommere og ja, tag en middagslur – som jeg personligt er meget glad for.

Vejen ud af travlhedens liv kan være krævende. Man kan opleve, at man føler sig mindre betydningsfuld. Måske ligefrem doven eller ikke produktiv nok.

Men gevinsten ved at træde ud af det såkaldte hamsterhjul er at erfare det gode liv med andre og Gud.

For der er intet af det, vi gør, der i virkeligheden er noget værd, hvis det skal gøres i hast.

Radmila Suslovski:

"Den åndelige verden er virkelig"

Radmila Suslovskis liv ændrede sig brat, da hun måtte flygte under borgerkrigen fra det tidligere Jugoslavien. Men flugten blev en del af vejen til et nyt liv, hvor hun både har oplevet dæmoniske angreb, har mødt Jesus, er blevet helbredt og på nærmeste hold har oplevet en dreng blive mirakuløst helbredt i et fly på vej til Danmark.

Radmila Suslovski er meget kreativ og har selv malet de billeder, der hænger på væggen i hendes hjem i Haderslev.

Af Eilis Jokszies

69-årige Radmila Suslovski er født i Bosnien i det tidligere Jugoslavien. Hun voksede op i en lille by, omgivet af gode naboer. Hendes familie var ikke troende. Hendes familie kom oprindelig fra Serbien, hvor man var græsk-ortodoks. De var medlem af det kommunistiske parti, som de fleste var i det område efter 2. Verdenskrig. Hendes mands familie, der oprindelig var fra en muslimsk familie, var heller ikke troende.

Jugoslavien var et socialistisk-kommunistisk land, men kan ikke sammenlignes med fx Sovjet, fordi det var et meget åbent land med langt større frihed. Da landet begyndte at gå i opløsning, var der tre religioner i Bosnien: Muslimer, katolikker og græsk-ortodokse, som levede i fred med hinanden.

Krigen

Men i 1992 ændrede det sig, fortæller Radmila.

"Man begyndte at snakke om, at katolikkerne ville angribe byer, hvor de græsk-ortokse boede. Jeg kunne slet ikke forstå det, for i vores nabolag boede folk fra alle religioner, og vi havde det godt sammen og respekterede hinanden. Vi kendte jo alle hinanden, så det lød helt urealistisk. Ingen troede at det skulle ske."

Men krigen kom nærmere og blev mere og mere virkelig for Radmila og alle omkring hende. Da Radmila var 37 år, brød krigen for alvor ud. Hun og familien så det på tv og kunne slet ikke forstå, hvad der skete.

Flugten

Kort tid efter fik Radmilla og hendes familie at vide, at kvinder og børn skulle forlade byen, men mændene skulle blive tilbage og kæmpe.

Radmilas forældre blev tilbage, for de kunne ikke forlade deres hjem.

"Vi tænkte også, at krigen kun ville vare 10-14 dage, og så kunne vi vende hjem," husker Radmila, "så jeg tog afsted med min søn på syv år. Vi kørte om natten i en bus, uden lygterne tændt for ikke at blive angrebet af militære styrker, som ingen vidste, hvem tilhørte.

Man kunne blive dræbt for ingenting, så alle var bange, og børnene i bussen sad og græd. Så når jeg i dag hører et barn græde, f.eks. i en butik, så går jeg ud, for det sidder så dybt i mig fra dengang. Vi rejste uden ekstra tøj, for vi måtte ikke tage noget med. Det var en virkelig hård tur."

"Min søn og jeg kom til Serbien, til Beograd, hvor jeg havde familie. Men jeg stod der uden tøj og uden penge, for bankerne var lukkede. Dengang havde vi heller ikke mobiltelefon, så jeg kunne ikke få kontakt med min mand. Jeg ventede bare på at kunne vende hjem til min familie."

Forenet igen

"Efter 3-4 måneder dukkede min mand pludselig op i Beograd," fortæller Radmila. "Han havde rejst 1.400 kilometer, hele vejen over Østrig og Ungarn og ned til Serbien. Sammen besluttede vi, at vi ville rejse væk.

Vi havde hørt, at vi havde mulighed for at komme til de skandinaviske lande, mens krigen stod på. Så vi rejste med bus og kom til Polen, hvor vi kunne komme med en færge til enten Sverige eller Danmark."

26 mennesker i ét rum

Den lille familie kom til Danmark, hvor de havnede på asylcenter Avnstrup med 1.000 andre flygtninge.

"Vi var 26 mennesker på et værelse," fortæller Radmila. "Man kunne ikke sove og finde fred, og der var også krig mellem familierne på grund af de forskellige religioner. Vi var der i 15 dage – og så valgte vi at rejse tilbage til Beograd, for det var som at være i et fængsel på asylcentret. Min onkel havde et firma i Beograd, hvor vi kunne få arbejde, så vi tænkte, at det var bedre end at være der."

Men efter tre måneder blev krigen værre og så ikke ud til at stoppe, så familien fortrød, at de var kommet tilbage til Serbien.

Radmila og hendes mand og søn vendte tilbage til Danmark. Denne gang kom de til Genner Strand, hvor de fik deres eget lille værelse på ni kvm, og der boede en del andre familier på stedet. På det tidspunkt vidste de ikke, at det skulle blive deres hjem i næsten tre år.

Mens hun var på flygtningecentret, var Radmila plaget af mareridt og angst.

"En aften sad jeg og blev grebet af angst for, hvad der skulle ske med os i fremtiden. Vi havde jo ingenting, og krigen så ikke ud til at stoppe. Så hørte jeg pludselig en stemme i mit hoved sige: "Hvorfor er du bekymret for dagen i morgen?" Det var en fantastisk stemme, og jeg tænkte, hvem er det, der taler til mig? Først senere fandt jeg ud af, at det står i Matthæusevangeliet, og for mig blev det senere et bevis på, at Gud hele tiden havde været med mig."

Angst og mareridt

Radmila var i lange perioder plaget af angst og mareridt.

"En nat var det, som om der stod en fremmed i mit værelse og råbte af mig," fortæller hun. "Jeg kunne også lugte det. Det gjorde mig helt stiv af skræk, og jeg havde en fornemmelse af, at hvis jeg kunne Fadervor, så ville det have hjulpet.

Jeg havde også en oplevelse en nat, hvor jeg kunne høre fodtrin, og så kunne jeg mærke hænder, der prøvede at kvæle mig. Jeg prøvede at skrige, men ingen kunne høre mig. Min mand lå bare og sov ved siden af og mærkede slet ikke noget. Men jeg vidste, at det var reelt."

Radmilla begyndte at få det dårligt og sov dårligt om natten og kunne ikke komme op om morgenen. Så hun begyndte at søge efter en mulighed for at finde fred.

"Ubevidst endte jeg i det okkulte, hvor jeg prøvede transcendental meditation osv. Jeg meldte mig til det, fordi jeg havde fået at vide, at man fik sådan en dejlig ro ved at sige mantra – selv om jeg slet ikke vidste, hvad mantra betød. Jeg betalte endda for det, for jeg ville gøre alt for at finde ro."

"Mens jeg var på flygtningecentret, fik vi besøg af nogle fra en frikirke i Aabenraa. Der kom en dame hen til mig og gav mig en bibel på bosnisk, og hun sagde: Jeg tror, at du vil få brug for denne bog en dag."

En ny tilværelse

Efter næsten tre års borgerkrig i det tidligere Jugoslavien besluttede den daværende danske regering at give permanent opholdstilladelse i Danmark til de berørte flygtninge. For Radmila og hendes familie betød det, at de kunne flytte i en lejlighed i Haderslev og endelig bygge en ny tilværelse op.

"Efter at vi var flyttet til Haderslev, var jeg i en bilulykke, hvor min bil endte på taget. Min nakke og mit hoved blev skadet. Jeg kunne kun holde mit hoved lige på grund af voldsomme smerter i hovedet og skulderen. Jeg brugte masser af penge på kiropraktor og fysioterapi, uden at det hjalp."

Radmilla havde på dette tidspunkt fået arbejde som tolk og en dag på vej hjem fra Tønder, hørte hun en stemme.

"På vej hjem efter en lang dag og en hård nat med dæmoniske angreb, hørte jeg en stemme, som sagde: "Se det træ, du skal bare køre ind i det, for dit liv er ikke noget værd". Jeg fik virkelig lyst til at gøre det, for stemmen lød blid og kærlig. Men jeg blev helt forskrækket og tænkte, at nu måtte det være nok, jeg kunne ikke holde det ud mere. Jeg havde oplevet forfærdelige ting om natten, hvor jeg blev angrebet og fik revet tøjet af og blev kradset på ryggen og andre ting."

Da Radmilla kom fra arbejde, faldt hendes blik på ugeavisen, hvor der stod: "Der er mere mellem himmel og jord", og at der skulle være gospelkoncert på Hotel Harmonien.

"Det fangede mig, og jeg ringede til to veninder og spurgte, om de ville med. Til koncerten oplevede jeg virkelig noget gennem sangen og musikken. Jeg blev fri fra et eller andet, og jeg græd bare. På den flyer, vi havde fået udleveret til koncerten, stod der, at der var møde i pinsekirken, som kun lå 200 meter fra min bopæl.

Så mine veninder og jeg tog til det møde, hvor der var en, der hedder Jørn Hyldgaard, der talte, og Sabina Matthew, der sang."

"Pludselig sagde Jørn Hyldgaard: Der er en, som har smerter i nakken og lider af hovedpine og smerter i skulderen efter en ulykke. Han bad personen komme frem til forbøn.

Jeg anede ikke, hvad forbøn var, men mine veninder prikkede til mig og sagde "Det er dig – du skal gå frem." Jeg rejste mig og gik frem. Da jeg kom frem, så jeg et fantastisk lys, og jeg græd bare helt vildt. Jeg kunne slet ikke forklare det.

Så spurgte Jørn, hvem der havde begået selvmord i min familie. Jeg blev helt overrasket, for hvordan vidste han det? Jeg svarede, at det var min mormor, som gjorde det, før jeg blev født, men jeg kunne ikke se, hvad det havde

med mig at gøre?

Så sagde han: Det er de samme dæmoner, der bad din mormor begå selvmord, som angriber dig om natten og deres eneste ønske er, at du skal begå selvmord eller ende på psykiatrisk afdeling.

I det øjeblik huskede jeg, at der engang var en stemme, som havde sagt, at jeg skulle gå ud i garagen og hænge mig kl. 3 om natten. Det hele var så levende. Det blev klart for mig, at den åndelige verden findes, og at den er helt realistisk."

Jørn Hyldgaard begyndte at bede for Radmila.

"Han sagde, at de smerter, jeg havde i skulderen og nakken, ville Gud helbrede om tre uger. Hvorfor først om tre uger, når jeg vil helbredes nu, spurgte jeg, og Jørn svarede, at Gud altid havde en årsag. Efter den aften græd jeg hele weekenden og oplevede en masse lægedom."

Mødet med Jesus

"Jeg havde fået at vide, at de dæmoniske angreb kunne blive værre, efter at jeg var blevet bedt for. Jeg kunne ikke bede, for jeg vidste ikke hvordan. Jørn havde sagt til mig, at hvis jeg blev angrebet, så skulle jeg skrige 'Jesus'.

Natten inden de tre uger var gået, oplevede jeg et forfærdeligt angreb, hvor nogen hev dynen af mig og hev mig i benene og ned på gulvet. Jeg skreg 'Jesus', og så var der pludselig lys i værelset, og jeg kunne se en hvid kjortel og sandaler og sand på benene, og han tog dynen og puttede den op omkring mig og sagde: Nu har du kaldt på mig, og der er ingen, der kan skade dig mere."

Helbredelsen

"Næste dag, vågnede jeg kl. 9 om morgenen. Jeg vågnede ved, at rindende vand løb ned fra min skulder, ned ad armen. Jeg begyndte at bevæge mit hoved fra side til side, og det gjorde slet ikke ondt. Så kunne jeg mærke den Jesus, jeg så, da jeg skreg om natten.

Jeg så den samme skikkelse, som jeg havde set den nat. Jeg kunne ikke se hovedet, men jeg kunne se de smukkeste hænder, som han lagde på mit ansigt og sagde: "Jeg er det levende vand, og den, der drikker af mig, bliver aldrig tørstig." Så forsvandt han.

Jeg vidste ikke, at det stod i Bibelen. Jeg var så glad og kom i tanke om den bibel, jeg havde fået for 8-9 år siden. Jeg begyndte straks at lede efter den, og det første sted, jeg slog op på, var der, hvor Jesus siger, at han er det levende vand."

Et nyt liv

Derefter begyndte en proces, hvor Radmilla gik i gang med at lære den Jesus bedre at kende.

"I den proces kunne jeg mærke, at jeg forandrede mig. Jeg begyndte at snakke anderledes til folk, og jeg begyndte at tænke anderledes. Jeg begyndte at bede i bilen for de mennesker, jeg tolkede for, som havde været udsat for forfærdelige krigstraumer osv. Jeg bad Gud lære mig, hvordan jeg kunne tale med disse mennesker, og det har hjulpet mig virkelig meget i min kontakt med disse meget følsomme mennesker."

Radmila blev troende i 2004 og har nu været kristen i 20 år og oplever, at det har reddet hendes liv.

"Jeg er vokset i min tro og har set Gud gøre mange fantastiske ting. Jeg har oplevet, at Gud har ledt mig til mennesker i mit eget land, som jeg slet ikke vidste var kristne, og at han har brugt mig på måder, jeg aldrig havde troet."

Miraklet på flyet

"En gang, jeg skulle rejse hjem til Danmark med fly, begyndte jeg pludselig at bede i tunger, og jeg havde lært, at når det skete, så var Gud ved at forberede mig til noget.

Da jeg sad i flyet, var der pludselig en dreng på 14 år, som fik en hjerneblødning. Personalet spurgte, om der var en læge ombord, men ingen reagerede. Pludselig talte Helligånden til mig: "Gå op og læg hænderne på drengen," og jeg valgte at være lydig.

Jeg har oplevet, at Gud har ledt mig til mennesker i mit eget land, som jeg slet ikke vidste var kristne, og at han har brugt mig på måder, jeg aldrig havde troet."

Så jeg gik op til drengen og hans familie, som var en bosnisk familie. Jeg kunne se, at hans mund hang og blod rendte ud. Jeg spurgte, om jeg måtte lægge hænderne på deres søn og bede for ham. Hans mor græd helt vildt. Så lagde jeg hænderne på ham og sagde: "I Jesu navn" – og så nåede jeg ikke at sige mere, for han kom til sig selv, og farven vendte tilbage i kinderne, og hans mund hang ikke mere. Han sagde: "Mor jeg kan tale igen."

Stewardessen blev meget berørt og begyndte at græde og kaldte mig frem i cockpittet og ville, at jeg skulle bede for hende. Der var ringet efter en ambulance, som skulle stå klar, når vi kom frem, men den blev der ikke brug for, for drengen var frisk og rask."

Der er kun én vej

Radmila har oplevet den åndelige verden fra både den mørke og lyse side og har en opfordring til læserne:

"Jeg vil bare sige til dem, som ikke kender til den åndelige virkelighed, at de skal passe på med, hvad de leger med. Den eneste mulighed for fred gennem den åndelige verden er gennem Jesus. De mennesker, som dyrker clairvoyance osv., kender den åndelige verden, men er på den forkerte side. Der er kun én vej, og det er Jesus. Satans løgn er at overbevise os om, at han ikke findes. Læs i din bibel og find Gud igennem det, du læser."

Radmila bor stadig i Haderslev med sin mand og er aktiv i Frikirken i Multihuset.

Bøger er gode gaver, der glæder hele året

Malte og Maria taler om Jesus

Malte og Maria elsker at være sammen med deres mormor. Hun er god til at fortælle historier og snakke med Malte og Maria. I bogen er der en historie til hver dag, hvor Malte og Maria taler med deres mormor om Jesus og deres hverdag i skolen og derhjemme.

Bogen er god som oplæsningsbog og samtalebog for hele familien. Den er målrettet børn, men er også opbyggelig og hyggelig for voksne og større børn.

Af Line Nielsen. 385 sider.

Fadervor - Himlen og jorden rundt på 40 dage

Denne bog er en anderledes bog om Fadervor. Den giver ikke en slavisk gennemgang og udlægning af selve Fadervor-teksten, men tager udgangspunkt i alle de aspekter af menneskelivet, troslivet og det menneskelige sind, som Fadervor lærer os om.

Med humor, indsigt og overblik åbner Poul Henning Krog Fadervor for os. Fadervor er ikke en remse, men en bøn, der indeholder lag på lag af visdom, tro og udfordring til os alle, uanset hvor vi er i livet og troen.

229 kr. 220 sider.

Urokkeligt HÅB - Byg dit liv på Guds løfter

Sygdom, brudte relationer, skrantende økonomi. Der er meget, som kan ryste din verden. Måske har du en tung bagage fra fortiden, måske er du skuffet over nutiden eller bekymret for fremtiden.

Men du er ikke alene. Og der er håb!

I »Urokkeligt håb« udfolder Max Lucado tolv af Bibelens stærke løfter. Han opmuntrer os til, at vi ikke lader problemerne overvælde os, men i stedet fokuserer på Guds ord og løfter. 196 sider. 199,95 kr.

Læs mere og bestil på hosianna.dk

De fleste ortodokse kirker fejrer jul i januar, samtidig med at man i folkekirken markerer helligtrekonger, fortæller Ivan Sulejic. Privatfoto

Den ortodokse julefejring er som en kæmpe forløsning efter fasten

For ortodokse kristne i Danmark kan tiden op til jul være en udfordring, fordi det er en tid med faste i den ortodokse kirke. Men som mindretal må man tilpasse sig kulturen, forklarer to medlemmer af den serbisk-ortodokse kirke i Danmark.

Af Malene Fenger-Grøndahl

Da Ivan Sulejic var barn i 1990'erne i Hvidovre, fejrede hans familie påske og jul i den serbisk-ortodokse kirke i København. Julefejringen fandt sted den 6.-7. januar, fordi den serbisk-ortodokse kirke følger den julianske kalender. Desuden fejres Kristi fødsel og helligtrekonger lige efter hinanden, sådan som begivenhederne også er beskrevet i Bibelen.

"Det var selvfølgelig anderledes for mig end for mine klassekammerater, fordi de fejrede jul den 24. december – og nogle markerede så helligtrekonger den 7. januar. Jeg tror ikke, at nogen af mine kammerater vidste noget om ortodoks jul, og det er stadig mit indtryk, at de fleste danskere ikke kender ret meget til den ortodokse kirke og vores måde at markere de kirkelige højtider på," siger Ivan Sulejic.

Han tilføjer, at han for nylig havde et par skoleklasser på besøg i den serbisk-ortodokse kirke i København, hvor han er medlem af menighedsrådet, og læreren forklarede, at undervisningen i kristendom begyndte med Martin Luther og Reformationen.

"Det undrede mig selvfølgelig, for Kristus blev jo ikke født i 1500-tallet," siger han med et skævt smil.

Ivan Sulejic er født i Danmark af forældre, der kom til Danmark fra Serbien som arbejdsmigranter i 1960'erne, og selv om forældrene ikke var meget tæt knyttet til kirken i det dengang kommunistiske Serbien, introducerede de ham til de ortodokse traditioner.

Som teenager begyndte han at interessere sig for eksistentielle spørgsmål og søgte svar i kirken, og efter teologistudier på Københavns Universitet begyndte han i august 2019 at læse teologi på pastorallinjen på et ortodokst teologisk akademi i Södertälje sydvest for Stockholm.

Han færdiggjorde uddannelsen sidste år og arbejder nu i menigheden i København – med henblik på muligvis at blive præst.

Små gaver og varm rakija

I sin opvækst har Ivan Sulejic fejret jul både i Danmark og Serbien, og selv om hans familie har fejret traditionel serbisk jul, har han mærket en forskel, siger han.

"Både i Danmark og Serbien har vi været samlet med familien. Vi har givet hinanden nogle små gaver, men det er ikke det centrale. Det centrale er gudstjenesten den 6. om aftenen og fejringen ved midnat, hvor vi fejrer Kristi fødsel," fortæller han.

Den kirkelige fejring er stort set ens i Serbien og Danmark, men stemningen i samfundet er forskellig, forklarer han.

"I Serbien kan man mærke, at det er hele landet, der fejrer jul. Der kommer ofte venner forbi og får sig en kop varm rakija, den serbiske nationalspiritus. I Danmark derimod er det, som om julestemningen forsvinder lidt i januar, fordi de fleste danskere er tilbage på arbejde og i skole," siger han.

40 dages faste

Et andet aktivt medlem af menigheden ved den serbisk-ortodokse kirke i København er Nicolai Gideon, der er født på Bornholm i 1971 i en etnisk dansk familie og arbejder som efterskolelærer.

"Vi faster i 40 dage, hvor vi ikke spiser kød eller mælkeprodukter. Det er første niveau. Andet niveau er det spirituelle, hvor vi har en opmærksomhed på vores svagheder og forsøger at forbedre os."

Under teologistudiet blev han optaget af kirkehistorien og den tidligste kristendom og fandt ud af, at hans forståelse af kirke og kristendom stemte bedst overens med den ortodokse kirke og dens tilgang til teologi, som noget konserverende, der skal værne om kirken, som den blev grundlagt af de første apostle.

"For mig er den ortodokse tro forankret i den tidligste kristendom og i traditionerne derfra, og det afspejler sig også i min måde at fejre jul på, ikke mindst ved at jeg i henhold til ortodoks tradition faster fra 28. november frem til julefejringen den 7. januar," siger han.

Ivan Sulejic peger også på fasten som helt central for julefejringen i den ortodokse kirke.

"Vi faster i 40 dage, hvor vi ikke spiser kød eller mælkeprodukter. Det er første niveau. Andet niveau er det spirituelle, hvor vi har en opmærksomhed på vores svagheder og forsøger at forbedre os. Fasten er en proces, hvor vi forbereder os fysisk og åndeligt på at byde Kristi fødsel velkommen og forstå, hvad det betyder, at Gud kommer til jorden. Det kulminerer den 7. januar," forklarer han.

Nicolai Gideon er gift med en serbisk kvinde, og de bor med deres børn i Nordsjælland, men er jævnligt på besøg hos hans svigerfamilie i Serbien, hvor kirkegang er en del af hverdagen og ikke mindst af højtidsfejringerne.

"Vi holder oftest jul i Serbien, hvor den ortodokse kirke er en flertalskirke. Det betyder, at det folkelige og kirkelige er tæt forbundet, og vi kan derfor stort set bare deltage i alle traditionerne uden at tænke over, om det er korrekt efter ortodoks tro," siger han.

Bål, fyrværkeri og vågenat

Som eksempel nævner han, at der er en nærmest nytårsagtig stemning den 6.-7. januar i Serbien.

"Folk tænder bål ude på gaden som ikon på hyrderne, der ventede i natten. Folk samles omkring bålene og fyrer fyrværkeri af. Stemningen er løssluppen og festlig. Nogle går til gudstjeneste om natten, som kan vare til hen på morgenen, hvor der så er en morgenliturgi. Det er nærmest en vågenat," siger han.

Enkelte bruger bålene til at stege pattegris eller lave andre retter over, så der er mad klar til fejringen med familien dagen efter.

Desuden står mange i Serbien tidligt op den 6. januar og går ud i skoven med en økse for at hugge

Fasten før jul bygger en stille forventning op om Kristi komme, som så forløses natten mellem den 6. og 7. januar, fortæller de serbiske ortodokse. Privatfoto

bøgegrene af træerne, fortæller Nicolai Gideon.

"Helst hugges hver gren af med tre hug – i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn – og så hælder man rødvin over det sted, hvor man har hugget grenene af – for at indvie naturen i det mysterium, som er forestående. Grenene tager man så med tilbage og bruger dem blandt andet til brænde om natten, når man med lys fejrer Kristi inkarnation," siger han.

Hans børn har vænnet sig til de serbiske traditioner og foretrækker at holde julen hos deres mors familie.

"Vi har enkelte gange holdt jul i Danmark, men det var de ikke så begejstrede for. De syntes, at det var for meget med gaver, som blev pakket ud i stor hast af glitrende papir, som så blev smidt ud med det samme," forklarer han.

Julefrokost uden kød

I fasteperioden må Nicolai Gideon finde en balance mellem sin ortodokse praksis og de danske traditioner.

"Jeg har spurgt min præst til råds angående deltagelse i julefrokosten på mit arbejde, og hans råd til mig var, at jeg kan deltage, men skal lade være med at spise mig halvt fordærvet eller drikke mig i hegnet. Jeg kan sagtens deltage i fællesskabet, men for eksempel undlade at spise kød og i stedet spise lidt fisk," siger han.

På tilsvarende vis mener både Nicolai Gideon og Ivan Sulejic, at man kan gå på kompromis med sin faste, hvis man bliver inviteret hjem til mennesker, som i bedste mening har forberedt en middag med kød.

"Bliver man budt på pulled pork, som værterne har tilberedt med stor omhu, kan man bryde fasten ved at spise en lille portion af det – for at vise respekt for værterne – men så skal man selvfølgelig ikke fortsætte med at spise løs, når man kommer hjem," siger Nicolai Gideon.

For ham er den primære forskel på traditionel dansk og ortodoks julefejring, at mens den danske jul nærmest varer fra november til nytår, har den ortodokse julefejring en indbygget stigende kurve frem mod kulminationen 7. januar.

> ***"Helst hugges hver gren af med tre hug – i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn – og så hælder man rødvin over det sted, hvor man har hugget grenene af - for at indvie naturen i det mysterium, som er forestående."***

"Vi starter med at vente og forberede os via fasten. Fasten er, som alt andet i vores åndelige praksis, ikonografisk. Vi spejler os i den og ser os selv tydeligere i den, ligesom vi også ser Kristus tydeligere, hvis vi går koncentreret og bevidst ind i den. Vi bliver klar over, hvor lidt vi selv er i stand til at styre vores begær og drifter, og hvor meget vi har brug for Guds nåde. Der bygger sig en stille forventning op om Kristi komme, som så forløses natten mellem den 6. og 7. januar," siger han.

Faste og lys

Både Nicolai Gideon og Ivan Sulejic kunne ønske sig, at danskerne generelt vidste mere om ortodoks tro og traditionerne omkring de kristne højtider.

"Helt basalt tror mange, at jeg er jøde, hvis jeg siger, at jeg er ortodoks. Og min kone, der har mørkt hår, er flere gange blevet spurgt, om hun kan spise kød, der ikke er halalslagtet – selv om hun går med et kors om halsen," siger Nicolai Gideon.

Han foreslår, at et sted at begynde for almindelige danskere kunne være at undersøge, hvorfor de fleste ortodokse kirker fejrer jul i januar, samtidig med at man i folkekirken markerer helligtrekonger. Og Ivan Sulejic mener, at der bør undervises grundigere i kirkehistorie i danske skoler.

"Hvis man som dansker får indsigt i de forandringer, for eksempel julefejringen er gennemgået frem til i dag i Danmark, tror jeg, at mange vil forstå, hvorfor vi fejrer jul, som vi gør i den ortodokse kirke," siger han.

Emil Hilton Saggau, der er kirkehistoriker og generalsekretær for Danske Kirkers Råd samt ekspert i de ortodokse kirker, påpeger, at fasten er et væsentligt element i den ortodokse kirke op til alle større kirkelige højtider.

"Vi kender det fra vores egen fastelavn, hvor man efter en indledende fest afstår fra noget i en periode for så at kunne spise igennem ved den store fest i påsken. Traditionen for at faste – både i den ortodokse og katolske kirke – har rod i beretningen om Jesu 40 dages ophold i ørkenen og påskemåltidet som den store fest," siger han.

Han påpeger også, at der i den ortodokse kirke er mange natgudstjenester, hvor man spiller på lys og mørke som centrale metaforer, og at det for mange danskere også vil være genkendeligt fra for eksempel Lucia-festen og fra lystænding i adventstiden.

"Dertil kommer selvfølgelig alle de kulturelle traditioner, som vi både har i Danmark og i de mange forskellige lande, hvor den ortodokse kirke dominerer. Dem findes der et væld af, og det giver jo også farve til højtidsfejringerne i Danmark, fordi der efterhånden bor ganske mange ortodokse med rødder i forskellige lande her i landet," siger han.

En enkel hjælp til at begynde et liv i tro

Hvordan tager man imod Jesus i sit liv?
– Det kan fx ske på denne måde:

Tænk over dit liv i forhold til Bibelens Gud.

1. Der findes en Gud.
Han har skabt dig. Han elsker dig, som du er lige nu.

2. Du og jeg har vendt Gud ryggen.
Det har alle mennesker. Bibelen kalder kløften mellem Gud og mennesker for "synd". Det virker nogenlunde, som når rødderne fjernes på et træ. Det visner.

3. Vi kan ikke selv løse dette problem.
Her hjælper hverken politisk arbejde eller fromme øvelser. Det vidste Gud godt. Derfor gav han os Jesus Kristus. Han er den eneste vej til Gud.

4. Nu er det vores ansvar at vælge.
Hvad gør vi med Jesus Kristus? For at få fællesskab med Gud igen, må vi tage imod Jesus Kristus i vore hjerter.

5. Det kan ske gennem en enkel og ærlig bøn, fx sådan:
"Jesus, hvis det her er rigtigt, så vil jeg leve med dig. Tilgiv mig, at jeg har vendt dig ryggen. Fra nu af åbner jeg mig for dig. Tag hånd om mit liv. Og fyld mig med Helligånden."

Her begynder det nye liv.
En lille spire indefra, som vokser til en fast tillid. Skridtet bliver til en vandring.

Læs i Bibelen. Begynd med Ny Testamente, fx Johannes-evangeliet kapitel 1:12, 3:16 og 14:6.

Find sammen med andre troende.
Der findes kristne fællesskaber overalt. Du kan finde annoncer for nogle af dem i Udfordringen. Her er både frikirker og aktive folkekirke-menigheder og hus-grupper af mennesker, som tror på Jesus.

Det afgørende er ikke, hvilken kirke det er. Find det sted, hvor du føler dig bedst hjemme og får opfyldt dine åndelige behov.

Møder & Arrangementer

Velkommen i PERLEPORTEN

i Pinsekirken NYT HÅB Damhus Boulevard 28, Rødovre

til Helligåndens aften

HVER SØNDAG AFTEN kl. 19.00

Bus 21 holder udenfor - gratis kaffebord kl. 18.30

Dansk Gospelsang og musik - Bibelord - Tilbedelse

Forbøn for frelse - Åndsdåb og syges helbredelse

Orla Lindskov Christensen

Orla Lindskov taler og beder for syge:
Lørdag d. 7. december kl. 14.00
i Apostolsk Kirke i Randers,
Alsikevej 33, 8920 Randers

http://detgamleevangelium.dk/

Velkommen til Aglow København

Lørdag d. 7. december 2024 kl. 11.45 - 14.30

Hotel Hebron, Helgolandsgade 4, Kbh. V

Taler: Lena Løbner

Pris kr. 135,- inkl. brunch.

Tilmelding senest onsdag før mødet:
Sms på tlf. Asly 2636 3808 eller Hanne 2658 8297

Kom og hør

Jonar Jakobsen taler

- Søndag 01. December 2024 Kl. 10:30
- SOZO Gospel Kor synger

www.Nyt-Haab.dk
Tlf. 71 95 79 17
Damhus Boulevard 28
2610 Rødovre

PINSEKIRKEN
NYT HÅB

Lovsang og bedemøde hver onsdag kl 18:30
Alle er velkommen!

Socialt

AGLOW 44 ÅR I DANMARK

Aglow står med Israel

Grupper for mænd og Grupper for kvinder

Ønsker du at starte Aglow i dit område? - skriv til info@aglow.dk

info@aglow.dk • mobil 2133 8642
www.aglow.dk • facebook.com/aglowinternationaldanmark

Rådgivning

Better Ways To Better Days

Ægteskabs- & parrådgivning, undervisning og foredrag

Mona & Eivind Fønss

Se: www.betterwaystobetterdays.dk
Mail: Info@immanuel.dk

Se oversigt over priser og deadlines her:
Udfordringen.dk/Annoncer
Kontakt: Annoncer@udfordringen.dk
Tlf.: 2681 7718

Diverse

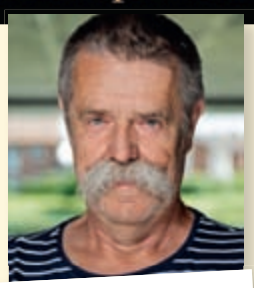

På Facebookgruppen
GUDSOPLEVELSER
kan du se og høre fortællinger fra mennesker, der har oplevet Gud i hverdagen.
Produceret af Per Bracher

Gudsoplevelserne er også udkommet som bog med titlen '117 Gudsoplevelser' og kan købes på hosianna.dk

Erhverv

AXELTEK
Industri Elektronik

Reperation af frekvensomformere og Cnc-drev

Nørresundby 25 21 31 67

Genbrugsbyg.dk®

Salg af brugte byggematerialer 20 62 81 58

Bolig

Flot beliggende villa udlejes

Flot beliggende villa med et boligareal på 200 kvm udlejes fra 1. januar 2025.
Villaen er beliggende Hedemøllevej 33A, 8850 Bjerringbro og udlejes på vegne af Hedemølle Efterskole.
Husleje 8.000 kr. + forbrug. For yderligere info og fremvisning kontakt: Henrik Vestergaard, tlf. 20 47 27 85

FØLG OS PÅ FACEBOOK
facebook.com/Udfordringen.dk

Stillinger

Juridisk konsulent

– til arbejdsgiverforening med mening

Vi kan tilbyde:

- afvekslende, udfordrende og udviklende arbejdsopgaver indenfor kollektiv arbejdsret og individuel ansættelsesret
- spændende opgaver med konkret juridisk rådgivning af vores medlemsvirksomheder, juridisk sagsbehandling og deltagelse i forhandling
- gode muligheder for specialisering inden for ansættelsesretten
- et meningsfyldt arbejde, hvor du kan gøre en afgørende forskel for vores medlemmer
- gode arbejdsforhold og et særdeles godt kollegialt fællesskab i en værdibåret organisation
- et uformelt, humoristisk arbejdsmiljø præget af et positivt kristent livs- og menneskesyn

Vi forventer at du:

- er uddannet cand.jur., cand.merc.jur eller har en anden relevant uddannelse og baggrund
- har flair for rådgivning og medlemsservice
- har forståelse for det at være selvstændig og arbejdsgiver
- har gode kommunikationsevner
- er positiv og tillidsvækkende
- er serviceminded, effektiv og fleksibel
- har gode samarbejdsevner og gerne erfaring på området

Ansættelse

Du bliver ansat i KAH, der er en hovedorganisation for Arbejdsgiverforeningen KA og KA Pleje. Se mere på ka.dk og kapleje.dk.

Vi mener, at alle mennesker har lige stor værdi og har krav på at blive mødt med tillid, respekt og oprigtig interesse.

Stillingen er på 37 timer pr. uge med fleksibel arbejdstid. Du skal samarbejde med dygtige kollegaer, der er dedikerede til at yde den bedste rådgivning til ca. 1.400 medlemsvirksomheder.

Vi ser frem til at høre fra dig. Upload din ansøgning vedlagt CV og anden relevant dokumentation på **ka.dk/ledigestillinger**. Referencer, der kan kontaktes, bedes angivet. Evt. spørgsmål kan rettes til juridisk chef **Jens Peter Aagaard** på mail **jenspeter@ka.dk** eller **tlf. 82 132 142**.

Tiltrædelse hurtigst muligt. Ansøgningsfrist: 6. december 2024.

KA HOVEDORGANISATION
- PLADS TIL SELVSTÆNDIGE TANKER

HOVEDORG.

Alsvej 7, DK-8940 Randers SV
Tlf.: 82 132 132
www.ka.dk

Englen fra første sal til venstre

Novelle af Niels Johansen, forfatter og salmedigter

Klokkerne fra Marmorkirken mindede ham om, at klokken var otte. Og at han igen og igen kom for sent. Men klassen var jo så vant til hans undskyldninger: Vi har desværre sovet over os. Og aldrig: Det er ikke min skyld. Jeg blev ikke vækket, fordi min far var på nattevagt, og min mor som sædvanlig var fuld. Og at mit tøj ikke var vasket, så jeg måtte finde noget i snavsetøjskurven, og at far havde glemt at købe havregryn.

Han råbte så højt, at han kun selv, og måske klokkerne i Sct. Pauls, kunne høre det: Jeg Hader: Hader! Hader! Mor, når hun er fuld! Hader mig selv! Gud! Skolen og alle julehjerter, kræmmerhuse og musetrapper! Og ikke mindst Frøken Mikkelsen. Og hendes parfume og hendes smilende: Hvem skal så tænde kalenderlyset i dag? Og så hendes krybbespil. Skal jeg være med, vil jeg være Herodes!

JULEDRÆBEREN.

Og til fredagshyggen i dag havde frøken Mikkelsen bedt dem tage en juleting med i klassen og fortælle om, hvordan de holdt jul hjemme. Skulle han have taget mors tomme flasker snaps med?

Han luskede ind på sin plads.

- Lille John, vil du begynde? Frøken Mikkelsen smilede. Lille John rejste sig. Tog sit hæfte med julesalmer frem og fortalte, at han sang med Bertil Sandberg, og de sammen skulle spille og synge i Sct. Pauls kirke. Frøken Mikkelsen nikker begejstret: - Og jeg kan se, at du har taget et salmehæfte med. Vil du måske synge for os?

Lille John holdt en stemmegaffel op til øret, før han begyndte. Carl Otto var målløs. Var det hans forsigtige kammerat? Ham, der ellers ikke siger meget andet end ja og nej? Nu kunne han både synge og sige fjerde søndag i advent. Derefter rejste den ene efter den anden sig fra pulten og fortalte, hvor meget de glædede sig til julen.

Og endelig: - Så er det Carl Otto! Frøken Mikkelsen smilte, som det var en reklamefilm for tandpasta.

Han så ned i pulten.

- Carl Otto! Lød det muntert.

Hvis han gik helt op til katederet, kunne de se hans brune gummisko.

- Nåh, Carl Otto, begyndte frøken Mikkelsen. Har du også en lille juleting med hjemmefra?

- Nej!

- Men fortæl så bare lidt.

- Jeg hader julen.

Alle så på ham, som om han lige havde skudt et af de forbudte kanonslag af og grædende ventede på politiet, inspektøren og brandvæsnet.

- Julen er da sådan en hyggelig fest. Frøken Mikkelsen forsøgte med alt, hvad hun havde lært på seminariet.

- For hvem?

- Nu har vi jo lige hørt, at Lille John glæder sig til at synge i kirken.

- Men hvad med Josef og Maria? Bibelhistorie var hans bedste fag, men alligevel vidste han ikke, hvor han fik ordene fra.

- Josef og Maria? Frøken Mikkelsen tog brillerne af. Havde brug for tid. Så lyste hun op i et smil: - Du mener, at de ikke kunne finde nogen kro, hvor de kunne overnatte.

- Maria var gravid.

- Men de fandt jo en stald.

- Og den fandt Herodes' soldater også.

- Herodes' soldater?

- Josef og Maria måtte jo flygte, så Jesus ikke blev slået ihjel. Som alle de andre drenge i Betlehem. Det sidste kom hårdt og skarpt som et projektil. Han følte sig helt solidarisk med alle de dræbte drenge. Gråden pressede sig på. -Tror De, det var sjovt?

- Fejrer I da slet ikke jul hjemme hos dig?

- Jo.

- Nå, men…?

- Indimellem.

- Indimellem?

- Når mor ikke er fuld.

Så lod han skoletaske være skoletaske og løb ud af klassen.

Han flåede vindjakken ned. Løb ned ad trappen ud af den tomme skolegård. Pedel-Madsen så efter ham, men var heldigvis mere optaget af noget tøsne, han skulle feje væk. Ud af skolen. Op forbi Østerport station. Langs søerne. Stoppede med sidestik ved biografen. Kastede et blik på billederne. Mærkede efter i lommen, om han havde nok til en kradser?

Pølsemanden kunne se, han havde grædt, så han fik to brød med det hele. Fortsatte op ad Østerbrogade. Ved Svømmehallen måtte han igen sætte sig. Mærkede, hvordan sneen gik gennem hans gummisko. Rejste sig. Løb igen. Hvor fik han kræfterne fra? Over krydset ved Jagtvej. På højre hånd lå kirken med det spidse grønne tårn. Ved apoteket skulle han op ad den lange gade, der endte oppe ved den anden kirke. Endelig. Parken. Og så Sigrids skole!

Han satte sig på bænken ind til parken. Forsøgte at holde varmen. Herfra kunne han holde øje med dem, der kom ud fra skolen. Pludselig ringede kirkeklokkerne. Sorte folk gik op ad trapperne til kirken med blomster. Nogle græd. Måske fordi de også hadede julen? En halv time efter ringede klokkerne igen, og de sorte folk kom ud med en kiste. Hvis det var ham, der lå i kisten, ville han ikke få flere åndssvage spørgsmål om julen. Men hans far ville blive ked af det. Og måske også hans mor. Når hun var ædru.

Skoleklokken ringede ud. Så kom skolebørnene. Og endelig kom Sigrid. Hun var lige ved at gå forbi. Men stoppede brat. Kom løbende: - Lille skat, hvad laver du her?

Han græd.

- Du fryser. Kom, lad mig varme dig.

- Og hvad er det da for nogle sko, du har på?

- De er våde.

-Ved du hvad … Hun smilede. Vi flotter os og tager en taxa.

Lidt efter var de tilbage i opgangen. Han var ikke svær at overtale til at komme med ind. Ind til Sigrids og Bertils grå sofa. Hans Hellested. Dér sad hans mor. Lige så forkommen som ham.

Kunne han se hende i øjnene? Det var jo hendes skyld. Fordi hun drak! Og ødelagde alt for far og ham. Troede hun ikke, at han gerne ville have fortalt, hvordan de pyntede op til jul? Og at de hvert år glædede sig til at få besøg af hans berømte mormor, som efter jul skulle gæsteoptræde på Det Kongelige Teater sammen med hans mor?

Han kunne mærke, hvor hans mor rystede over hele kroppen. Askebægeret var allerede fyldt med hendes grønne Cecil. Hun sugede kræfter ud af cigaretten. Sugede også vreden ud af ham. Han fik ondt af hende. Nu var det hende, der var barnet, og ham den voksne, der skulle hjælpe hende.

Sigrid tændte levende lys. Lagde en dug på sofabordet. Bertil kom ud med en flaske cognac: - Det er vist, hvad vi trænger til nu, sagde han og skænkede et glas til moren og Sigrid.

- Carl Otto. Finder du en citronvand og æsken med chokolade? Han balancerede med det hele og satte sig igen ved siden af sin mor.

- Lille skat, lille skat, blev hun ved med at sige, mens hun skoddede cigaretten. Tog ham ind til sig. Hun lugtede af øl, men det gjorde ikke noget. Han var jo den voksne. Og kendte lugten.

- Kan du tilgive mig, skat? Det er jo ikke din skyld. Men min.

- Nu skal du ikke græde, sagde han med den mest voksne stemme.

Hun forsøgte at fortælle, hvad der var sket. Frøken Mikkelsen havde ringet mange gange. Til sidst var hun taget hjem og kimet så højt på døren, at moren vågnede og i sin blå natkjole og uvasket hår måtte høre på frøken Mikkelsens mange undskyldninger og forklaringer.

Den aften blev Carl Otto og moren og faren inviteret til at spise med. Bertil smilede til Sigrid: - Skulle vi ikke fejre jul sammen? Han så på Carl Otto. - Vi skulle ellers sidde alene, sagde han.

- Og oprigtig talt, Sigrid nikkede. To er næsten for lidt til at gå rundt om juletræet.

Denne julenovelle er hentet og bearbejdet fra min roman "Engle har mange ansigter". Med denne novelle ønsker jeg at pege på, hvor svær julen er for mange. Også i dag. Men at Guds engle har mange ansigter. Som Sigrids fra første sal til venstre.

Løs ugens kryds og tværs - og vind et gavekort!

Træn hjernecellerne – og vind måske et gavekort!

Vinder i kryds & tværs i uge 46:

Aase Høj Weber
8382 Hinnerup

Kodeord: Stjerneskud

Du kan også vinde et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, hvis du finder kodeordet i denne uge ved at sammensætte de bogstaver, der står i felterne med tal.

Skriv kodeordet og send det sammen med dit navn og din adresse til mail@udfordringen.dk eller til Udfordringen, Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.

Kodeordet skal være Udfordringen i hænde senest tirsdag den 10.12. Vinderen får direkte besked og offentliggøres her på siden den 15.12.

Obs! Du kan IKKE benytte Udfordringens portofri kupon til at indsende koden.

Blandt de indsendte løsninger trækkes hver uge lod om et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, vælg mellem bøger, cd'er og film.

Kryds og tværsen leveres af bureauet Kehlet Aps, Varde.

God fornøjelse!

FISK / FØLGE / GASART / KORTET / BEGGE KØN / STOF / FLIDEN / TAKKER

FJULD AF PÅSKØNNELSE / SPISE / JAPANSK TEATER / BRAGER / HUSDEL

RØG / HÅBER PÅ / KLEMTE / DREJE RUNDT / SØMME / ØVELSE

FAMILIEMEDLEMMER / KORTSPIL / FELT / BIO / TYRE-FÆGTER / EPOKE / STORM / PATINA / SPRÆNGSTOF

BY I RUMÆNIEN / PÅ LINJE / FLOD / SIDST I MARTS / SMELTE / HJULDELE / USALTEDE / SPIDS / FINDELT / EFTER Z / UTØJ / DAGS DATO / TRAVET / ÆLDRE MØNTER

FISK / …? RYAN / LILLE SÅR / DØRSLAG / RINGET / VASKET / ÆSKE / TEGNET FIGUR / DANSK BY / FRISERER / LITAUEN / BÅD / BLÆSERE / UDVIDEDE / BEGAVELSE / LET / BAGVÆRK / BALTERE / ROVFUGL / FINDES / FORKERT / UORDEN / ENHED / HELBREDE / AVIS / HINE / LOK / SLUDDER / LÅGEN / SKYNDE SIG / HAVE / LAND / GRØNT LAG / TIDSRUM / EKSKLUSIVE / SIKKERT / JORDART / TV-KANAL / VELEGNEDE / ØL / LÆGEMIDLER / FØLGE / AFKOM / MORFAR / ARBEJDSLØSE / 500 / MÆNGDER / VISNE / VRIDE / DIGT / RETNING / BIBELNAVN / DYR / AFBRYDEREN / OMFLYTNINGEN / SLEM / RÆDSEL / KLØVE / IDET / HARMONI / SOLO / FLODEN / BELGISK BY / KIGGE / FLOD / HEJSEVÆRK / FORNEMMEDE / GRINE / METAL / RETNING / TALORD / HUNDYR / ANKERPLADS / STEDORD / DENGANG / MÅL / UDRÅB / REDSKABER / LØB / NORGE / VIA / SVERIGE / UMODERNE / GRÆSMARK / NORDISKE

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Find flere end 1.000 varer på Hosianna.dk

Bøger, film, musik, m.m.

Abonnenter får 5 pct. rabat.

Giv et abonnement i julegave!

Et abonnement på Udfordringen er en gave som varer længe!
- Med den trykte avis har man også adgang til alle artikler på nettet.

Bestil pr. mail på abonnement@udfordringen.dk eller ring på tlf. 7456 2202.

Når Gud griber ind i hverdagen

Mange mennesker oplever Jesus helt konkret i deres hverdag. Læs nogle oplevelser her og find flere historier på Udfordringens facebook-side.

Da Connie var ti år, fik hendes mor kræft. En prædikant bad for hende.

Da jeg var ti år, blev min mor syg. Hun følte sig skidt og havde været utilpas i længere tid, hvor hun havde haft et kraftigt vægttab. Hun henvendte sig til sin læge og fik at vide, at hun havde livmoderhalskræft, og det var i stadie fire; altså et fremskredent stadie.

På det tidspunkt fik hun at vide, at hun havde tre måneder tilbage at leve i. Jeg kan huske, at vi bare græd og var ulykkelige. Min mor havde altid været troende, og den eneste udvej var nu, at hun søgte helbredelse. Hun begyndte at komme i en kirke. Der var en konference, hvor der var en præst, der hed Derek Prince, som bad for syge. De bad for hende, og hun oplevede ikke noget; der var ikke noget hokus pokus eller noget. Hun tænkte, hun var rask. Ingen vidste om hun var rask; vi måtte bare tro på det.

Så gik hun til lægen og sagde, "Jeg har simpelthen valgt at tro på, at Gud har helbredt mig." Lægen svarede, "den er god med dig. Vi skal lige undersøge dig igen." Det indvilgede hun i på den betingelse, at de ikke foretog noget indgreb. Hun blev undersøgt. Det var en længerevarende undersøgelse, som var en udredning over længere tid.

Da hun skulle have svaret, blev lægerne noget forvirret, fordi svarene ikke passede. Lægen blev nærmest vred. Han udbrød, "Sig mig engang, i den ene journal står der, at du har fremskreden cancer, og i den anden er du fuldstændig rask." Min mor sagde: "Hvad tror du? Jeg er blevet helbredt."

Efterfølgende gik hun til den læge, hun havde gået til i længere tid i det her forløb, og han sagde, "Det er klart, der er mere mellem himmel og jord." Min mor blev konstateret rask, hun fik normal vægt igen, og hun levede 25 år efterfølgende.

Connie Eileen Aabo, Karise.

Kort før jul fik Wayne to blodpropper i lungerne. Lægerne sagde, at han ikke ville overleve.

For to år siden, var jeg tæt på at dø. Vi skulle flyve til England og fejre jul med familien. Jeg kunne ikke trække vejret. Ambulancen kom hjem til os, og de kunne ikke finde ud af, hvad det var.

De kørte mig til sygehuset, hvor mine lunger blev scannet, og de fandt to blodpropper, en i hver lunge, som var så store som golfkugler. Jeg troede bare, at jeg var forkølet og havde lungebetændelse. Lægerne kom ind og var meget bekymrede. "Du burde være død, du kan ikke overleve det her." Så viste han os røntgenbilleder og sagde: "De to store ting der, det er blodpropper, du burde være død." Jeg blev lidt bange. Det var på Køge sygehus.

De sendte mig straks til Rigshospitalets hjerteafdeling. På vejen i ambulancen kunne jeg mærke, at jeg blev mere og mere dårlig. Der var to ambulancefolk, der arbejdede på mig. Jeg havde ledninger og slanger, men de mistede mig. Jeg mærkede ikke noget, men jeg spurgte: "Jesus, skal jeg hjem nu?" Jeg oplevede, at Jesus sad ved mig i ambulancen, og han sagde til mig: "Du skal ikke dø nu, du skal leve et langt liv. Du er ikke færdig med at tjene mig med dit arbejde." Jeg faldt helt til ro i min ånd.

Jeg vågnede op, og jeg kunne se, at de var helt i panik, og ambulancen kørte vildt stærkt. Jeg kom over det. De kunne ikke forstå, hvorfor de to blodpropper forsvandt. Jeg har ikke haft nogen problemer siden; det er to år siden. Men det var lige der i ambulancen, Jesus mødte mig og sagde: "nej, du skal ikke dø." Da han talte det ord, kom der fred over den frygt, jeg havde.

Wayne Simmonds, Thisted.

Julerefleksion: Julen er kun begyndelsen på en historie, der har en ende

Af Anne Manning-Pedersen

Hver jul tænker vi meget over Jesu fødsel, og det bringer næsten en nostalgi over barnet i krybben. Jeg tænker også på alle dem, der kendte profetierne om Jesu første komme, og som ikke forstod, at de profetier, de læste og kendte, blev opfyldte lige for øjnene af dem.

Vi læser i evangelierne, at jøderne, især farisæerne – de højest uddannede lærere i de jødiske skrifter – ikke kunne få skrifterne til at stemme overens med den Jesus, der gik og talte blandt dem. Hver gang, Jesus mødte lovens lærere, ville de have bevis for, at han var den samme Messias, som skrifterne lovede og profeterede om.

Jeg undrer mig over, hvorfor det var sådan. Er det muligt, at de havde en forudindtaget fortolkning af profetierne, som ikke passede med, hvordan Gud opfyldte dem? For eksempel, når skrifterne sagde i Sefanias' Bog 3,15, at Jesus ville være Israels konge, hvordan kunne han så være det, hvis han blev født i en krybbe? Når Esajas 9,6 sagde om Messias, at regeringen skulle hvile på hans skuldre, hvordan kunne det så være, at han var en omvandrende rabbiner uden nogen som helst regeringstilbøjelighed eller -indflydelse?

Eller var farisæerne bare fast besluttede på ikke at 'se' den sandhed, der udfoldede sig for øjnene af dem? Det faktum, at de ikke kunne få alle de skrifter, de kendte og underviste i, til at stemme overens med de faktiske begivenheder foran deres øjne, resulterede i, at de konspirerede for at slippe af med ham og ud af deres religiøse tankegang.

På trods af al deres viden og forståelse om hans første komme, gik de glip af det. De ramte ikke bare ved siden af; de så ikke engang dartskiven.

Bibelen siger fra evangelierne og frem, at vi lever i de sidste dage, før Jesus vender tilbage til jorden igen. Men denne gang vil han ikke komme som et ubemærket barn i en krybbe i den lille by Betlehem. Han vil ikke komme som et almindeligt menneske. Nej. Denne gang vil han komme som kongen, der vil blive genkendt som konge fra det øjeblik, han træder ind i vores jordiske rige.

Matthæus 24, 27 fortæller os, at som lynet blinker fra øst til vest, sådan skal hans komme være, og hvert øje skal se ham.

Hver jul tænker jeg meget mere på hans andet komme end på hans første. Jeg vil aldrig være som en af dem, der vidste alt om hans første komme og alligevel gik glip af det, da det var der. Det siges, at en tåbe lærer af sine egne fejl, men en klog person lærer af andres fejl. På baggrund af dette kloge ordsprog har jeg søgt i skrifterne om Jesu andet komme, så jeg kan spørge mig selv, om jeg virkelig er forberedt på hans andet komme.

1 ud af 30 vers i Det Nye Testamente taler om Jesu genkomst. Det er værd at tænke over og være forberedt på det. Hebræerbrevet 9, 28 fortæller os, at hans andet komme er for dem, der venter spændt på ham.

Jeg spørger mig, om jeg venter spændt på ham, eller om jeg lever, som om der ikke er nogen dag i morgen? I Matthæus 24,44 siger Jesus selv, at vi skal være klar, fordi han vil komme på et tidspunkt, vi ikke forventer.

Jeg spørger mig selv, om jeg venter på Jesus med en iver, der ikke er distraheret af denne verdens bekymringer og fristelser.

Selv om det er dejligt, at vi bruger så mange penge, tid og energi på at forberede julen, så lad os også huske at tage os tid til at spørge os selv, om vi ivrigt venter på, forbereder os og er klar til hans andet komme, så vi ikke bliver overraskede over det ligesom de religiøse jøder på hans tid.

Bibelen slutter med disse smukke ord af Jesus: Sandelig, jeg kommer snart. Og forfatteren Johannes svarer med glæde: Amen. Kom, Herre Jesus.

Gudsoplevelser

Per Bracher har arbejdet med TV i over 30 år. Dels som medielærer på Mariager Højskole, dels som fotograf på bl.a. TV2 Østjylland. Da han gik på pension, fik han en idé. Han tænkte over, at kristne oplever så meget med Gud i deres hverdag, og han begyndte at arbejde med en tanke om at optage disse "gudsoplevelser" i små korte videoglimt.

På Udfordringens facebookside og på facebooksiden "Gudsoplevelser" kan man se videoer med korte vidnesbyrd optaget af Per Bracher.

Udfordringens julekonkurrence 2024

Svar rigtigt på de syv spørgsmål om julen og vær med i konkurrencen om fem gavekort på 300,- kr. til webshoppen hosianna.dk.

1.John Lennox er formand for The Oxford Centre for Christian Apologetics. Hvad betyder *Apologetics*?
a) Juletraditioner
b) Trosforsvar
c) Matematik

2. Hvad sker der med tøjdyret Gumle?
a) Han bliver tabt under en julehandel
b) Han får nyt tøj til jul
c) Han bliver til en tegneseriefigur

3. Hvor var N.F.S. Grundtvigs far præst?
a) I København
b) I Udby
c) I Nødebo

4. Hvad hedder første bind af Anne-Cathrine Riebnitzskys trilogi om Jesu liv?
a) Tempel
b) Betlehem
c) Jerusalem

5. Hvilket symbol forbindes med evangelisten Johannes?
a) En engel
b) En okse
c) En ørn

6. Hvad spiser ortodokse kristne i de 40 dages faste før jul?
a) Ingenting
b) Alt, bortset fra kød og mælkeprodukter
c) Kun fisk

7. **Hvad fejlede Radmilla efter bilulykken?**
a) Hovedpine og smerter i skuldrene
b) Et brækket ben
c) Angstanfald og mareridt

Find svarene i artiklerne i denne avis.

Send dine svar til redaktion@udfordringen.dk senest den 1. januar 2025. Vinderne offentliggøres i avisen den 14. januar og får desuden direkte besked.

BAGSMÆKKEN

Julen gør det lettere for os at forstå, hvem Gud er

De fleste danskere har svært ved at svare klart ja eller nej, hvis man spørger dem, om de tror på Gud. Mange føler sig midt imellem, et sted mellem tro og tvivl. Beder man dem beskrive Gud, bruger de ofte vendinger som "noget større end mig selv," "noget guddommeligt i os alle," eller "mere mellem himmel og jord, end vi kan forklare videnskabeligt".

Fælles for mange af disse beskrivelser er, at de ender i noget abstrakt og upersonligt. Derfor vender mange tilbage til idéen om, at det guddommelige er en indre kerne i os mennesker. Og det er måske ikke helt ved siden af for ifølge kristendommen er vi jo skabt i Guds billede. Men det giver stadig ikke et klart billede af, hvem Gud er.

Her i julen gør kristendommen det derimod let at forstå, hvem Gud er. I de år, jeg kommenterede midnatsmessen fra Rom, som transmitteres på DR, gentog den nu afdøde Pave Benedikt XVI hvert år det samme budskab: Gud kommer til os som et lille barn, og netop det siger noget meget væsentligt om, hvem Gud er, og hvilket personligt forhold han ønsker at have til hvert enkelt menneske.

Det unikke ved kristendommen er netop, at Gud bliver menneske. Når vi ser julekrybber i december, ser vi ofte bare en hyggelig dekoration, men glemmer, hvor stort det egentlig er: Gud ligger der som et lille, hjælpeløst barn, afhængig af sin mor og far, som alle andre babyer og samtidigt er den suveræne Gud, som har skabt mennesket. Julen betyder "Gud med os".

At Gud julenat får et menneskeligt ansigt i Jesus Kristus, er revolutionerende. Det bryder med vores abstrakte idéer om Gud og giver os noget helt konkret at forholde os til. Et lille barn i en krybbe vækker altid varme, omsorg, og ømhed. Gud kommer til os som et barn, fordi han ønsker, at vi skal have et nært, kærligt forhold til ham, lige som vi har til et spædbarn.

Hvis du denne jul længes efter at komme tættere på Gud og er i tvivl om, hvem han er, så prøv at holde en baby i armene og forestil dig, at det er Jesusbarnet. Så tæt forbundet ønsker Gud at være på dig. Mere håndgribeligt kan det guddommelige simpelthen ikke være.

Glædelig jul!

Af Iben Thranholm
Cand. theol., journalist

Prøv Udfordringen uforpligtende

Jeg vil gerne prøve den kristne ugeavis Udfordringen gratis i to måneder. Derefter får jeg et girokort for den kommende periode, som jeg kun betaler, hvis jeg vil fortsætte.

Jeg bestiller (sæt kryds): ☐ **2 måneders GRATIS prøve-abonnement***
☐ **½ år for kun 348 kr. eller** ☐ **et helt år for 648 kr.**

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. _____ By: _____

Tlf.: _____ E-mail: _____

PS: Du kan også bestille på **mail@udfordringen.dk** - eller på hjemmesiden **udfordringen.dk/bestil**

***Gratis prøve-abonnement gælder kun i Danmark**

POST
Sendes ufrankeret
Modtageren

Udfordringen
+++ 24849 +++
7993 Sydjylland-Fyn USF B

(49/2024)

Juleavisen
er en gave fra:
Evt. navn på lokal uddeler:

Bestil flere eksemplarer hos:
Udfordringen, den kristne ugeavis, Jernbanegade 1,
6070 Christiansfeld. Tlf. 74 56 22 02. mail@udfordringen.dk

Erhverv mv.

TØMRERFIRMAET
Eriksen & Sønner
Tlf.: 22123897 KOLDING
- Our Boss is a jewish carpenter :-)

Køb lækre Dødehavsprodukter i Danmark
Se produkterne på
www.hbdeadsea.dk
Eller mail til:
camilla@hbdeadsea.dk

SERVICEBUTIKKEN
Begynder noget at knirke - kan Ib få det til at virke
SYMASKINER
Salg og service - Elteknik
Ib Werner
Lemvigvej 20
7500 Holstebro
Tlf. 20434450 - serv@iwe.dk

AVPRO LIVE PRODUCTION
Lyd- og Lysudlejning
Video- og storskærmsproduktion
Bygning og salg af flightcase
4078 6670
Ring og få et tilbud

www.amarlyd.dk
v. Henrik Rasmussen
Professionel LYD, LYS og VIDEO til amatørpriser.
Udlejning - salg og service
Døgnvagt: 40 58 32 53
Privat: 32 58 32 53
amar_lyd@yahoo.dk

Musik Til Festen
Tlf. 2125 5927
Anders Grinderslev

JUSTA advokat | firma
Advokat i Vejle med speciale i:
Dødsbobehandling – Vi hjælper jer igennem den svære tid, når boet efter jeres nærmeste skal håndteres. Vi er klar til en uforpligtende snak.
75 71 10 00 | info@justa.dk | www.justa.dk

Cator Advokatfirma
Rådgivning ved køb af hus/lejlighed kr. 5.400 inkl. moms.
Se flere priser på www.cator.dk
Telefon 70 23 86 00
Email info@cator.dk

Lederuddannelse med kristent værdigrundlag
Se mere på teologi.dk
eller mentaltouch.dk
Udbydes af Menighedsfakultetet og MentalTouch

PRESS ON
IT & MARKETING
info@presson.dk
22 60 89 56 / 40 35 16 54
www.presson.dk

MentalTouch
Rekruttering til NGO'ere, skoler mv.
Ledelsesudvikling
Coaching
Psykoterapi
www.mentaltouch.dk

Køb kristne bøger let og enkelt på hosianna.dk tlf.: 7456 2202 Også lydbøger

Bosteder & bofællesskaber

Plejecentret Solbakken
Et kristent hjem, med respekt for troen
- og med fokus på god og omsorgsfuld pleje
www.solbakken.randers.dk
Tlf.: 89111300 Mail: solbakken@randers.dk
RESPEKT • ET HJEM • LIVSÅND • GLÆDE • TRO • FÆLLESSKAB • HYGGE • TRYGHED
SAMMENHOLD • VARME • HJERTERUM • FAMILIE • RESPEKT • LIVSÅND • TRO

Heragården | Koustrup Alle 15B | Lind | 7400 Herning
+45 96 27 31 00 | post@heragaarden.dk | Heragaarden.dk

CCOUNCIL CENTER
Et bofællesskab der bygger på kristne grundværdier
Har du brug for andre omkring dig og evt. lidt hjælp i hverdagen, er vores boform måske noget for dig
www.ccenter.dk
Tlf. 27440074
Mail: post@ccenter.dk
Skråningen 8, Nøvling
7480 Vildbjerg
Naturskønt tæt på Herning

Bed&Breakfast i Christiansfeld
Bo på Det Gamle Posthus i verdensarvsbyen Christiansfeld. 1 værelse med 2 sengepladser på 1. sal med adgang til køkken og bad. Kun 400 kr. pr. døgn. Morgenmad kan evt. købes i Udfordringens café.
Bestil hos Margit: mobil 40 31 02 50

12 x Kirkelig vejviser
1 gang hver md. i et helt år + avisen leveret hver uge

Rådgivning

Arbejd med din seksualitet
- Rådgivning for Singler og Par v/ sexolog Gitte Falk

Som kristen sexolog tilbyder jeg støttende samtaler og vejledning, der hjælper singler og par med at udforske og forbedre deres seksuelle selvforståelse.
Med respekt for troens værdier skaber vi sammen en tryg ramme for at tackle dine unikke udfordringer og mål. Tag det første skridt mod en sundere og mere opfyldende seksualitet. Ring for en fortrolig samtale i dag.
Tlf.: 28515301 - gitte.falk.jakobsen@gmail.com - gittefalk.com

Rådgivning

Samtaler om livet
v/Gitte Lykke

Psyko-, par- & familieterapeut
Medlem af Psykoterapeutforeningen
Mobil 2010 1760
gitte@gittelykke.dk
www.gittelykke.dk
Praksis i Odder

Terapi for par og familier
Annette Hassingboe
psykoterapeut MPF

Praksis i Nordsjælland
tlf: 5339 8640
www.annettehassingboe.dk

medvandring
Margrethe Højlund
Certificeret psykoterapeut, mpf
www.terapi-medvandring.dk
Mail: medvandring@gmail.com
Tlf.: 50994580
Individuel terapi eller parterapi i Brabrand

KRIS
Kristen terapi og Rådgivning for Incestoverlevere & Seksuelt misbrugte
Tlf. 2970 2305; mail: kris@kris-dk.dk
Hjemmeside: www.kris-dk.dk

PSYKOTERAPEUT Lonnie W. Andersen BORNHOLM ONLINE
Terapi for dig, dit parforhold, dine børn & din familie
6179 7261
www.LonnieWA.dk

Psykoterapi i Kbh.

Individuel, par - og familieterapi
På dansk eller engelsk
V. Maiken Mortensen
Kristen psykoterapeut, MPF
Tlf. 2232 1778
kontakt@maikenmortensen.dk
www.maikenmortensen.dk

danmark ægteskabsdialog
Næste Dialogweekend:
14.-16. marts 2025
- Følg med på vores hjemmeside
www.aegteskabsdialog.dk
mail: info@aegteskabsdialog.dk

Psykolog i Midtjylland

Rene Pedersen
Tlf. 4260 2284
Engebækvej 93,
Gl. Blåhøj,
7330 Brande.
bricksite.com/psykologrp

KRISTEN PSYKOTERAPEUT
Berit Carius Hummelshøj

Samtaleterapi for individuelle og par.
Frederiksberg / Roskilde
online / dansk / engelsk
www.samrefleksion.dk
Tlf. 6062 7004
info@samrefleksion.dk

Søger du en kristen psykolog?
Find én på Psykologlisten
kristne-psykologer.dk

Kirkelige organisationer

Kristeligt Arbejde Blandt Blinde

- Bibelen og kristen litteratur på CD-lydbog
- Gratis udlån til blinde og svagsynede

T: 9192 7276
post@kabb.dk
www.kabb.dk

KABB De skal se Gud

Ungdom Med Opgave
Randersvej 195
8544 Mørke
EVANGELISATION & MISSION
UNDERVISNING & UDDANNELSE
NØDHJÆLP & UDVIKLING
8697 4055
www.umo.dk
Bank: 7734 - 1026373
ywam@ywam.dk
UMO

Har du spørgsmål til livet
Alpha
#PrøvAlpha
Alphadanmark.dk

AGLOW INTERNATIONAL DANMARK
Alle nationer berørt
Alle hjerter forvandlet
www.aglow.dk
Tlf. 60 51 19 77

KLF Kirke & Medier
MERE KRISTENDOM I RADIO OG PÅ TV
Bliv medlem på klf.dk

OASEMAG går online
Se video
Hør podcasts
Læs artikler
oasemag.dk
HELE OASES ONLINE MAGASIN

Socialt

Dansk-Jødisk Venskab

Dansk-Jødisk Venskab
info@djvenskab.dk / www.djvenskab.dk

DANSK-JØDISK VENSKAB ser det bl.a. som sin opgave og sit formål at være i en diakonal tjeneste over for det jødiske folk.

DANSK-JØDISK VENSKAB støtter socialt arbejde i Israel og udsender volontører.

GIRO 9327398 - Kontonr. 1551-9327398 - Mobilepay 248066

XCC 4
Eventyr for krop, sjæl og ånd
XTREME CHARACTER CHALLENGE *for mænd*
www.4mdk.dk

KriSoS
Kristne i Social- og Sundheds-sektoren

Vi beder for og med hinanden…..!
- Siger ord som åndelig omsorg og kristen livsholdning dig noget?
- Mangler du fællesskab, støtte og opmuntring i din hverdag.

Vi indbyder dig til at besøge:
www.krisos.dk og til at blive medlem.

Her er der plads til din annonce

Pris pr. år for 1 spalte 1.750,- + moms.
Pris pr. år for 2 spalter 2.650,- + moms.

inkl. gratis abonnement på Udfordringen

Kirkelig Vejviser fra 1.750+ moms
(inkl. avisabonnement)
Annoncen bringes 1 gang om måneden i Udfor-

Nødhjælp & Mission

BOOK ET FOREDRAG OM FORFULGTE KRISTNE
opendoors.dk
Open Doors
TJENER VERDENS FORFULGTE KRISTNE

Spedalskhedsmissionen
Tak for din støtte til arbejdet!
Bank 4610 – 3197904941
MobilPay 2151 6111
www.spedalsk.dk
Skriv venligst: "Til arbejdet" + navn, adresse og cpr.
Spedalskhedsmissionen/ The Leprosymission Denmark
Postboks 13 - 6200 Aabenraa - 3529 4254 - info@spedalsk.dk - www.spedalsk.dk

Støt Dansk Balkan Missions projekter
- Hjælp til roma-landsbyer og offentlige hospitaler i Rumænien
- Multihuse m. kirkesal og lægeklinik
- Møder, lejre for romabørn
- Vand- og elprojekter
- Kristen litteratur på flere sprog

Læs mere på www.balkanmission.dk
Nordea Bank reg. 2451 konto 7300.200.260
37930 MobilePay

AKO
ACTIVE CARING ACTIVE MISSION
Vi er en nødhjælpsorganisation, der hjælper hvor nøden er størst!
Vores primære arbejde er i Rumænien, Moldova, Nepal, Sri Lanka og Namibia, hvor vi hjælper med nødhjælp, udvikling, bibelskole, menighedsplantning og meget mere!
STØT OS PÅ MOBILEPAY
330335
Kontakt os
Tlf.nr.: 23 95 23 86
Mail: mdk@ako.dk
Følg med eller læs mere om os her
www.ako.dk

Den direkte vej
– hjælp gadebørn i Tanzania!
fremtidoghaab.dk

EBENEZER OPERATION EXODUS
- Har i mere end 30 år hjulpet over 170.000 jøder hjem til Israel helt praktisk og fortsætter
- Repræsenteret i over 50 lande
- Nødhjælp til jøder i og uden for Israel
- Udsender gratis blad ca. hvert kvartal
- Småhæfter - Undervisning - Bøn

Kontakt: Ebenezer.Exodus.dk@gmail.com
www.operation-exodus.org - MobilePay 43950 Mrk. EXODUS
En kristen organisation der hjælper jøder hjem til Israel

Ordet & Israel
Med hånd og hjerte
Tlf.: 86987912 Konto: 6113 9042977829
www.ordetogisrael.dk

GOSPEL CONNECTION MINISTRY
Founder / Evangelist:
Jørgen & Merethe Iversen.
connection@mail.dk
Støt gerne GCM - World Mission INTL.
Med DIN hjælp rækker vi længere ud.
Stort TAK. GOD BLESS.
Kontakt os. 305 000 28
www world-mission.dk
GCM World Mission
Based in Denmark 2016.

Danmission
tro, håb og kærlighed
Strandagervej 24
DK-2900 Hellerup
tlf.: 39 62 99 11
giro.: 600-0398
www.danmission.dk

Medie-Mission
med radio og film
i det franske Afrika
GAVER med skatte-fradrag kan indbetales til Missionsfonden - husk at skrive: **'5984 Morgenstjernens Afrika-hjælp'**
Konto nr. 9570 000 6139450.
Kontakt: HenriNissen@live.dk

Er din forening med i Kirkelig Vejviser?
Det burde den være. Udfordringen binder alle de gode kristne initiativer sammen. Her kan du fx se, hvem du kan støtte, og hvor du kan få hjælp. – Lad os bakke hinanden op!

Uddannelse & Foredrag

NORDSJÆLLANDS EFTERSKOLE
facebook.com/nordsjaellandsefterskole
ne.dk

LivogJob Stubbekøbing
- STU uddannelse med bomulighed
- Praktisk og teoretisk undervisning
- Tilgængelighed for alle
- Kristent værdigrundlag og etik
www.livogjob.dk

12 x Kirkelig vejviser
1 gang hver md. i et helt år + avisen leveret hver uge

Møder med Henri Nissen

Aftal et møde med Udfordringens tidl. redaktør. Se emner på HenriNissen.dk. Kontakt HenriNissen@live.dk eller tlf. 51 31 65 99.

Januar 2025: Missionsrejse med hjælp til radiomission, filmmission og gadebørnsarbejde i Cameroun og Tchad.
*7.2.2025 kl. 19: Betania, **Sønderborg**: Mama Heidi.*
*19.2.2025 kl. 19.30: IM Impuls **Christiansfeld**: Jes i Krig*
*7.7.2025 kl. 10: PlusOase, Rudehøj, **Odder**: Fremtidens bibelhistorie og herlighedens håb.*

Bøn for dig og Danmark den 2. torsdag kl. 19 hver måned i Café Morgenstjernen, Jernbanegade 1, Christiansfeld.

Tal Dansk Café i Odense får Aktivitetspris 2024

Tværkulturelt Center uddeler hvert år aktivitetsprisen STJERNESTUNDER til et kirkeligt initiativ, hvor frivillige gør en mærkbar forskel, for at flygtninge og migranter må få en god start i Danmark og trives i deres nye land. Prisen, der blev uddelt for 18. gang, gik i år til et gratis sprogtilbud for flygtninge og migranter.

Tal Dansk Caféen er en aktivitet under Indre Mission i Odense. De får aktivitetsprisen, fordi de gennem otte år har tilbudt flygtninge og migranter et ugentligt fristed, hvor de kan få hjælp til at lære og bruge det danske sprog i trygge rammer.

Caféen, der ligger tæt på byens sprogskole, har eksisteret siden 2016 og drives af 7-8 frivillige.

Set, hørt og respekteret

Med prisen ønsker Tværkulturelt Center at anerkende det enkle og levedygtige koncept og den udholdenhed, de frivillige har vist. Tal Dansk Caféen er nemlig andet og mere end et populært sprogtilbud til alle uanset opholdsgrundlag.

Ved prisoverrækkelsen understregede flere nuværende brugere, at caféen også er et sted, hvor den enkelte føler sig set, hørt og respekteret, og hvor de frivillige bruger tid på at opbygge personlige relationer og hjælper med stort og småt i hverdagen. Det er på alle måder beundringsværdigt.

Fire gange om året holdes desuden internationale aftener med spisning, aktiviteter, børnevenlige sange og ord til eftertanke, oplyser Birthe Munck-Fairwood fra Tværkulturelt Center.

Aktivitetsprisen

Aktivitetsprisen Stjernestunder består af en håndflettet kurv fra Senegal med stjernechokolade, et håndmalet lys fra Sydafrika samt 200 PR-kort.

Bodil

Aktivitetsprisen 2024 blev uddelt i Helligåndskirken i Aarhus i forbindelse med Tværkulturelt Centers efterårskonference i november med temaet "Livets Gud".

Ellen Holst Nielsen, der i sin tid var blandt initiativtagerne til caféen, modtog prisen sammen med sin mand Alex Bøge Nielsen og Mette Guldager Andersen, der begge er frivillige i caféen, og tre flygtninge fra Ukraine, Syrien og Eritrea, der alle fik ordet og udtrykte deres taknemmelighed for den hjælp, de har fået gennem caféen. Fotos: Tværkulturelt Center

Gratis højskoleforedrag i Hillerød

I denne sæson tilbyder Luthersk Missions Højskole tre gratis vinterforedrag på højskolen i Hillerød.

Det skriver højskolen i en pressemeddelelse.

Det første foredrag foregår allerede mandag den 25. november kl 19.30, hvor cand.theol., ph.d. Søren Holst fortæller om arbejdet med den kommende autoriserede oversættelse af Bibelen.

Søren Holst er gæsteforsker i bibelsk eksegese ved Københavns Universitet, bidragsyder til Bibelen 2020, forfatter og foredragsholder.

Foredrag i 2025

De sidste to af de i alt tre vinterforedrag afvikles i 2025.

Mandag den 27. januar 2025 vil psykolog Irene Rønn Lind give os indblik i, hvorfor og hvordan nogle mennesker i vores omgangskreds kan være svære at forholde sig til på baggrund af sin bog: "Forklædt – pæne psykopater og deres ofre".

Mandag den 24. februar holdes det sidste vinterforedrag med emnet "Når galakser og protoner taler".

Simon Stark, der er ph.d i partikelfysik, vil tage fat i videnskabens argumenter om universets opståen.

Der bliver mulighed for spørgsmål og debat efter alle foredrag, som er gratis og uden tilmelding. Vinterforedragene foregår i spisesalen på Ansgarvej 2 i Hillerød.

Højskolestemning for alle

Vinterforedragene er et initiativ, der ønsker at fremvise det kristne perspektiv på en række alment menneskelige områder, og som samtidig inviterer nysgerrige ind til lidt højskolestemning.

Under et tidligere vinterforedrag fortalte landsretsdommer Finn Andersen om skyld, straf og tilgivelse set fra dommerpodiet. Foto: LMH

Man kan læse mere på lmh.dk/vinterforedrag.

Yderligere oplysninger kan fås hos forstander Kristoffer H. Enevoldsen khe@lmh.dk

Bodil

Filmanmeldelse:

Gladiator II er underholdende men mangler originalitet

Anmeldt af Josua Christensen

Paul Mesca i hovedrollen som Hanno/Lucius i efterfølgeren til Gladiator fra 2000.

24 år efter den første film har efterfølgeren premiere. Gladiator var filmen om den umulige kamp mellem generalen, der blev slave og gladiator, og den vanvittige kejser, der ville bekæmpe ham med alle midler. Vanviddet i efterfølgeren er ikke blevet mindre. Nu er det blot et tvillingepar, der indtager rollerne som kejsere af Rom.

Magtsyge, blodtørst, moralsk forfald er ligeledes temaer, som går igen i de to film. Og hvor der er meget lidt historisk korrekthed over filmene, til trods for at de tilhører den historiske genre, så er temaerne ramt spot on historisk set. På de helt overordnede linjer handler filmen om de to modstridende visioner eller versioner af Rom. Henholdsvis et Rom styret af folket, hvor frihed og fred regerer, eller et Rom, der indtages med vold og magt, og hvor kun stadig ekspansion og undertrykkelse kan sikre magthavernes greb om magten. I denne sammenhæng nævnes de kristne en enkelt gang, nemlig når der tales om, hvilken straf en forræder skal have. Korsfæstelse er forbeholdt slaver, der gør oprør og så de kristne, det er alligevel for grusomt til en landsforræder.

I hovedrollerne har vi Paul Mescal (Hanno/Lucius) som er kriger i Nordafrika. Han tages til fange af general Marcus Acacius (Pedro Pascal) og ender i Rom, hvor kejsertvillingerne Geta (Joseph Quinn) og Caracalla (Fred Hechinger) hærger. Lucilla (Connie Nielsen) viser sig at være mor til Lucius, som så er søn af Maximus (hovedpersonen i Gladiator I), og endeligt er der Denzel Washington, som spiller Macrinus, en opportunistisk gladiatorejer. Der er generelt ikke tale om store skuespillerpræstationer, men det er dog bemærkelsesværdigt, at de to sidstnævnte, som også er blandt de modne skuespillere, løfter rollerne i et ellers fladt og forudsigeligt plot. Denzel Washington spiller sin rolle med diabolsk kynisme, hvor store politiske ambitioner ingen grænser kender og ingen midler skyer. Hans blik får kuldegysninger til at løbe ned ad ryggen, og hans handlinger og ord viser en magtsyge og hævngerrighed, som matcher historiens værste diktatorer. Danske Connie Nielsens skuespillerpræstation kan ikke måle sig med Denzel Washingtons, men hun spiller dog ret overbevisende en mor, som genser sin voksne søn efter 16 års adskillelse. Smerten, skylden og sorgen er malet i hendes ansigt. Og hvor hævn er førstnævntes drivkraft, er forsoning og håb hendes.

Filmen er flot lavet. Kulisser, kostumer, speciel effekts og så videre vidner om, at der er puttet mange penge i en stort anlagt Hollywood produktion. Der er mange flot koreograferede actionscener, og på den vis er filmen underholdende at se. Ligeledes er der for fans af Gladiator (I) skabt en tydelig forbindelse til denne historie. Når det er sagt, så har opfølgeren slet ikke det episke format, som gjaldt den originale film.

Det er i min optik lidt ærgerligt, at der ikke er mere originalitet i selve plottet, fordi jeg sidder tilbage med en lidt flad fornemmelse. Gladiator (I) var storslået som tragisk drama, mens opfølgeren står tilbage som en svag skygge af sit forbillede.

Titel: Gladiator II
Premiere: 14. november 2024
Instruktør: Ridley Scott
Spilletid: 148 minutter
Aldersgrænse: 15 år

Café Nicolai i Nicolaihuset i Aabenraa har siden 2019 uddelt Udfordringens juleavis sammen med gratis kaffe i løbet af de sidste tre mandage før jul.

Mandagscafé uddeler juleaviser

Af Anne Manning-Pedersen

Siden 2019 har Café-teamet i Nicolai Kirke i Aabenraa uddelt Udfordringens juleaviser til gavn for beboerne i Aabenraa. Teamet kommer fra forskellige kirker og kirkelige baggrunde, men de har ét fælles mål: At være salt og lys ved at dele Jesu glade budskab til beboere og besøgende i Aabenraa.

Det var ikke særlig nemt, da de startede i 2019. Hver enkelt person skulle være modig og træde ud af sin komfortzone. De havde også brug for udholdenhed for at blive ved, selv når det ikke var så let i starten.

Men nu nyder gruppen denne særlige opgave, og de er blevet et velkendt syn, så mange forbipasserende glæder sig til at se dem hver mandag på gågaden fra kl. 14.00 til 16.00.

Der er et bogbord, hvor folk kan hente en gratis bog eller bibel. Der er normalt mindst to frivillige, som står til rådighed for samtaler eller bøn. Alle, der har lyst til en længere samtale, inviteres ind til Nicolaihuset i nærheden for at nyde en gratis kop kaffe. Inde i Nicolaihuset står et par andre frivillige til rådighed for at få de besøgende til at føle sig velkomne.

Afvekslende mandage

Klavs, en del af gruppen, som står på gaden, siger: ”Hver mandag er anderledes. Nogle gange stopper folk for at tage en gratis avis, nogle gange går de bare forbi.

Nogle kommer tilbage den næste uge for at fortsætte samtalerne. Nogle opmuntrer gruppen til det, de laver, ved at stå lidt og synge med.

Nogle dage er det de unge, der er nysgerrige, andre dage de ældre. Nogle dage har vi dejligt solskin, andre dage er det koldt og regner eller blæser.

Uanset hvad går vi næsten ikke glip af en mandag, og vi er glade for at kunne dele Guds ord gennem salmer, samtaler og uddeling af hæfter.

Nogle af os står ved bogbordet, mens andre går ned ad gaden og snakker med dem, der er interesserede. Andre er i caféen i Nicolaihuset, hvor folk bydes velkommen til en kop kaffe og en snak.

Vi ønsker at være jordens salt og verdens lys, hvilket Jesus sagde, vi skulle være i Matthæus kapitel 5, 13-14. Han sagde, at vores lys ikke må skjules, så vi står på Aabenraas gågade og lader det skinne. Vi ønsker at være en velsignelse for vores by, for Bibelen siger, at vi skal søge fred for den by, vi bor i.

Gruppen er til inspiration og opmuntring for andre, så flere har sluttet sig til gruppen undervejs. Mange, der er begyndt at komme i Nicolaihuset, er fortsat med at komme hver mandag, og de ser frem til den tid med fællesskab og hyggeligt samvær, de finder blandt disse venlige frivillige.

Juleaviser på gaden

Hvert år har Nicolai Café et såkaldt Outreach Team, som med stor glæde og forventning har uddelt mellem 200 og 700 af Udfordringens juleaviser i løbet af de tre mandage før jul.

De synes, at juleavisen er fremragende læsestof, som folk kan tage med hjem og læse i ferierne og få gavn af. Teamet fortæller, at de gerne vil dele deres glæde og opmuntre og motivere folk fra andre byer i Danmark til at gøre det samme i deres egne byer.

BAGSMÆKKEN

At læne sig ind i fællesskabet

Prædikerens Bog i Gamle Testamente fortæller os, at der er en tid til at græde og en tid til at le. En tid til at holde klage og en tid til at danse. Hvor er det viist sagt. Og hvor er det godt at kunne minde os selv og hinanden om, at der er forskellige tider eller perioder i vores liv. Vi oplever alle både gode og svære tider – nogle har urimeligt meget af det ene eller det andet, men det er jo for det meste ikke op til os selv at styre.

Også kirkegængere, præster og dybt troende kristne kan som alle andre mennesker blive ramt af sygdom, ubærlige tab eller ulykker. Det er så vigtigt, at vi i kirken kan acceptere, at dette også er en del af et menneskeliv og ikke betyder, at Gud har forladt os. Jeg tror, nogle vælger at blive væk fra kirken, indtil man igen kan smile og synge. Hvor er det trist, for det er jo netop i de svære tider, hvor man især har brug for fællesskabet i kirken.

Jeg har selv oplevet at græde mig igennem lovsangen i en periode, hvor jeg ikke var i stand til at ”le eller danse” og måtte lade de triste følelser slippe ud. Heldigvis var min kirke i stand til at rumme mine følelser, og der var en omsorgsfuld skulder og forbøn, hvis jeg ønskede den, men ellers fik jeg lov at gennemgå min proces selv.

Det kan måske lyde koldt, men det er vigtigt at få lov at have det, som man har det, uden at opleve, at man skal ”fixes” lidt hurtigt for at blive glad igen. Her er det, at fællesskabet bliver helt konkret; din bøn er min bøn, jeg kan ikke lovsynge i dag, men det kan du, så jeg læner mig ind i fællesskabet og pludseligt handler det ikke blot om min individuelle tro, men om at være Kirke sammen.

At kunne læne sig ind i fællesskabet er dyrebart. Vi er hele mennesker med tider, hvor vi kan danse og smile og har overskud til at yde en masse for andre. Og andre tider, hvor vi kan være nedtrykte, kæmpe på forskellige planer, og hvor det er os selv, der har brug for ekstra omsorg. I fællesskabet kan vi blive omsluttet af håb og blive mindet om at have tro og tiltro til Gud. Måske er det muligt for mig selv at læne mig ind i Guds omsorg, men det kan også være, at jeg må se på mine med-kirkegængere og gennem dem og deres bønner og sange blive i stand til at nyde Guds nærvær.

En bekendelse kan være: ”Jeg er en del af de troendes fællesskab her på jorden. Selvom jeg er for udmattet eller fortvivlet til at holde fast i mine bekendelser eller min tro lige nu, så vil jeg i denne tid lade mig absorbere ind i den tilbedelse, som lyder her fra denne kirke, så jeg kan hvile i Guds nærvær, selvom jeg intet har at give.”

Salme 51,19: *”Mit offer Gud, er en sønderbrudt ånd, et sønderbrudt og sønderknust hjerte afviser du ikke, Gud.”*

Af familiekonsulent
Helle Aagaard Nielsen,
Græsted

Spred ægte juleglæde i din by!

...så flere danskere bliver opmærksomme på julens fantastiske budskab.

Udfordringen fremstiller en speciel juleavis, som henvender sig til almindelige danskere.

Del den ud i din by eller blandt dine venner.

Tal med andre i din kirke om en samlet uddeling.

Bestil nu på hosianna.dk eller på 74 56 22 02

Pris inklusiv forsendelse:

10 stk. = 100 kr.
25 stk. = 175 kr.
50 stk. = 250 kr.
100 stk. = 425 kr.
200 stk. = 700 kr.
500 stk. = 1650 kr.
1000 stk. = 3000 kr.

Avisen udkommer søndag 1. december. Bestil senest mandag 25. nov. kl. 12.00. - så er du sikker på at få dine aviser.

Psykose eller...?

PSYKISK SYGDOM OG VEJEN TIL ET NYT LIV

- Dette er historien om mit liv. Fra alvorlig psykisk sygdom til at blive rask. Mit håb er, at det vil give håb til dem, som på en eller anden måde er berørt af psykisk sygdom, inklusive pårørende.

Mark Bradford.

Med kommentarer af **psykolog Mette Højvig** og **psykiater Birthe Linde**.

KUN 128,-
128 SIDER

Hosianna.dk
Udfordringens bøger & musik